

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev 2017

til

Fylkesmannen i Hordaland

Dato: 21.12.2016
Saksnummer 16/2188

Innhold

1. INNLEDNING.....	5
2. OVERORDNETE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER	5
2.1 Tverrsektorielle utfordringer og prioriteringer	5
2.2 Arbeids- og sosialdepartementet.....	5
2.3 Barne- og likestillingsdepartementet	6
2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	6
2.5 Justis- og beredskapsdepartementet.....	7
2.6 Klima- og miljødepartementet	8
2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	8
2.8 Kunnskapsdepartementet	8
2.9 Landbruks- og matdepartementet	9
3. MÅL OG STYRINGSPARAMETERE FOR 2017.....	10
3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	10
3.1.1 Tverrsektorielle delmål	10
3.1.2 Arbeids- og sosialdepartementet.....	13
3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet	13
3.1.4 Klima- og miljødepartementet	17
3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	20
3.1.6 Landbruks- og matdepartementet	20
3.1.7 Andre oppdrag	21
3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger.....	22

3.2.1 Tverrsektorielle delmål	22
3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	26
3.3.1 Tverrsektorielle delmål	26
3.3.2 Justis- og beredskapsdepartement	29
3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk.....	30
3.4.1 Tverrsektorielle delmål	30
4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV	31
4.1 Fellesføring for 2017.....	31
4.1.1 Effektivisering og økt produktivitet.....	31
4.1.2 Lærlinger.....	31
4.1.3 Sikkerhet og beredskap	31
4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen	31
4.2.1 Helse- og omsorgsdepartementet.....	31
4.2.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	31
4.2.3 Kunnskapsdepartementet	32
5. BUDSJETTILDELINGER	32
5.1 Budsjettrammer på kap. 525, post 01, post 21 og kap. 3525, post 01	32
5.2 Finansiering utenfor kapittel 525	34
Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak	40
Tettere planting og gjødsling som klimatiltak For 2017 er det bevilget ca. 33 mill. kroner i tilskudd til tettere planting på eksisterende skogarealer og tilskudd for gjødsling av skog.	40
6. FULLMAKTER.....	43
6.1 Merinntektsfullmakt.....	43

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering	43
6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr	43
6.4 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret	43
6.5 Merinntektsfullmakt.....	43
7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING	43
7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04.....	43
7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08.....	44
7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister	45
7.2 Årsrapport og årsregnskap	46
7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten	46
7.3.1 Arbeids- og sosialdepartementet	46
7.3.2 Barne- og likestillingsdepartementet	47
7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet	47
7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet	48
7.3.5 Klima- og miljødepartementet	49
7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	49
7.3.7 Kulturdepartementet	52
7.3.8 Kunnskapsdepartementet	52
7.3.9 Landbruks- og matdepartementet	53
7.3.10 Tverrsektoriell rapportering	54
8. BUDSJETTMESSIGE FORUTSETNINGER.....	55
Vedlegg	55

1. INNLEDNING

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir gjennom tildelingsbrevet styringssignaler og tildeler midler til fylkesmannen i 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innst. 16 S (2016-2017) vedtatt 15.12.2016.

Virksomhets- og økonomiinstruksen, gjeldende fra 01.01.2017, inneholder oversikt over faste og lovpålagte oppgaver, og legger sammen med tildelingsbrevet rammene for fylkesmannens virksomhet i 2017.

Vi ber Fylkesmannen i Hordaland ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2. OVERORDNETE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

2.1 Tverrsektorielle utfordringer og prioriteringer

Det er flere områder i fylkesmannsembetenes portefølje hvor god måloppnåelse er avhengig av samordning og samarbeid mellom flere departementer. Dette gjelder spesielt arealforvaltning, og by- og samfunnsutvikling hvor landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, samt miljø, urbanisering og befolkningsvekst. For å møte disse utfordringene, er det viktig å ivareta helhet og effektivitet i areal- og samfunnsplanleggingen gjennom samarbeid på tvers av flere sektorer. I 2017 er det viktig at fylkesmannen bidrar til å identifisere tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet.

Det er høy erkjennelse innenfor de ulike sektorene om at det er viktig og nødvendig å samhandle mer helhetlig om barn og unges utvikling og læring. Det gjelder særlig i tilfeller der det er behov for innsats fra flere faginstanser samtidig og over lengre perioder. Samhandling er også svært viktig i et generelt forebyggende perspektiv. Fylkesmannen har en viktig rolle som samordningsorgan og skal være pådriver for at kommunene utvikler et helhetlig og samordnet tilbud til barn og unge og deres familier.

2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Fylkesmannen fører tilsyn med kommunenes praktisering av sosialtjenesteloven. Tilsyn har avdekket omfattende brudd på flere områder. Fylkesmannen skal i 2017 medvirke til at kommunene har god forståelse og praktisering av sosialtjenesteloven i tråd med regelverket. Kvalifiseringsprogrammet, lovfestet aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og hensynet til barns behov i vurderinger der tjenestemottaker har barn skal prioriteres.

Fylkesmannen skal arbeide for at NAV-kontorene styrker barneperspektivet i tråd med formålsbestemmelsen i sosialtjenesteloven.

2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Fylkesmennene er viktige støttespillere for kommunene i kompetanse- og kvalitetsutviklingen i kommunale tjenester for barn og unge. Fylkesmennene skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om veiledningsteamene som skal hjelpe kommuner og barnevernstjenester med særlige utfordringer.

Kommunene skal ha godt og forsvarlig akuttarbeid i barnevernet. Fylkesmannen har en råd- og pådriverfunksjon overfor kommunene i deres løsning av oppgaven.

I lys av funn fra fylkesmennene i Hordaland, Rogaland og Troms' rapport "Dei forsto meg ikkje", skal Fylkesmannen sørge for at barnets perspektiv ivaretas ved tilsyn, og at barna blir involvert i tilsyn på en mye mer aktiv måte enn tidligere. Andre tilrådninger på barnevernområdet som fremgår av rapporten skal også møtes med relevante tiltak.

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med virksomheten ved familievernkontor og med kommunenes ansvar for krisesentertilbudet, herunder også utsatte grupper brukere ved krisesentrene. Det vil være behov for å prioritere og øke aktivitetsnivået på embetenes tilsyn på området i 2017.

2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, innovasjonsevnen, kompetansen og regelverksetterlevelsen i helse- og omsorgstjenestene.

Fylkesmannen skal i samarbeid med kommunene jobbe for å nå mål om økt kapasitet og tilgjengelighet i kommunale helse- og omsorgstjenestene. Satsingsområder som vil kreve fylkesmennenes bidrag de kommende årene er *Omsorg2020*, *Kompetanseløft 2020*, rus og psykisk helse jf. *Opptrappingsplan for rusfeltet*, *Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering*, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, implementering av akuttmedisinsk forskrift. Fylkesmannen skal bidra til å nå mål om styrket folkehelsearbeidet på lokalt og regionalt nivå.

Embetene skal prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer. Tilsyn, veiledning og utviklingsarbeid er embetenes hovedoppgaver innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Gjennom kommunikasjon med pasienter, brukere og pårørende, skal fylkesmennene og Statens helsetilsyn i en fireårig satsing, utvikle et bedre faktabasert og treffsikkert tilsyn. Brukerne av tjenestene skal oppleve at tilsynsmyndigheten blir mer tilgjengelig og åpen.

Fylkesmannen har et helhetlig ansvar for oppgaveporteføljen embetene har på Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområder. Fylkesmannen skal gjøre en skjønnsmessig/risikobasert vurdering og prioritering, og bruke ressursene best mulig ut fra disse prioriteringene. Lovpålagte oppgaver skal prioriteres, og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter, og saker der konsekvensene av svikt er alvorlige.

Fylkesmannen skal tilstrebe en lik fordeling av ressurser mellom oppgaver under Statens helsetilsyn og Helsedirektoratet.

2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Regjeringen påpeker viktigheten av kommunenes ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen skal i 2017 prioritere å være veileder og pådriver i kommunenes arbeid med å styrke den lokale samordningen med samfunnssikkerhet og beredskap gjennom kunnskap og bevissthet om egen risiko og sårbarhet. Dette innebærer en videre oppfølging av satsingen på kommunal beredskapsplikt gjennom tilsyn og veiledning fra 2016, samt oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven.

Rammebetingelsene for norsk sikkerhetspolitikk har endret seg vesentlig i løpet av den siste tiden. Nye utfordringer knyttet til såkalte hybride hendelser, terrorisme og cyberangrep gjør dette trusselbildet komplekst og vanskelig å håndtere innenfor rammen av et tradisjonelt totalforsvarskonsept. Det er derfor nødvendig med en videreutvikling av systemer og rutiner for respons, både hva gjelder ivaretagelse av statssikkerheten og av samfunnssikkerheten.

Fylkesmannen må være forberedt på at dette kan medføre aktiviteter på kommunalt og regionalt nivå, og kan bli involvert i arbeidet med videreutvikling av totalforsvaret og styrkingen av samfunnets motstandsdyktighet.

Fylkesmannen skal starte arbeidet med revisjon av planverk som bygger på Nasjonalt beredskapssystem (NBS), herunder Sivilt beredskapssystem (SBS).

Det kom over 31 000 asylsøkere til Norge i 2015. Mange av asylsøkerne får oppholdstillatelser som danner grunnlag for bosetting. For at de skal komme i arbeid og bidra til fellesskapet, er det avgjørende at de raskt blir bosatt og finner seg til rette i lokalsamfunnet. Situasjonen krever at lokale, regionale og nasjonale aktører samarbeider og samordner seg på en god måte, slik at vi i felleskap bidrar til gode løsninger. Fylkesmannen skal også i 2017 prioritere oppgaver som understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktnings situasjonen. I samarbeid med IMDi og andre relevante sektormyndigheter skal fylkesmannen bidra til raskere bosetting og kvalifisering av flyktninger. Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger skal prioriteres særskilt, herunder bosetting og oppnevning av representanter for enslige mindreårige asylsøkere samt utbetaling av godtgjøring til representanter.

Fylkesmannen skal gjennom sin rolle som førstelinje på vergemålsområdet bidra til å nå målene om økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende. Dette krever at fylkesmennene sørger for rekruttering av tilstrekkelig antall verger og representanter, og sørger for god oppfølging av disse gjennom opplæring og utbetaling av godtgjøring. Av hensyn til personer med verge må det føres tilsyn med vergene. Fylkesmennene må løpende oppdatere med riktig data i saksbehandlingssystemet (VERA). I tillegg er mest mulig lik bruk av systemet på tvers av embetene viktig for pålitelig statistikk og styringsinformasjon.

2.6 Klima- og miljødepartementet

Fylkesmannens innsats på klima- og miljøområdet er svært viktig for å iverksette nasjonal miljøpolitikk og utvikle fylket i en klima- og miljøvennlig retning.

I 2017 skal fylkesmannen følge opp kommunenes arbeid med klimatilpasning og klimatiltak. Fylkesmannen skal vurdere tiltak foreslått i regionale vannforvaltningsplaner innenfor eget myndighetsområde. Fylkesmannen skal videre prioritere arbeidet med opprydning i forurenset grunn og sjøbunn. Fylkesmannen skal følge opp Stortingets vedtak om vern av 10 % skog, bidra til vern av marine områder, bistå Miljødirektoratet etter behov i oppstart av arbeidet med fylkesvise supplerende verneplaner og bidra til restaurering av myr og annen våtmark. Fylkesmannen skal gjennomføre et risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner i tråd med tilsynsplan for 2017.

2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fylkesmannsembetene har hatt en sentral rolle i gjennomføringen av kommunereformen gjennom å legge til rette for kommunenes lokale prosesser, og ved å oppsummere og komme med en tilrådning om kommunestrukturen i fylket. Reformperioden varer ut 2017, mens embetenes oppdrag formelt ble avsluttet ved utgangen av 2016. Alle fylkesmannsembeter har i sine tilrådninger i kommunereformen pekt på behov for endringer i kommunestrukturen i sine fylker utover det som kommunene selv er blitt enige om. Fylkesmennene skal også fremover legge til rette for at kommuner vurderer å slå seg sammen med andre kommuner. Fylkesmennene har også oppsummert initiativ og behov for justeringer av dagens kommunegrenser. Departementet vil avgjøre videre prosess i de ulike sakene om grensejustering, og fylkesmennene vil ha en sentral rolle ved eventuelle utredninger.

Fylkesmannen skal fremme boligsosialt arbeid og sikre koordinering og samordning av sektorovergrepene oppgaver og virkemidler på tvers av fagområdene, jf. nasjonal strategi *Bolig for velferd (2014-2020)*. Fylkesmannen skal bidra til at boligsosiale hensyn vektlegges i helhetlig kommunal planlegging.

Landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, miljø, urbanisering og befolkningsvekst. Dette utfordrer vår evne til å ivareta helhet og effektivitet i areal- og samfunnsplanleggingen. Denne situasjonen stiller store krav til samhandling mellom offentlig og privat sektor, for blant annet å sikre verdiskapning, tilstrekkelig beredskap, god boligforsyning og viktige miljøhensyn. I 2017 skal fylkesmannen bidra til en bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling gjennom tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet. Samordning av nasjonale og viktige regionale interesser, samordning av statlige innsigelser, formidling og tidlig dialog, og oppfølging av byutviklingsavtaler i de største byområdene, skal bidra til dette.

2.8 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, kompetansen og regelverksetterlevelsen i barnehagene og grunnopplæringen. Tilsyn og veiledning er embetenes hovedoppgaver innenfor både barnegeområdet og

grunnopplæringsområdet. Det er store lokale variasjoner i tilbudet som gis i barnehagen og grunnopplæringen. Det er en utfordring at ikke alle barn og unge opplever gode og inkluderende miljø for læring og utvikling. Embetene skal gjennom sine ulike virkemidler arbeide videre for at barn og unge gis et likeverdig tilbud, at innsats settes inn tidlig og at gjennomføringen i videregående opplæring øker. Embetene skal også i 2017 prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer.

Regjeringen vil gjennomføre en vesentlig styrking av arbeidet mot mobbing og for et bedre barnehage- og skolemiljø. Fylkesmannen er tiltenkt en sentral rolle i nytt system for håndheving av elevenes rett til en skolehverdag fri for mobbing. I 2017 må embetene ruste seg til den nye oppgaven, som etter planen vil iverksettes fra skolestart på høsten. Både kapasitet og kompetanse i embetene må styrkes.

Departementet vil tidlig i 2017 legge fram en stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap. Her vil regjeringen blant annet foreslå en ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen. Fylkesmannen er tiltenkt en rolle i den nye modellen.

Ny forskrift om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) fastsettes våren 2017 og iverksettes fra barnehageåret 2017/2018. Fylkesmannen er tiltenkt en sentral rolle i å støtte barnehageeieres arbeid med implementering av ny rammeplan.

2.9 Landbruks- og matdepartementet

Jordbrukets hovedoppgave er å produsere og sikre tilgang på den maten forbrukerne til enhver tid etterspør og som vi har forutsetninger for å produsere i Norge. Fylkesmannen skal i 2017 legge til rette for å nå regjeringens mål om økt matproduksjon, videreutvikling av lønnsom næringsaktivitet i landbruket og landbruk over hele landet. Det er et politisk mål å styrke arbeidet med å utvikle reindriftsnæringen som en rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Det er derfor viktig at fylkesmannen i 2017 bidrar til økt produksjon og verdiskaping i denne næringen.

Stortinget har i forbindelse med behandlingen av en nasjonal jordvernstrategi fastsatt at målet for den årlige omdisponeringen av dyrka jord må være under 4000 dekar, og at målet nås gradvis innen 2020. Fylkesmannen skal bidra med veiledning og formidling av statlige interesser for at dette målet kan nås.

Regjeringen har nylig lagt fram to meldinger til Stortinget og en nasjonal bioøkonomistrategi – Kjente ressurser – uante muligheter, som er relevante dokumenter for fylkesmannens arbeid på landbruks- og matområdet.

Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring vektlegger at en konkurransedyktig skog- og trenæring i Norge er avgjørende for størst mulig verdiskaping av norsk tømmer. Det er behov for ombygging av eksisterende skogsveier og utbygging av nye veier for å holde kravene som tømmertransporten og transportutstyret setter. I 2017 er det viktig at fylkesmannen arbeider for videreutvikling av en hensiktsmessig infrastruktur for å bidra til økt verdiskaping i skog- og trenæringen.

Melding til Stortinget om jordbruksnæringen, Meld. St. 11 (2016-2017) Endring og utvikling. En fremtidsrettet jordbruksproduksjon, er nylig fremlagt. Regjeringen har som mål å øke og effektivisere norsk matproduksjon, og vil legge til rette for at næringen kan utvikle seg. Enklere virkemiddelstruktur, økt konkurranse og mer markedsretting av produksjonen vil være sentralt i denne omstillingen. Bærekraftig og økt produksjon på norske ressurser danner grunnlaget for å utvikle norsk jordbruksproduksjon i samsvar med markedet og forbrukernes ønsker.

3. MÅL OG STYRINGSPARAMETERE FOR 2017

3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1 Tverrsektorielle delmål

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Styringsparametere	Resultatmål
Fylkesmannens bidrag til gode og effektive planprosesser gjennom formidling, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser.	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling ¹
	FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.
	Alle embetene KMD KLD LMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling Miljø og klima Landbruk og mat
	Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100 %.
	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling
	Mekling i planer med uløste innsigelser: 100 %.
Alle embetene LMD Landbruk og mat Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling	Landbrukets arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

¹ Alle resultatmål og oppdrag er i den elektroniske styringsportalen tagget. Taggingen angir hvilke fylkesmannsembeter kravet gjelder, hvilke departementer/direktorat/tilsyn som er ansvarlige, og hvilke tematiske områder kravet gjelder.

	Reduksjon i omdisponering av dyrka jord sammenlignet med 2015.
Kommuner, fylkeskommuner og staten legger statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging til grunn for sin planlegging.	Alle embetene KMD KLD LMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling <hr/> De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.
	FMHO KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling <hr/> Fylkesmennene i de fire største byområdene skal bidra i utarbeidelse og oppfølging av byutviklingsavtalene.
Oppfølging av kommunenes tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging.	FMHO KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling <hr/> Alle relevante kommuner i storbyområdene tilrettelegger aktivt for boligbygging.
Vurdering av hensyn til samfunnssikkerhet, inkludert klimaendringer i planer.	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnssikkerhet, herunder klimaendringer.

Oppdrag
FMHO KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling <hr/> Fylkesmannen skal i 2017 videreføre forsøk med samordning av statlige innsigelser. Frist: 31.12.2017.
Alle embetene KMD HOD JD Annet tema <hr/> Fylkesmannen skal i dialog med kommunene om planarbeid, integrering, folkehelse, helse- og omsorgstjenester, barn- og unges oppvekstvilkår, universell utforming og sosiale tjenester, etterspørre og oppfordre kommunene til og å ta opp boligsosiale hensyn.
Alle embetene KMD HOD JD Annet tema <hr/> Fylkesmannen skal bidra til at kommunene gjennom tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging også bidrar til å framskaffe egnede boliger til vanskeligstilte grupper.
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal i 2017 sette seg inn i og veilede kommuner i ny veiledning for samfunnssikkerhet i plan- og bygningsloven og revidert havnivåveileder.
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal i 2017 sette seg inn i og veilede kommuner i ny temaveiledning om sikkerheten rundt storulykkevirkosheter.

Alle embetene | KMD | Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Fylkesmannen skal i 2017 i samarbeid med Kartverket motivere gjenstående kommuner til å etablere lovpålagt elektronisk planregister og en effektiv elektronisk plandialog med innbyggerne. Frist: 31.12.2017.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Fylkesmannen skal bistå Landbruksdirektoratet og SSB med å kvalitetssikre KOSTRA-tallene i forkant av endelig publisering. Fylkesmannen skal innhente reguleringsplanene i kommunene fra siste kalenderår, og bruke NIBIOs KOSTRA-applikasjon for å kvalitetssikre de foreløpige KOSTRA-tallene for omdisponering av dyrka jord.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Fylkesmannen skal i løpet av 2017 i dialog med kommunene bidra til å øke kunnskapen om plan- og bygningslovens verktøy for å redusere nedbygging av dyrka jord, jf. regjeringens jordvernstrategi.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling

Fylkesmannen skal innen 1. mai 2017 fremme minst ett forslag til kandidat for jordvernpris 2017 blant kommunene.

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet

Styringsparametere	Resultatmål
Tilfredshet med fylkesmannens informasjon og veiledning i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embetene KD Barnehage og opplæring Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Oppdrag

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

Fylkesmannen skal informere og veilede barnehagemyndighet og barnehageeiere om ny rammeplan for barnehagen.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

Regjeringen innfører fra 2017 en ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen. I stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap vil modellen beskrives nærmere. I den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling skal fylkesmannen legge til rette for samarbeid mellom skoleeiere og UH-institusjoner. Som grunnlag for oppfølgingsordningen vil staten innføre en nedre grense for kvalitet. Fylkesmannen skal gjennomføre en risikovurdering av kommuner og fylkeskommuner som er under denne grensen, og på det grunnlaget vurdere behovet for tilsyn og støtte fra veilederkorpsset.

FMHO KD | Barnehage og opplæring

Fylkesmannen skal innhente informasjon om hvordan skoleeier benytter ferdighetsprøven/kartleggingsøvelsene i svømming til å utvikle elevenes svømmeferdigheter i løpet av 1.-4. årstrinn, i tråd med kompetansemålene i læreplanen.

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap

Styringsparametere	Resultatmål
Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.	Alle embetene JD Samfunnsikkerhet og beredskap
	Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene.
	Alle embetene JD Samfunnsikkerhet og beredskap
	Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.
Oppdrag	
Alle embetene JD Samfunnsikkerhet og beredskap	
Bistå i regionvis innføring av nye brukergrupper for å sikre størst mulig samfunnsmessig gevinst av landsdekkende Nødnett. Spesielt fokus skal være på viktige samfunnsikkerhetsaktører i fylket. Ferdig innen utgangen av 2. kvartal 2018.	

3.1.2 Arbeids- og sosialdepartementet

3.1.2.1 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Styringsparametere	Resultatmål
Gjennomførte opplæringstiltak i sosialtjenesteloven og forskrifter, med særlig vekt på barneperspektiv, innføring av aktivitetsplikt for stønadsmottakere under 30 år og rett til kvalifiseringsprogram.	Alle embetene ASD Annet tema
	Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet

3.1.3.1 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Minst 70 % av kommunene har lagt planer for å møte fremtidens

Utvikling av kapasitet og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester inkludert psykisk helse og rusfeltet.	utfordringer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. kompetanse- og rekrutteringsplaner ² .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Flere kommuner enn i 2015 gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens ³ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Flere personer med demens får dagaktivitetstilskudd sammenliknet med 2015 ⁴ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
Utvikling av kapasitet og kompetanse innenfor habilitering og rehabilitering ⁷ .	Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse sammenliknet med 2015 ⁵ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Flere kommuner har ansatt psykolog sammenliknet med 2015 ⁶ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
Utvikling av kapasitet og kompetanse innenfor habilitering og rehabilitering ⁷ .	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene sammenliknet med 2015 ⁸ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

² Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode.

³ Antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud og antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud fremkommer av Helsedirektoratets oversikt over tildelt tilskudd. Oversikten oversendes fylkesmennene 3 ganger i året. I tillegg fremkommer antall kommuner som har dagaktivitetstilbud til personer med demens i Kostra-skjema 4 pkt. 4. Totalt antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud fremkommer av nasjonale kartlegginger av kommunenes tilrettelagte tjenestetilbud for personer med demens. Siste kartlegging var i 2014, og neste er i 2018.

⁴ Se referanse under fotnote under 3.

⁵ Tall hentes fra KOSTRA.

⁶ Tall hentes fra IS 24/8 for 2015 og brukes til oppfølging av kommunene i 2017. IS 24/8 for 2016 brukes for å måle måloppnåelsen ved utgangen av året.

⁷ Jf. Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering og kommunalt stimuleringsstilskudd til habilitering og rehabilitering, Prop.1S (2016-2017).

⁸ Tall hentes fra IPLOS/SSB. Andelen beregnes ved å dele antall personer som får hab/rehab i kommunen på totalt antall personer med registrert behov for hab/rehab i kommunen.

	Flere kvalifiserte årsverk enn i 2015 arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene ⁹ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
	Minst ett innsatsområde er iverksatt i minst en relevant avdeling i 75 % av kommuner ¹⁰ .

Oppdrag
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
Fylkesmannen skal bistå de nye utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester i rollen som pådriver for kunnskap og kvalitet i sykehjem og hjemmetjenester i fylket.
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
Spesialistutdanningen for leger skal legges om. Fylkesmannen vil få oppgaver knyttet til del 1 av ny spesialistutdanning tilsvarende dagens turnustjeneste.
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
Fylkesmannen følger med på at kommunene planlegger opplæring for alle leger i vakt som skal ha grunnkompetanse etter §7 første ledd i akuttmedisinforskriften innen 1.5.18 og kurs for leger og annet helsepersonell i vakt ihht. akuttmedisinforskriften §§7-8, begge første ledd, innen 1.5.2020.
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
Fylkesmannen skal gjøre ny <i>Opptappingsplan for rehabilitering og habilitering</i> kjent i sitt fylke og følge opp arbeidet med planen.
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester
Fylkesmannen skal bistå med implementeringen av nye nasjonale faglige retningslinjer for: <ul style="list-style-type: none"> - Diabetes. - Svangerskapsomsorgen – hvordan avdekke vold (IS-2181). - Spedbarnsnæring, - Helsestasjon 0-5 år, Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom.

⁹ Tall hentes fra KOSTRA.

¹⁰ Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode. Resultatet av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

3.1.3.2 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020

Styringsparametere	Resultatmål
Utvikling av kapasitet og kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene til personer med rus- og psykisk helseproblematikk og deres pårørende.	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> Minst 70 % av kommunene sikrer brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helsefeltet ¹¹ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 90 % av kommunene har kartlagt rusmiddelsituasjonen i kommunen ved brukerplan eller annen kartlegging ¹² .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> 70 % av kommunene har sektorovergripende system for identifisering av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk ¹³ .
	Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> Flere kommuner har etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk enn i 2016 ¹⁴ .
	Oppdrag
Alle embetene HOD Hdir Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <hr/> Fylkesmannen skal bidra til at kommunene utvikler sitt rusarbeid i tråd med <i>Opptrappingsplan for rusfeltet</i> . Fylkesmannen skal bidra til at kommunene integrerer rusfeltet i sitt ordinære planverk. Arbeidet sees i sammenheng med fylkesmannens innsats på det psykiske helsefeltet og andre tilstøtende områder. Fylkesmannen skal legge en plan og utarbeide lokale målsettinger for dette arbeidet innen 1. mars 2017, kopi oversendes HOD. Fylkesmannen skal ha fokus på kommuner som har særlige utfordringer.	

¹¹ Tall hentes fra IS 24/8.

¹² Tall hentes fra IS 24/8.

¹³ Tall hentes fra IS 24/8

¹⁴ Tall hentes fra rapportering på tilskuddsordning "Langvarige sammensatte" (765.60) og "Kommunalt rusarbeid" (765.62) sett i sammenheng med IS 24/8.

3.1.3.3 Styrket folkehelsearbeid

Styringsparametere	Resultatmål
Andel kommuner som har etablert et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid.	Alle embetene HOD Hdir Annet tema Minst 75 % ¹⁵ .
Andel kommuner som har vektlagt utjevning av sosiale helseforskjeller i planer etter plan- og bygningsloven.	Alle embetene HOD Hdir Annet tema Minst 80 % ¹⁶ .

Oppdrag
Alle embetene HOD Hdir Annet tema Fylkesmannen skal bistå med formidling og implementering av ny <i>Veileder for kommunens tilsyn med miljørettet helsevern (IS-2288)</i> .
Alle embetene HOD Hdir Annet tema Fylkesmannen skal bidra i arbeidet med å implementere <i>Program for folkehelsearbeid i kommunene</i> .
Alle embetene HOD Hdir Annet tema Fylkesmannen skal bidra i arbeidet med å implementere <i>Flere år – flere muligheter</i> , (strategi for et aldersvennlig samfunn).

3.1.4 Klima- og miljødepartementet

3.1.4.1 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Styringsparametere	Resultatmål
Status i vannregionenes arbeid med å etablere overvåkingsprogram.	Alle embetene KLD Miljø og klima Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner.
Antall nye pålegg eller gjennomførte tiltak og undersøkelser hjemlet i vannkraftkonsesjoner.	Alle embetene KLD Miljø og klima Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2016.
Antall tiltak i regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende	Alle embetene KLD Miljø og klima

¹⁵ Helsedirektoratet vil ha dialog med fylkesmannen om kartleggingsmetode. Resultater av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

¹⁶ Som fotnote over.

tiltaksprogram på fylkesmannens ansvarsområde.	Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag for tiltak i alle vedtatte vannforvaltningsplaner. Iverksatt tiltak i henhold til forvaltningsplan på eget ansvarsområde eller har en begrunnelse dersom tiltak ikke iverksettes.
--	--

Oppdrag	
Alle embetene KLD Miljø og klima	
Sette i gang og videreføre restaurering av myr og annen våtmark i tråd med Plan 2016 – 2020 for restaurering av myr og annen våtmark innen utgangen av 2017.	
Alle embetene KLD Miljø og klima	
Oppdatere fylkesvis kultiveringsplan, minimum anadrom del innen 31.12.2017.	
Alle embetene KLD Miljø og klima	
Gjennomgå de myndighetsområder og tiltakshavere der det bør pålegges vannovervåking, evt. inkluderes i felles overvåking av flere påvirkere der det er naturlig. Gjennomgangen skal rapporteres til Miljødirektoratet innen 30.06.2017.	
FMHO KLD Miljø og klima	
Videreføre prosjektet «redningsaksjonen for Vossolaksen» i tråd med revidert prosjektplan. Bistå i koordineringen av innsamling av biologisk materiale fra de Hardangerfjordbestandene som skal inn i genbanken innen 31.12.2017.	

3.1.4.2 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring

Styringsparametere	Resultatmål
Gjennomførte tiltak for truede arter og naturtyper.	Alle embetene KLD Miljø og klima Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Oppdrag	
Alle embetene KLD Miljø og klima	
Foreslå arealer for kartlegging utenfor verneområdene innen 01.12.2017.	

3.1.4.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Styringsparametere	Resultatmål
Økt vernet skogareal.	Alle embetene KLD Miljø og klima

	Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016.
--	---

3.1.4.4 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Styringsparametere	Resultatmål
Oppfølging av nye krav i forurensningsforskriften (kap. 36) og forskriftsregulerte bransjer.	Alle embetene KLD Miljø og klima Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri, forbrenningsanlegg og fiskeforedling driver i tråd med kravene i forurensningsforskriften.

Oppdrag
<p>FMHO KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>Samle inn måleprogrammer som bedriftene har utarbeidet og resultater av gjennomførte målinger/beregninger av utslipp til luft og vann for skipsverft, (jf. forurensningsforskriften § 29-9), og oversende dette til Miljødirektoratet sammen med Fylkesmannens vurdering innen 01.05.2017.</p>
<p>Alle embetene KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>Lage oversikt over forventet utvikling på avløpsrensning og hvilke tiltak som er satt i verk for å oppfylle krav. For anlegg som overholder dagens krav, vurdere om dette vil være situasjonen også framover ut fra forventede endringer.</p> <p>For anlegg med utslipp til mindre følsomt område gjøres i tillegg en vurdering av om anleggseierne er tilstrekkelig forberedt på å sikre god utnyttelse av forventet økt slamproduksjon fra avløp, inkludert forventet økning fra oppdrettsanlegg.</p> <p>Oversiktene sammen med fylkesmannens vurdering sendes Miljødirektoratet innen 31.12.2017.</p>
<p>FMHO KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Puddefjorden Bergen, herunder resultatene fra kildesøk-prosjektet ved å gjennomføre tilsyn på aktuelle virksomheter i Puddefjorden innen 31.12. 2017.</p>
<p>FMHO KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>Pålegg om å utarbeide tiltaksplan for forurenset sjøbunn ved prioriterte skipsverftlokalteter skal være sendt verftene innen 31.12.2017.</p>
<p>Alle embetene KLD Miljø og klima</p> <hr/> <p>Gjennomføre et risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner i tråd med tilsynsplan for 2017</p>

3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.1.5.1 God økonomiforvaltning i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
Antall kommuner i ROBEK.	Alle embetene KMD Annet tema <hr/> Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2017 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2016.
Kvalitet i KOSTRA-data.	Alle embetene KMD Annet tema <hr/> Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016.

3.1.6 Landbruks- og matdepartementet

3.1.6.1 Økt verdiskaping i landbruket

Styringsparametere	Resultatmål
Vekst og gründerskap innenfor landbruksbaserte næringer.	Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.
Verdiskapning i skogbruket.	Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. <hr/> Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging.

Oppdrag
Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> Fylkesmannen skal i 2017 bidra til at hensiktsmessige tiltak og virkemidler tas i bruk for å bedre skogsvegnettet, herunder at det stimuleres til nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.
Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> Regionale bygdeutviklingsprogram (RBP) med tilhørende underprogrammer skal være ferdig revidert 1.1.2019. Fylkesmannen skal i 2017 starte arbeidet med revideringen.

3.1.6.2 Bærekraftig landbruk

Styringsparametere	Resultatmål
Skogens rolle i klimasammenheng.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.
Fylkesmannens bidrag til opprettholdelse av kulturlandskap og redusert miljøbelastning fra jordbruksdrift.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Tiltak i regionalt miljøprogram er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

3.1.7 Andre oppdrag

Oppdrag
Alle embetene KMD Annet tema Våren 2017 vil departementet legge frem for Stortinget en proposisjon med forslag til vedtak om sammenslåing av kommuner. Fylkesmannen har i 2017 en rolle i oppfølgingen av Stortingets vedtak, gjennom sin veiledningsrolle om kommuneinndeling. Det skal blant annet kalles inn til felles kommunestyremøte når det er gjort nasjonalt vedtak om sammenslåing, jf. inndelingsloven § 25. I kommunereformen vil det være noen sammenslåinger på tvers av fylkesgrensene. Ved spørsmål som gjelder selve sammenslåingsprosessen, er det formålstjenlig at kommunene forholder seg til det embetet der størstedelen av innbyggerne bor. Departementet legger til grunn at embetene og kommunene sammen søker å finne en god løsning for slike saker, slik at begge embetene holdes orientert om de pågående prosessene. Departementet vil utdype oppdraget etter Stortingets behandling av proposisjonen. Oppdraget skal utføres innen 31.12.2017.
Alle embetene KMD Annet tema Med bakgrunn i Riksrevisjonens funn på anskaffelsesområdet i 2015, skal strategi, retningslinjer og rutiner for anskaffelsesområdet være implementert i løpet av 2017 for å sikre etterfølgelse av regelverket. Området skal være en del av embetets internkontroll basert på risikovurderinger og skal være forankret i embetets ledelse. Frist: 31.12.2017.
Alle embetene KMD Annet tema I 2017 blir det fattet beslutning om fylkesmannens fremtidige struktur og organisering og ansvarsdeling av fylkesmennenes administrative tjenester. Embetsledelsen og ledergruppen i fylkesmannsembetene må sørge for å ha tilstrekkelig omstillings- og prosesskompetanse for å kunne gjennomføre ulike omstillingsprosesser som kommer de nærmeste årene. Frist: 31.12.2017.

3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.2.1 Tverrsektorielle delmål

3.2.1.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Styringsparametere	Resultatmål
Fylkesmannen bidrar til at målene i strategien <i>Bolig for velferd</i> ses i sammenheng med andre velferdsstatlige strategier.	Alle embetene KMD ASD HOD Hdir Annet tema <hr/> Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale arbeidet i etablerte fora og læringsarenaer, og ha gjennomført minimum to kompetansehevende tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid.

Oppdrag
Alle embetene KMD ASD HOD Hdir Annet tema Fylkesmannen skal i samarbeid med Husbanken ta initiativ til å opprette fora for å drøfte boligsosialt arbeid der dette ikke allerede er etablert, og bidra til at muligheter i digital veiviser <i>Bolig for velferd</i> blir kjent i kommunene.

3.2.1.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket

Styringsparametere	Resultatmål
Fylkesmannen skal ha en forberedt og øvet kriseorganisasjon og samordne det regionale beredskapsarbeidet.	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser av regional betydning, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter hendelsen.
	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal evaluere eller delta i evalueringen av alle regionale øvelser hvor fylkesmannen har deltatt og fylkesmannens embetsøvelser, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter øvelsen.

Oppdrag
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/> Fylkesmannen skal i 2017 implementere reviderte retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal.
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap <hr/>

Fylkesmannen skal i 2017 revidere underliggende planverk i regionene knyttet til Nasjonalt beredskapssystem (NBS), herunder Sivilt beredskapssystem (SBS), samt nasjonale beredskapstiltak i tråd med sentrale føringer.
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap
Fylkesmannen skal i 2017 etter forespørsel delta i det sivil-militære arbeidet i forbindelse med øvelsene <i>Trident Javelin 2017</i> og <i>Trident Juncture 2018</i> .
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap
Fylkesmannen skal i 2017 gjennomføre et sivil-militært kontaktmøte for landsdelen.

3.2.1.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Styringsparametere	Resultatmål
Avslutning av tilsyn.	Alle embetene Htil ASD BLD HOD Barn og foreldre Helse, omsorg og sosial Tilsyn Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Oppdrag
Alle embetene KMD Annet tema I 2017 skal FM styrke samordningen av tilsynsvirksomheten overfor kommunene og tilretteleggingen for læring og forbedring etter tilsyn. Frist for oppdraget er 31.12.2017.

3.2.1.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Styringsparametere	Resultatmål
Følge opp gjennomføring og rullering av kommunenes og fylkeskommunenes klima- og energiplaner.	Alle embetene KLD Miljø og klima Hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.
Status i oppfølging av kommunenes arbeid med å sikre hensynet til klimaendringer i ansvar og myndighetsoppgaver.	Alle embetene KLD Miljø og klima FM har hatt dialog med alle kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, samt fulgt opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer for tilpasning til klimaendringer.

Oppdrag
Alle embetene KLD Miljø og klima
Bistå med prioritering av søknader til støtteordningen Klimasats, og informert om ordningen. Tidsfrist prioritering av søknader: 01.05.2017 Tidsfrist informere om ordningen: 31.12.2017.
Alle embetene KLD Miljø og klima
Veilede og følge opp kommunene slik at vurdering av effekt på klimagassutslipp, samt mål og tiltak for å redusere klimagassutslipp og energibruk, finnes igjen i relevante planer og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven og annet regelverk innen 31.12.2017.

3.2.1.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen

Styringsparametere	Resultatmål
Kommunenes bosetting av flyktninger.	Alle embetene JD Annet tema
	Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 90 % Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.
	Alle embetene JD Annet tema
	Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 80 %.

Oppdrag
Alle embetene KMD Kommunal styring
Koordinere alle avklaringer mellom kommunene og sektormyndighetene når det gjelder hvilket ansvar vertskommunene for asyl- og flyktningmottak har, jf. oppdragsbrevet fra KMD av 20.11.2015.
Alle embetene KD Barnehage og opplæring
Gi råd og veiledning og være pådriver overfor kommuner og fylkeskommuner for å sikre at barn og unge asylsøkere og flyktninger får det opplæringstilbudet de har rett til.
Alle embetene HOD JD Annet tema
Stimulere kommuner til å fremme integrering gjennom økt deltakelse for innvandrere og barna deres i arbeids- og samfunnsliv, herunder stimulere til inkluderende møteplasser.
FMHO JD Annet tema
Fylkesmannen i Hordaland og Fylkesmannen i Østfold skal dele erfaringer fra forsøkene med bosetting i Østfold og Hordaland med de øvrige embetene. Embetene skal samarbeide med IMDi om erfaringsutvekslingen.

3.2.1.6 Andre oppdrag

Oppdrag
<p>Alle embetene KD BLD HOD ASD JD Barnehage og opplæring Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal arbeide videre med 0-24 samarbeidet i 2017. Gjennom sin kunnskap om situasjonen og behovene i fylket skal fylkesmannen arbeide målrettet og være pådriver for samarbeid og samordning i og mellom kommuner, fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.</p>
<p>Alle embetene ASD Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Prosjektet <i>Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier</i> er startet opp i 29 NAV-kontor fordelt på en utprøvnings- og en sammenligningsgruppe. Prosjektet skal prøve ut effekten av en modell med tilhørende metodikk, for oppfølging av familiene med støtte av egne familiekoordinatorer ansatt i NAV-kontorene. Modellen omfatter også etablering av strukturer og prosesser for bedre samhandling mellom ulike tjenester i kommunene. Fylkesadministrasjonene i NAV og fylkesmennene i fylker som har kontor som deltar i prosjektet, bes om å understøtte NAV-kontorenes deltakelse, herunder peke ut kontaktpersoner for mottak av informasjon og deltakelse på samlinger og i dialogen om prosjektet framover. Prosjektet går ut 2018.</p>
<p>Alle embetene BLD KD Barnehage og opplæring Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal også i 2017 bidra i det tverretatlige samarbeidsprosjektet for å bedre opplærings situasjonen og skoler resultatene til barn og unge i barnevernet. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er gitt et særlig ansvar for satsingen. En del av arbeidet er å informere og motivere kommuner og fylkeskommuner til bruk av veilederen <i>Samarbeid mellom skole og barnevern</i>.</p>
<p>Alle embetene KD ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Barnehage og opplæring Familier, barn og unge</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal også i 2017 bidra i det tverrsektorielle samarbeidsprosjektet <i>Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler</i> med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen skal understøtte pilotene og bidra med erfaringsspredning.</p>
<p>Alle embetene BLD Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal både internt og eksternt arbeide for å sikre at barnekonvensjonen legges til grunn for den samordnede innsatsen og for å sikre gode helhetsløsninger for barn og unge.</p>

3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.3.1 Tverrsektorielle delmål

3.3.1.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling

Styringsparametere	Resultatmål
Gjennomførte tilsyn med ordningene i introduksjonsloven.	Alle embetene JD Tilsyn Minimum 2 tilsyn per år.
Tilsyn med skoleeier og barnehagemyndighet med grunnlag i risikoen for lovbrudd.	Alle embetene KD Tilsyn Det enkelte embetets omfang av tilsyn skal opprettholdes på samme nivå som i 2016, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.
Tilfredshet med fylkesmannens tilsyn i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embetene KD Tilsyn Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».
Tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embetene KD Annet tema Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».
Tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	Alle embetene KD Annet tema Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».
Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften
	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i klager over reguleringsplan.	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling
	Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker
Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling
	Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker
	Alle embetene KMD Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling
	Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Oppdrag
Alle embetene KD Barnehage og opplæring
Fylkesmannen skal i 2017 informere og veilede skoleeiere og friskoler særskilt om nytt kapittel 9 A. Fylkesmannen skal bidra til at barnehagemyndighet, barnehageeier og skoleeier sin regleverksetterlevelse bedres slik at barn og unge har trygge og gode barnehage- og skolemiljø.
Fylkesmannen må starte forberedelsene til ny håndhevingsordning og være forberedt på å behandle meldte saker fra nye regler trer i kraft. Håndhevingsordningen skal være enklere, raskere og tryggere for elevene og foreldrene.
Alle embetene KD Barnehage og opplæring
Særlig med bakgrunn i nye oppgaver og for å sikre tilfredsstillende kompetanse på hele regelverksområdet, skal fylkesmannen også i 2017 gjennomføre en egenevaluering av kompetanse på regelverksområdet innenfor barnehage og grunnopplæringen.

3.3.1.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Styringsparametere	Resultatmål
Etablerte systemer for kontroll og oppfølging på landbruksområdet på regionalt og kommunalt nivå etterleves.	Alle embetene LMD Landbruk og mat
	Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat
	Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 % av kommunene.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat
	Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %.

Oppdrag
Alle embetene LMD Landbruk og mat
Implementere nytt fagsystem for produksjonstilskudd PTe-Stil.

3.3.1.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Styringsparametere	Resultatmål
Stedlige tilsyn med tvangsbruk overfor personer med psykisk utviklingshemning.	FMHO Htil HOD Tilsyn Antallet stedlige tilsyn skal økes sammenlignet med 2016.
Saksbehandlingstid.	Alle embetene Htil ASD HOD Tilsyn Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.
	Alle embetene Htil ASD HOD Tilsyn Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.
	Alle embetene Htil HOD Tilsyn Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.
	Alle embetene Htil HOD Tilsyn Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.
	Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.
Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.	FMHO Htil HOD Tilsyn Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 6.

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.	FMHO Htil ASD Tilsyn
	Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylkene. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 8.

Oppdrag	
Alle embetene Htil HOD Annet tema	
	Alle landets fylkesmenn skal i 2017 ha oppfølgingstilsyn med helseforetakenes somatiske akuttmottak og deres gjenkjenning og oppfølging av uklare medisinske tilstander i spesialisthelsetjenesten med fokus på hvordan pasienter med blodforgiftning (sepsis)/ alvorlige infeksjoner blir diagnostisert og behandlet. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederen for det landsomfattende tilsynet. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.
Alle embetene Htil HOD ASD Annet tema	
	Alle landets fylkesmenn skal i 2017 føre tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester, og spesialisthelsetjenester til personer med samtidig psykisk lidelse og rusmiddelavhengighet. Det vil bli utarbeidet to veiledere, en for kommunale tjenester og en for spesialisthelsetjenesten, og tilsynene skal utføres i tråd med disse. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederne.
Alle embetene Htil BLD Annet tema	
	Alle landets fylkesmenn skal i 2017 føre tilsyn med Bufetats bistandsplikt når barn trenger akutt tiltak og opphold i barneverninstitusjoner, med regionale tilsynslag som gjennomfører tilsynene innen hver Bufetat-region. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.

3.3.2 Justis- og beredskapsdepartement

3.3.2.1 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende

Styringsparametere	Resultatmål
Saksbehandlingstid (i utvalgte sakstyper).	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester <i>Opprett vergemål</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager.

	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p><i>Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager.</i></p>
	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p><i>Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager.</i></p>

Oppdrag
<p>Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal innen utgangen av 2017 sikre at alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.</p>

3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.4.1 Tverrsektorielle delmål

3.4.1.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
<p>Fylkesmannen som en viktig medspiller i kommunenes arbeid med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og grunnopplæringen.</p>	<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».</p>

Oppdrag
<p>Alle embetene KD Barnehage og opplæring</p> <hr/> <p>Fylkesmannen skal også i 2017 særlig følge opp kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet.</p>

4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

4.1 Fellesføring for 2017

4.1.1 Effektivisering og økt produktivitet

Fylkesmannen skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal fylkesmannen gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Det vil komme et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene.

4.1.2 Lærlinger

Regjeringen har ambisiøse forventninger til offentlige virksomheters inntak av lærlinger. Det vises til brev datert 10. mars 2015 og 14. september 2016 om tilrettelegging for lære plasser og tiltak for å øke antall lærlinger i staten og tidligere tildelingsbrev.

Nytt av året er at virksomheten hvert år skal vurdere om de kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at fylkesmannen til enhver tid har minimum én lærling videreføres. Det skal rapporteres om bruk av lærlinger i årsrapporten.

4.1.3 Sikkerhet og beredskap

Fylkesmannen skal kartlegge behovet for kompetanseheving innenfor sikkerhet og beredskapsstyring, og legge en plan for å dekke eventuelt behov for økt kompetanse.

4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

4.2.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Som en del av opptrappingsplanen habilitering og rehabilitering er det opprettet et kommunalt stimuleringsstøttekudd på 91 mill. kroner over kap. 762, post 64. Støtten skal stimulere til at kommunene omstiller sin kompetanse og planlegger og utvikler sine habiliterings- og rehabiliteringstjenester i årene fremover.

4.2.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fra 1.1.2017 samles ansvaret for alle oppgaver etter partiloven hos Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. For øvrige embeter bortfaller oppgaven.

4.2.3 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannen kan fra 1. august 2016 føre tilsyn med enkeltbarnehager i særlige tilfeller.

Planlagte regelendringer i opplæringsloven som vil etablere et nytt håndhevingssystem for å styrke elevenes rettssikkerhet i saker om mobbing og læringsmiljø.

Planlagt ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnsopplæringen, der fylkesmannsembetene er tiltenkt en rolle. Modellen beskrives nærmere i en stortingsmelding om kvalitet i skolen og skoleeierskap, som legges fram våren 2017.

5. BUDSJETTILDELINGER

5.1 Budsjettrammer på kap. 525, post 01, post 21 og kap. 3525, post 01

I tråd med Stortinget vedtak tildeles fylkesmannen følgende utgifter og inntekter i 2017 til disposisjon:

Utgifter

Kap. 525 Fylkesmannsembetene

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2017
01	Driftsutgifter – tildelt embetene	1 819 800
21	Spesielle driftsutgifter	160 702
	Sum kap. 525 (embetene)	1 980 502

Inntekter

Kap. 3525 Fylkesmannsembetene

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Foreslått budsjett 2017
01	Inntekter ved oppdrag	160 702
	Sum kap. 3525	160 702

Fordeling til embetene

For 2017 er budsjettfordelingen mellom embetene videreført. Priskompensasjon og reduksjon i bevilgningen som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (0,8 %) og digital

post er fordelt forholdsmessig mellom embetene. Lønnskompensasjonen er fordelt etter beregninger foretatt i samarbeid med Direktoratet for økonomistyring.

Som tidligere år er det holdt tilbake 18,269 mill. kroner av bevilgningen på kap. 525, post 01 til sentrale avsetninger. De sentrale avsetningene anvendes i all hovedsak til dekning av felles datalisenser, felles IKT-tjenester og driftstjenester for samtlige embeter. Det er satt av et mindre beløp til dekning av administrative forhold som arrangement av fellesmøter og Kommunal- og moderniseringsdepartementets fagutvalg. I tillegg er beløpet til SPK til Internasjonalt Reindriftssenter på 0,521 mill. kroner avsatt her foreløpig, se forklaring under *Pensjonspremie – ny ordning*.

Bevilgningen på kap. 525, post 21 og kap. 3525, post 01 vil ikke fordeles til embetene. Når embetene mottar midler til tidsbegrensede prosjekter eller oppgaver, skal midlene inntektsføres på kap. 3525, post 01, og når midlene brukes, skal de utgiftsføres på post 21 i tråd med *Bestemmelser om økonomistyring i staten* punkt 3.4.2 c).

Rammeendring

Endringer på grunn av rammeoverføringer til eller fra kap. 525 fra fagdepartementene, er fordelt embetene etter kriterier gitt fra fagdepartementene.

Kap. 525, post 01 er økt med 18 mill. kroner som følge av en rammeoverføring fra Barne- og likestillingsdepartementet for oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet. Tilsvarende overføres 26 mill. kroner fra Landbruks- og matdepartementet for å finansiere oppgaver innenfor reindriftsforvaltning. I forbindelse med rammeoverføringen til reindriftsforvaltningen (fra kapittel 1142, Landbruks- og matdepartementet til kapittel 525, post 01 Fylkesmannsembetene) ble det gjort følgende vedtak i regjeringen:

I samsvar med Finansieringsordningen for Fylkesmannen kan det etter dialog mellom det aktuelle fylkesmannsambetet og LMD gjennomføres omprioriteringer innenfor LMDs ansvarsområde.

Videre er bevilgningen økt med 1,5 mill. kroner (halvårsvirkning) som følge av økt antall klagesaker i forbindelse med etablering av fritt rettsråd for pasienter i psykisk helsevern, mot en tilsvarende reduksjon på Justis- og beredskapsdepartementets budsjett. Styrkingen av fylkesmannens arbeid med sikkerhet og beredskap videreføres, og 10 mill. kroner overføres til kap. 525 i 2017 fra Justis- og beredskapsdepartementets budsjettkapittel.

Pensjonspremie – ny ordning

Fra 1. januar 2017 endres budsjetterings- og regnskapspraksis for håndtering av pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). Formålet med endringen er å bidra til at virksomhetene i større grad ansvarliggjøres for økninger i pensjonskostnader ved lønns- og bemanningsøkning, og pensjonskostnader skal synliggjøres. Kravene til budsjettering og regnskapsføring fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-118. I korte trekk innebærer endringen at fylkesmannen skal innbetale en pensjonspremie til SPK som består av en arbeidsgiverandel på tolv prosent og medlemsandelen på to prosent. Det skal også beregnes arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen. Det er gjort en engangsberegning per virksomhet basert på tall fra 2015 og 2016, justert for forventet lønnsvekst i 2017.

Fylkesmannsembetenes driftsbudsjetter økes i 2017 derfor med totalt 225,447 mill. kroner for å dekke denne utgiften. Ved en feil er 0,521 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter budsjettert på kap. 525, post 01. Dette vil bli korrigert i Revidert nasjonalbudsjett 2017, og disse midlene holdes derfor tilbake. Fylkesmannen må framover håndtere økninger i pensjonskostnader ved lønnsglidning innenfor gjeldende budsjetttrammer. Virksomheten vil få tilsendt faktura fra SPK for innbetaling av pensjonspremien seks ganger i året. Det presiseres at beløpet som er fordelt til embetene, jf. vedlegg 2, gjelder alle ansatte i embetet uavhengig av hvor lønnen utgiftsføres. Dette vil KMD komme tilbake til.

Endring i tildelingen som følge av digital post

Digital post skal brukes for utsending av post til innbyggere som har valgt digital postkasse og som ikke har reservert seg, og Altinn skal benyttes for digital post fra forvaltningen til næringsdrivende, jf. Digitaliseringsrundskrivet pkt. 1.2. Overgangen fra papirbasert post til digital post er estimert å gi besparelser for fylkesmannen, blant annet i form av reduserte portokostnader. For å realisere deler av disse gevinstene, er det gjort et estimat som ligger til grunn for kutt i tildelingene til statlige virksomheter i 2017. Tildelingen til fylkesmannsembetene er i 2017 som følge av dette foreslått redusert med 6,3 mill. kroner.

5.2 Finansiering utenfor kapittel 525

Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen slår fast at fylkesmannens faste oppgaver skal finansieres over kapittel 525. Det er etablert en praksis med at nye forvaltningsoppgaver embetene overtar, for eksempel vergemålsreformen, finansieres over de respektive fagkapitler til varig utgiftsnivå er avklart og kan rammeoverføres kap. 525. Som en hovedregel skal imidlertid slik finansiering av faste oppgaver over andre budsjettkapitler enn kap. 525 ikke strekke seg utover fire år.

I tillegg er det flere fagdepartement og direktorat/tilsyn som i supplerende tildelingsbrev eller belastningsfullmakt stiller midler til disposisjon til prosjekter av kortere varighet i regi av fylkesmannen.

For å skille mellom det ordinære tildelingsbrevet fra KMD og etterfølgende tildelingsbrev fra KMD eller andre styringsetater, betegnes de etterfølgende tildelingsbrevene som supplerende tildelingsbrev. Underliggende etater som ikke har fått delegert etatsstyringsansvar vil fortsatt benytte belastningsfullmakt.

Når det gjelder beregning av administrative kostnader for oppgaver som ikke er finansiert over kap. 525, viser vi til retningslinjer for dette i brev fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet til embetene datert 16.2.2010. SPK trekkes ut av grunnlaget ved beregning av den administrative kostnadsdekningen.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 21 Særskilte driftsutgifter

Utgifter

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
21	Særskilte driftsutgifter	17 000

Om tildelingen

Kunnskapsdepartementets fordeling av midlene per embete framgår av vedlegg 3.

De tildelte midlene til hvert fylkesmannsembete skal benyttes til den nye oppgaven som håndhevingsmyndighet i skolemiljøsaker. Midlene kommer i tillegg til de ressursene embetene i dag benytter til saksbehandling av skolemiljøsaker.

Kap. 469 Vergemålsordningen, post 01 Driftsutgifter

I statsbudsjettet for 2017 er det bevilget en total ramme på 196 mill. kroner på kap. 469, post 01. Totalt stilles 164,6 mill. kroner til disposisjon for fylkesmannen til drift av vergemålsforvaltningen i 2017.

Utgifter

Kap. 469 Vergemålsordningen

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
01	Driftsutgifter (til embetene)	164 632

Dette innebærer driftsutgifter som lønn og andre administrative utgifter, i tillegg skal bevilgningen dekke investeringer, nødvendig konsulentbistand, utstyr samt prosjektkostnader. Posten dekker også driftsutgifter til sentral vergemålsmyndighet.

Justis- og beredskapsdepartementet sitt forslag til tildeling for kap. 469, post 01 for 2017 per embete fremgår av vedlegg 4.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 60 Kommunalt barnevern

Som følge av Stortingets budsjettvedtak tildeler Barne- og likestillingsdepartementet fylkesmannen følgende midler i 2017:

Utgifter

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
60	Kommunalt barnevern	692 459

Barne- og likestillingsdepartementet sitt forslag til fordeling av tilskuddsmidler på dette kapitlet fremgår av vedlegg 5.

Belastningsfullmakt til fylkesmannen fra Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet viser til Prop. 1 S (2016-2017) og Stortinget sin behandling av denne, jf. Innst. 8 S (2016-2017). Departementet gir her fylkesmannen føringer for forvaltningen av midler over kapittel 1150, post 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. og kapittel 1151 post 51 Reindrifftsavtalen 2016/2017.

For 2017 stiller departementet gjennom denne belastningsfullmakten følgende midler til disposisjon for fylkesmannen:

Utgifter

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Betegnelse	Tildeling 2017
1150	50	BU-midler til utgøings- og tilretteleggingstiltak	48 000
1150	50	Konfliktførebyggjande tiltak jordbruk/reindrift	1 500
1150	51	Konfliktførebyggjande tiltak jordbruk/reindrift	1 450

Fylkesvise midler til landbruksbasert næringsutvikling

Gjennom jordbruksoppgjøret 2016 ble det avsatt 574,5 mill. kroner i fylkesvise midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket forvaltet av Innovasjon Norge og 48 mill. kroner til utgøings- og tilretteleggingstiltak forvaltet av fylkesmannen.

De fylkesvise midlene inngår i regionalt næringsprogram og er viktige økonomiske virkemidler for å bidra til næringsutvikling i og i tilknytning til landbruket. Her spiller fylkesmannen, Innovasjon Norge, fylkeskommunene og kommunene en særskilt viktig rolle, hver for seg – og ikke minst i samarbeid.

Fordelingsnøkkel for 2016 ligger til grunn for fordelingen av midlene også for 2017. Fordelingen av de bedriftsrettede midlene går frem av LMDs oppdragsbrev til Innovasjon Norge. Fylkesmannen skal formidle signaler om den strategiske bruken av disse midlene til Innovasjon Norge innen 1.2.2017. Prioriteringer skal skje med utgangspunkt i nasjonale føringer og regionalt næringsprogram. Det skal tas hensyn til Innovasjon Norge sin målstruktur.

Vi viser ellers til dialog med embetene angående revidering av de regionale bygdeutviklings-

programmene, med tilhørende underprogram, der fristen for fastsetting av nytt program nå er satt til 1.1.2019.

Nærmere om fylkesvise midler til utgreiings- og tilretteleggingstiltak

I 2017 er det avsatt 48 mill. kroner til utgreiings- og tilretteleggingstiltak. Midlene skal bidra til å støtte opp om innledende faser og arbeid knyttet til landbruksbasert verdiskaping regionalt. For fordeling per fylkesmannsembete se vedlegg 6.

Formål

Innenfor rammer fastsatt i jordbruksoppgjøret, statsbudsjettet og regionale bygdeutviklingsprogram kan midlene gis til tiltak som skal bidra til økt matproduksjon, utvikling og modernisering av det tradisjonelle landbruket, samt utvikling av andre landbruksbaserte næringer. Støtte til utvikling av økologisk landbruk kan inngå som en del av tilretteleggingstiltakene.

Tiltaksområde

Midlene kan gis til organisasjoner, institusjoner, kommuner og ulike former for samarbeidsorgan, hovedsakelig innenfor landbruket, med sikte på å understøtte landbruket. Det kan gis tilskudd til utgreiings- og tilretteleggingstiltak med inntil 75 prosent av kostnadene, avgrenset oppover til 75 prosent av godkjent kostnadsoverslag for tiltaket.

For en målrettet bruk av midlene ber vi om at fylkesmannen gjør gode avklaringer med Innovasjon Norge regionalt om roller og ansvarsdeling knyttet til den totale virkemiddelbruken.

Administrative føringer

Departementet legger til grunn at midlene blir kunngjorte med nødvendige opplysninger om ordningen og at forvaltningen av midlene skjer med utgangspunkt i forvaltningsloven, økonomireglementet og ev. regelverket for offentlige anskaffelser. Det må komme klart fram i vedtakene hvilke standardvilkår som gjelder for å kunne ta imot støtte. Inntil 1 % av fylket sine utgreiings- og tilretteleggingsmidlar kan benyttes til dekning av administrative kostnader av prosjektrettet karakter. I tillegg til kvotene for 2016, kan fylkesmannen disponere ubrukte midler fra 2015 til samme formål i 2016.

Departementet ønsker å arrangere fagsamling for saksbehandlere hos fylkesmannen på næringsutviklingsområdet i 2017, i samarbeid med et embete. Vi vil komme tilbake til dialog om dette snarlig.

Det er utviklet et elektronisk søknadsskjema for utgreiings- og tilretteleggingsmidler som blir klar til bruk i 2016. Med elektronisk søknadsskjema vil forvaltninga få en enklere og mer enhetlig forvaltning av tilskuddsmidlene, samtidig som det vil være enklere for søkerne av tilskuddsmidlene å sende søknad. Vi vil oppfordre alle embetene til å ta i bruk skjemaet i 2017.

Saksbehandling og utbetaling av midler

Felles for alle midlene gjelder det at fylkesmannen må være særskilt oppmerksom på at alle tildelinger som omfattes av regelverket for offentlig støtte, skjer i tråd med dette.

Kapittel 1150, post 50

I fylkesmannen sin saksbehandling av utgreiings- og tilretteleggingsmidlene skal saksbehandlingssystemet utviklet for forvaltning av disse midlane, tilskuddstype 371, brukes. Tilskudd gitt av fylkesmannen skal utbetales av Landbruksdirektoratet.

Konfliktforebyggende tiltak

Forskriftstype	640	
Hjemmelsnummer	01	Konfliktforebyggende tiltak reindrift annen berørt part

Landbruksdirektoratet avdeling Alta overfører sin del av tilskuddsmidlene fra RUF til LUF, slik at midlene under ordningen samlet sett ligger i LUF. Saturn skal brukast for utbetaling av midlene.

Resultatrapportering

Det skal rapporteres på bruken av midlene i fylkesmannens årsrapport for 2017. Det skal sendes en egen rapport til LMD på bruken av de fylkesvise midlene til utgreiings- og tilretteleggingstiltak, med kopi til Innovasjon Norge innen 28.2.2018. Vi ber også om at det blir gitt en helhetlig overordnet omtale av bruken av tilretteleggende midler, og midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket i fylket, i rapporten.

For utgreiings- og tilretteleggingsmidlene ber vi om at det blir rapportert på følgende i rapporten til LMD:

- Vurdering av måloppnåelse knyttet til de overordnede føringene for midlene
- Vurdering av måloppnåelse knyttet til regionalt næringsprogram
- Samarbeid i regionalt partnerskap om virkemiddelbruken
- Resultat fra prosjekter/tiltak som er avsluttet i 2017.

I tillegg ber vi om en kvantitativ rapportering av virkemiddelbruken i 2016 når det gjelder forbruk, ubenyttede rammer ved årsskiftet, tallet på tilsagn, og hvordan tilsagnene fordeler seg mellom områdene jordbruk, skogbruk, trebruk og bioenergi, økologisk jordbruk, andre landbruksbaserte næringer samt andre tiltak. Departementet ønsker å videreutvikle resultatrapporteringen fra embedene på dette området og vil ta initiativ til å etablere en arbeidsgruppe der det også er ønskelig med representanter fra fylkesmannssembetene.

Som bakgrunnsmateriale til reindriftsforhandlingane skal det rapporteres på bruken av de konfliktforebyggende midlene mellom jordbruk/reindrift innen 5. januar 2018. Rapporteringen skal omfatte vurdering av, samt foreløpige rapporter og regnskap for 2017.

Rapportene skal gi en oversikt over hvilke typer tiltak som har fått økonomisk støtte, samt hvor disse er lokalisert. Videre skal rapportane gi en oversikt over forventede utbetalinger første halvår 2018. Departementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene er brukt etter forutsetningene.

Belastningsfullmakter for 2017 – forvaltning av landbruks- og reindriftspolitiske virkemidler

Belastningsfullmakter innenfor Landbruksdirektoratets ansvarsområde

Delegering av fullmakter

Landbruksdirektoratet delegerer gjennom dette brevet belastningsfullmakt til budsjett disponering for enkelte tilskuddsordninger innenfor Landbruk- og matdepartementets område. Delegeringen gjelder de tilskuddsordninger som er omtalt nedenfor. Landbruksdirektoratet tar forbehold om eventuelle endringer i tildelingen som følge av endringer i statsbudsjettet for 2017.

Fylkesmannen har ikke anledning til å overføre midler mellom de ulike ordningene. Dersom fylkesmannen har behov for å overføre midler, må tillatelse innhentes fra Landbruksdirektoratet. Fylkesmannen skal føre kontroll med at rammene ikke overskrides, og at tildelingene (utbetalte, inndratte og tilbakebetalte midler) er registrert korrekt i fagsystemene.

Rammer for fullmaktene

De økonomiske rammer og retningslinjer går frem av Prop. 1 S (2016-2017) *Landbruks- og matdepartementet* og Prop. 133 S (2015-2016) *Jordbruksoppgjøret 2016 – Endringer i statsbudsjettet for 2016 m.m.*, og Stortingets behandling av disse, jf. Innst. 8 S (2016-2017) og Innst. 412 S (2015-2016).

Belastningsfullmakt for tilskuddsordninger innen skogbruk og jordbruk

Fordeling av midler per fylkesmannsembete fremgår av vedlegg 7.

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

For 2017 er det tildelt 19 mill. kroner til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Fylkesmennene tildeler midlene til prosjekt på grunnlag av hovedplaner og handlingsplaner. Det er derfor spesielt viktig at disse oppdateres fortløpende. Ved årets tildeling vil prosjekter som kommer til utbetaling i nær framtid, og som ennå ikke er fullfinansiert, bli prioritert. Prosjekt som er under arbeid vil bli prioritert ved neste års tildeling.

Landbruksdirektoratet vil høsten 2017 evaluere status på forbruk av årets midler til skogbruksplanlegging. Det kan da bli aktuelt å trekke tilbake tilskudd som ikke er disponert til konkrete skogbruksplanprosjekt, samt omfordele midler til andre fylker.

Fylkesmannen skal sørge for at det før prosjektene avsluttes oversendes kopi av alle innsamlede data til sentral base hos Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Sluttutbetaling av tilskudd til skogeier skal ikke skje før prosjektet er endelig avsluttet og alle data er levert.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Vegbygging, drift med taubane, hest og annet

I statsbudsjettet for 2017 har regjeringen styrket satsingen på infrastruktur i skogbruket, og bevilget midler til skogsveger og tømmerkaier. I tillegg er det bevilget 103 mill. kroner til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. over Landbrukets utviklingsfond (LUF).

Fylkesmannen tildeles en ramme på 118 mill. kroner. Det er i tillegg holdt tilbake noe midler sentralt i Landbruksdirektoratet. Fylkene som får behov for ekstra midler kan be om dette underveis i året. Fylkesmannen skal prioritere langsiktige veginvesteringer framfor driftstilskudd.

Fylkesmannen skal følge opp at planlegging av vegprosjekter blir gjennomført, at byggeprosjekter blir fulgt opp underveis i anleggsperioden og at sluttkontroll blir gjennomført. Endringene i klima og bruk av tunge kjøretøy stiller høye krav til vegens utforming og bæreevne. Landbruksdirektoratet legger til grunn at byggeplaner blir utarbeidet ved bygging og utbedring av skogsbilveger, jf. regelverk og retningslinjer på søknadsskjema. Tilskuddsmidlene kan også brukes til utbedring av flaskehals, men ikke til ordinært vedlikehold.

Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak

For 2017 er det bevilget 70 mill. kroner til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak, som forvaltes av kommunene. Bevilgningen er redusert med 3 mill. kroner fra 2016.

Tiltakene skal gjennomføres i tråd med kommunenes tiltaksstrategier. Med redusert ramme er det viktig at kommunene vurderer tilskuddssatsene nøye, samt hvilke tiltak som skal være tilskuddsberettiget. Fylkesmannen skal følge opp at kommunene kontrollerer 10 prosent av tiltakene, herunder at tiltakene er gjennomført i tråd med forutsetningene. Dette gjelder også skogkulturtiltak der det er benyttet skogfond med skattefordel.

Tettere planting og gjødsling som klimatilak

For 2017 er det bevilget ca. 33 mill. kroner i tilskudd til tettere planting på eksisterende skogarealer og tilskudd for gjødsling av skog.

Midlene tildeles fra en felles sentral ramme i Landbruksdirektoratet. Kommunene er vedtaksmyndighet og som for ordinære skogkulturtiltak skal fylkesmannen påse at kommunene kontrollerer 10 prosent av tiltakene.

Tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet

For 2017 er det bevilget 8 mill. kroner til tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet, i tillegg har Landbruksdirektoratet 5 mill. kroner fra 2016 som ikke ble fordelt på fylkene. 11 mill. kr er nå tildelt fylkene, mens ytterligere 2 mill. kroner kan tildeles etter behov. Ordningen gjelder i fylkene Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland, i henhold til forskrift fastsatt 4. mai 2016.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

For 2017 er det bevilget 95 mill. kroner over jordbruksavtalen til SMIL. Fra 2017 endres forskriften slik at tilskudd kan innvilges til foretak der det foregår en tilskudsberettiget produksjon på landbrukseiendommen. Regelverket vil bli oppdatert i tråd med dette.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene prioriterer tiltak med god miljøeffekt. Håndtering av overflatevann og riktig dimensjonering av hydrotekniske tiltak er viktige klimatilpasningstiltak, og skal derfor gis prioritet. Fylkesmannen skal sørge for en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene. Kommuner med god måloppnåelse, gjennomføringsevne og tiltaksstrategier der SMIL og RMP sees i sammenheng, skal prioriteres. Oppfølging av kommuner som har utgåtte arbeidsfrister må skje jevnlig, og fylkesmannen må her sørge for at kommunene inndrar tilskudd der fristen er gått ut.

Klima- og miljøprogrammet

Det er bevilget 6 mill. kroner til fylkesvise tiltak innenfor Klima- og miljøprogrammet. Dette programmet omhandler de fire kategoriene klimatilpasning, klimagassutslipp/karbonbinding, naturmangfold/kulturminner og forurensning. Fylkesmannen kan ut fra regionale og lokale behov velge tema eller prosjektyper innenfor alle kategoriene. Prioriterte områder i 2017 er klimatilpasning og klimagassutslipp/karbonbinding. Disse områdene bør spesielt vektlegges i de fylkesvise prosjektene og aktivitetene. Prioriteringene skal gå fram av utlysningen.

Retningslinjer for programmet ligger på Landbruksdirektoratets nettsider. Fylkesmennene skal utarbeide retningslinjer for de fylkesvise midlene innenfor rammen av de sentrale retningslinjene.

Regionalt miljøprogram (RMP)

Fylkesmannen skal videreføre RMP, og har ansvar for å informere og veilede kommuner og søkere om RMP. Landbruksdirektoratet vil gi føringer for rutiner og forvaltning knyttet til RMP og fagsystemet «eStil» i rundskriv. Fylkesmannen skal utarbeide saksbehandlingsrundskriv for RMP-tilskudd til kommunene, og sende kopi av dette til Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet vil utarbeide nytt nasjonalt miljøprogram i løpet av 2017 og vil i denne forbindelse involvere fylkesmannen. Fylkesmannen bør starte arbeidet med rullering av RMP i løpet av 2017.

I forbindelse med kommunesammenslåingene fra 1.1.2018 er det behov for endringer i fagsystemet «eStil». Informasjon om dette vil videreformidles på FM-nett.

Tilskudd til drenering

For 2017 er det bevilget 58 mill. kroner til tilskudd til drenering. I tillegg er det udisponerte midler fra 2016. Fylkesmannen skal fordele midlene til kommunene. Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene. Ubrukte midler inndras ved årets slutt og fordeles i nye kommunale rammer. Det er forholdsvis mye ubrukte midler på tilskuddsordningen, og deler av rammen er ikke fordelt. Dersom det er behov for midler utover tildelt ramme, må fylkesmannen ta kontakt med Landbruksdirektoratet.

God agronomi gjennom godt drenerte areal er viktig for produktivitet og reduserte utslipp. Tilskuddsordningen er et incitament til å igangsette drenering, men hoveddelen av kostnadene må dekkes av tiltakshaver. For å motivere til økt dreneringsaktivitet har fylkesmannen en viktig rolle når det gjelder å formidle informasjon og veiledning om ordningen.

Tilskudd til tiltak i beiteområde

For 2017 er det bevilget 10 mill. kroner til tilskuddsordningen. Fylkesmannen kan, innenfor rammen av forskrift og rundskriv for ordningen, velge å prioritere bestemte typer tiltak eller prosjekter. Prioriteringer skal gå fram av utlysningen.

Tilskudd til landbruksvikarer

Det er fordelt 240 årsverk landbruksvikarer til de ulike fylkene. Ved fordelingen av tilskuddsmidler mellom avløserlagene i fylket, skal fylkesmannen ta utgangspunkt behovet for landbruksvikar i lagenes dekningsområder. Nærmere retningslinjer fremkommer av rundskriv for ordningen. Fylkesmannen skal fatte vedtak om tildeling av tilskudd, sende tilskuddsbrev til avløserlagene i sitt fylke, og anvise utbetalinger i Saturn i tråd med vedtakene.

Tilskudd til kommunalt stimuleringsstilskudd

Landbruksdirektoratet har fordelt 13,8 mill. kroner i stimuleringsstilskudd til fylkene. Fylkesmannen skal prioritere hvilke kommuner som kan få tilskudd. Retningslinjer for fordeling av tilskudd kommer fram av rundskriv 2016-37 Tilskudd til kommunale veterinærtjenester for 2017.

Felles supplerende tildelingsbrev

Fra og med 2017 vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet samordne felles supplerende tildelingsbrev to ganger i året, rundt 1. mars og 30. juni. Formålet med en slik ordning er blant annet å skape større forutsigbarhet for embetene og redusere omfanget av supplerende tildelingsbrev gjennom året.

6. FULLMAKTER

Departementet delegerer følgende budsjettmessige fullmakter til fylkesmannen for budsjettåret 2017. Fylkesmannen er selv ansvarlig for å sette seg inn i de kravene og hjemlene departementet viser til.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene fylkesmannen har fått delegert i brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 04.05.2015.

6.1 Merinntektsfullmakt

Fullmakten gjelder tilgang til å overskride kap. 525, post 21 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 01, jf. romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2016-2017).

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering

Fullmakten gjelder adgang til å nettoføre som utgiftsreduksjon på kap. 525, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der embetet samordner utgiftene, jf. Romertallsvedtak VIII i Prop. 1 S (2016-2017).

6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 525, post 01 på de vilkår som fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-110 av 25. november 2013 pkt. 2.2.

6.4 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3. Unntak fra denne fullmakten er inngåelse av ny husleieavtaler eller endringer av løpende husleieavtaler, som skal drøftes med departementet før oppstart og godkjennes av departementet.

6.5 Merinntektsfullmakt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02 på de vilkår som framgår av R-110 pkt 2.4.

7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Tidspunkter for styringsmøter i 2017 fremgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

7.1 Rapportering gjennom året

7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.5.2017.

7.1.1.1 Justis- og beredskapsdepartementet

Sikkerhet og beredskap

- Fylkesmannen skal redegjøre for bruken av økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Redegjør kort for hvilke tiltak som er iverksatt.
- Fylkesmannen skal sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden i embetet til KMD (se også VØI pkt. 4.4.7).

Vergemålsordningen

- Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.3.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene. Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.
- Status på gjennomgang alle vergemål opprettet etter gammel lov med tanke på regnskapsplikt.

Retts hjelp

- Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.9.

7.1.2.1 Justis- og beredskapsdepartementet

Sikkerhet og beredskap

- Fylkesmannen skal redegjøre for bruken av økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Redegjør kort for hvilke tiltak som er iverksatt.

Vergemålsordningen

- Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.3.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.
- Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.
- Fylkesmannen skal kort gjøre rede for sine rutiner for tilsyn og oppfølging av verger.

Retts hjelp

- Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.1.2.2 Klima- og miljødepartementet

- Resultat og økonomirapportering på **fagmidler** på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

7.1.2.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- Fylkesmannen i Hordaland som deltar i programmet *Plansatsing mot store byer* med fokus på oppfølging av bolig- og arealutviklingen i storbyene, skal rapportere i form av en oppsummering av gjennomførte tiltak.

7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister

7.1.3.1 Helse- og omsorgsdepartementet

- Rapportere på økonomi- og tilskudd (inkl. belastningsfullmakten over kapittel 734 post 01 kontrollkommisjoner, driftsbudsjett) i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12.

Frist til Hdir 1. tertialrapport 15.05.

Frist til Hdir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Hdir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

- Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68 Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr 01.05. Herunder gi en kortfattet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, herunder også helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

7.1.3.2 Kunnskapsdepartementet

- Rapportere på økonomi og tilskudd i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12

Frist til Udir 1. tertialrapport 15.05.

Frist til Udir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Udir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

- Sammenfatte sluttrapporter fra skoleeierne i pulje 3 i *Ungdomstrinn i utvikling*

Frist til Udir 15.03.

- Sammenfatte sluttrapportene fra skoleeiere i pulje 5 og underveisrapporter i pulje 6 i prosjektet «Vurdering for læring». Frist til Udir for oppsummering av sluttrapporter i pulje 5 er 15.10.2016 (frist for skoleeierne er 15.09). Frist til Udir for oppsummering av underveisrapporter i pulje 6 er 01.05.2016 (frist for skoleeierne er 01.03).

- Rapportere om retten til barnehageplass - tall per 1. november. Frist til Udir. 3. november.

7.1.3.3 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen forvalter ordninger over to næringsavtaler innenfor landbruks- og matområdet. Det er nødvendig med egne frister for enkelte rapporteringspunkter, knyttet til oppfølging og gjennomføring av årlige forhandlinger om avtalene.

- Rapportering for 2016 og budsjett for 2017 sendes innen 15.1.2017 til Landbruksdirektoratet knyttet til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvsatsingen.
- Rapporter på saker fylkesmannen har behandlet i 2017 etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i eget skjema som sendes Landbruksdirektoratet innen 1.3.2018.
- Landbruksvikarordningen: Sende samlet oversikt over rapporteringen fra avløserlagene for 2017 til Landbruksdirektoratet innen 15.6.2018.
- Rapporter i henhold til tabell knyttet til tilskuddsordninger der fylkesmannen disponerer regional ramme, jf. tilskuddsordninger som fordeles i kap. 5.2 i tildelingsbrevet. Frist for innspill er 1.12.2017.

7.1.3.4 Klima- og miljødepartementet

- Gjennomgangen av myndighetsområder og tiltakshavere der det bør pålegges vannovervåking rapporteres til Miljødirektoratet innen 30.06.2017.

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Fylkesmannsembetene skal oversende årsrapporten for 2017 til departementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 1. mars 2018. Årsrapporten skal inneholde rapportering på mål, styringsparametere og resultatmål omtalt i dette tildelingsbrevets pkt. 3 pkt. og andre rapporteringskrav som framgår av pkt. 7.3. Fylkesmannen skal også avgi en avviksrapporing med omtale av igangsatte tiltak iht. oppgaver i Virksomhets- og økonomiinstruksen og i tråd med krav i økonomireglementet.

Departementet vil understreke at det er fylkesmannen som står ansvarlig for at den avlagte årsrapporten er korrekt og komplett ved oversendelse til departementet. Departementet vil ikke godta at det gjøres korrigeringer i årsrapporten etter den er avlagt, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten

7.3.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Fylkesmannen skal beskrive situasjonen for kvalifiseringsprogrammet (KVP) i fylket, herunder:

- Blir personer i målgruppen for programmet vurdert med hensyn til deltakelse og får de som har krav på det, tilbud om program.
- Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP
- Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP.
- *Vilkår for aktivitet for de under 30 år:* Fylkesmannen skal følge med på og beskrive innføring av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

7.3.2 Barne- og likestillingsdepartementet

- Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.
- Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudgivingslova i årsrapporten.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.
- Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embedets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkantorene.
- Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embedets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.
- Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embedets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.
- Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak av den digitale veilederen og opplæringsprogrammet modul 1 for skoler i fylket som samarbeider med lokalt barnevern.
- Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for foreldre og barn §28.

7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet

Rapportering på *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*

- Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*.

Rapportering på *Opptappingsplan for rusfeltet* (Prop. 15 S (2015-2016))

- Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordninger 765.60 og 765.62.

- Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Rapportering på *Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017 – 2019*

- Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.60.
- Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Sikkerhet og beredskap

- FylkesROS og oppfølgingsplan:
 - Når ble siste analyse gjennomført?
 - Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist oppdatert?
 - Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?
- Andel hendelser av regionale hendelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.
- Andel regionale øvelser og embetsøvelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.
- Status revisjon underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak
 - Status revisjon i embetets planverk – hva er gjennomført og hva gjenstår
 - Status revisjon regionalt arbeid med underliggende planverk – hvilke tiltak er gjennomført
- Arbeid knyttet til det sivilt-militære samarbeidet i forbindelse med *Trident Javelin 2017* og *Trident Juncture 2018*
 - Hvilke deler av dette arbeidet har embetet deltatt i 2017.

Vergemålsordningen

- Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel kontrollerte vergeregnskap, samt antall verger som er under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap.
- Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.

Retts hjelp

- Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal videre

fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

- Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Integreringsarbeid

- I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen skal rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.
- På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.
- Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier og hvor mange av nye statsborgere i fylket som har deltatt.

7.3.5 Klima- og miljødepartementet

- Resultat- og økonomirapportering på **fagmidler** på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Samordning av statlig styring av kommunesektoren

- Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlig styring av kommunesektoren etter retningslinjene i rundskriv H-2143.

God økonomiforvaltning i kommunene

- Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene.

Modernisering i kommunene

- Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

- Det skal rapporteres om antall lånesøknader som godkjennes og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.
- Antall godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

Økonomiforvaltning – veiledning (KOSTRA, forvaltning av skjønnsmidler)

- Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført, herunder aktiviteter for å øke kvaliteten på KOSTRA-data.
- Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

Samordning av tilsynsvirksomheten overfor kommunene og tilretteleggingen for læring og forbedring etter tilsyn

- Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse av embetets tiltak for samordning av statlig tilsyn, herunder tilsyn fra andre tilsynsetater enn Fylkesmannen selv. Fylkesmannen skal kort opplyse om hva som er gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsyn som er gjennomført.

Samlet antall tilsyn rettet mot kommunene

- Embetet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett samlet tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres om omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres om, omfatter ikke forundersøkelser, sjølvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.

Kommunalrett

- Det skal gis rapportering i tabell som viser:
 - Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige
 - Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
 - Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
 - Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

- Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

Samordning av statlige innsigelser til kommunale planer

- FMHO som deltar i forsøksordningen om samordning av statlige innsigelser, rapporterer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om antall planer der statlige innsigelser er samordnet, antall innsigelser som er fremmet, antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene, og antall innsigelser som er avskåret.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

- Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM – ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Det skal fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Det skal i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Det skal i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange ”særlige tilfeller” klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

- Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis. Rapportering om ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall søknader som ikke er behandlet innen 12 uker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker der Fylkesmannen er klageinstans, på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall klager som ikke er behandlet innen 12 uker.

Rapportering på fellesføring om produktivitet og effektivitet (jf. punkt 4.1)

- Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder. Nærmere retningslinjer kommer i eget rundskriv.

Rapportering på bruken av lærlinger (jf. punkt 4.1)

Nytt av året er at virksomheten hvert år skal vurdere om de kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at fylkesmannen til enhver tid har minimum én lærling videreføres.

- Det skal rapporteres om lærlinger i årsrapporten.

7.3.7 Kulturdepartementet

Tros- og livssynssamfunn

- Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:
 - Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
 - Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
 - Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
 - Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

Gravferdsloven

- Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Lov om helligdager og helligdagsfred

- Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.8 Kunnskapsdepartementet

- Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, jf. VØI pkt. 5.3.2 og bakgrunnsinformasjon (metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har gjort på bakgrunn av de valgte kildene.
- Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egenevalueringen av kompetanse på regelverksområdet, og særlig trekke fram styrker og utfordringer samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet.

- Fylkesmannen skal rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljøsaker til embetene som håndhevingsmyndighet, resultat av behandlingen og saksbehandlingstid.
- Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.
- Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.
- Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene *Kompetanse for fremtidens barnehage* og *Kompetanse for kvalitet* og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.
- Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnskoleområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.
- Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å bidra til implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- Fylkesmannen skal gi tilbakemelding på kontroll av foreløpig rapport fra BASIL av antall minoritetsspråklige barn i barnehage – tall per 15.12.
- Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnskolen, og særlig trekke fram resultater fra arbeidet med desentralisert ordning for kompetanseutvikling og oppfølgingsordningen.
- Fylkesmannen i Hordaland skal rapportere på antall deltakere i opplæring innenfor kriminalomsorgen, fordelt på de med rett til opplæring jf. opplæringsloven kap. 4A, og øvrige deltakere.
- Fylkesmannen i Hordaland skal kort redegjøre for skolenes bruk av og erfaringer med ferdighetsprøven/kartleggingsøvelsene i svømming, og for om elevene er svømmedyktige på 4. årstrinn.

7.3.9 Landbruks- og matdepartementet

- Rapportert på antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2016, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.
- Rapportert på antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning.
- Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.
- Rapportert på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett, herunder omfang (kilometer/kroner) for nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.
- Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene.
- Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.
- Gi en overordnet vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

- I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt over og en vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av fylkesmannen.
- Rapporter i henhold til tabell:
 - Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkortning av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette.
 - Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortet selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette.
- Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det rapporteres i henhold til tabell:
 - Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
 - Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

7.3.10 Tverrsektoriell rapportering

KD | BLD | HOD | ASD | JD

- Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering av hvordan arbeidet med 0-24 samarbeidet har fungert i henhold til embetets målsettinger og ambisjoner. Herunder skal det framkomme hvilke egne mål som er satt for arbeidet. I egenvurderingen skal fylkesmannen vurdere hvilke tiltak som har gitt de beste resultatene og i størst grad bidratt til samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.
- Fylkesmannen skal også kort redegjøre for områder der det er særlige utfordringer knyttet til tjenestetilbud for utsatte barn og unge.

BLD | KD

- Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet for å bedre opplærings situasjonen og skoler resultatene til barn og unge i barnevernet. Herunder bes det om en redegjørelse for status rundt embetets arbeid med informasjon og motivasjon til bruk av veilederen «Samarbeid mellom skole og barnevern – En veileder».

ASD | KD

- Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Arbeids- og velferdsdirektoratet med «Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler». Herunder bes det om en redegjørelse av konkrete tiltak i embetet og planer embetet har for det videre arbeid i fylket.

8. BUDSJETTMESSIGE FORUTSETNINGER

KMD understreker at embetet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2017 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. *Reglement for økonomistyring i staten* § 9 og *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.2.

Fylkesmannen kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, Jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Fylkesmannen har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Fylkesmannen i Hordaland rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, punkt 4, hvor det framgår at "Det enkelte fagdepartement disponerer sin andel av ressurser på kap. 525 dersom omprioriteringer ikke er gjort av regjeringen". Dette innebærer at ressursmessige utfordringer innen et departements fagområder om nødvendig, må løses gjennom omprioriteringer innen dette departementets oppgaveportefølje.

Med hilsen
Cathrin Sætre
ekspedisjonssjef (sign)

Bjørg Helene Holen
avdelingsdirektør

Vedlegg

Vedlegg 1 – Styringskalender for Fylkesmannen i 2017

Vedlegg 2 – Budsjettfordeling kap. 525

Vedlegg 3 – Budsjettfordeling kap. 226 fra KD

Vedlegg 4 – Budsjettfordeling kap. 469 fra JD

Vedlegg 5 – Budsjettfordeling kap. 854 fra BLD

Vedlegg 6 – Budsjettfordeling kap. 1150 fra LMD

Vedlegg 7 – Budsjettfordeling på Landbruksdirektoratets område

Kopi: Riksrevisjonen

Vedlegg 1

Kalender for styringsmøter for fylkesmannen i 2017

Dato	Uke	Arrangør	Arrangement	Type møte	Sted
11. jan	2	Utdanningsdirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
31. jan	5	Miljødirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Vestfold	Styringsmøte	Statens Hus, Tønsberg
15. feb	7	Utdanningsdirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Oppland	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
01. mar	9	Utdanningsdirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Nordland	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
07. mar	10	Miljødirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Styringsmøte	
15. mar	11	Landbruks- og matdepartementet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
22. mar	12	Landbruks- og matdepartementet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Finnmark	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
29. mar	13	Landbruks- og matdepartementet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Vestfold	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
03. apr	14	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Hordaland	Styringsmøte	Videokonferanse
04. apr	14	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Styringsmøte	Videokonferanse
05. apr	14	Landbruks- og matdepartementet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
05. apr	14	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Rogaland	Styringsmøte	Hos fylkesmannen

11. apr	15	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Oppland	Styringsmøte	Videokonferanse
27. – 28. apr	17	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Felles etatsstyringsmøte	Styringsmøte	Oslo
02. mai	18	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Styringsmøte	Videokonferanse
03. mai	18	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Styringsmøte	Videokonferanse
09. mai	19	Miljødirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Nordland	Styringsmøte	Statens hus, Bodø
09. mai	19	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Troms	Styringsmøte	Videokonferanse
30. mai	22	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Buskerud	Styringsmøte	Videokonferanse
06. jun	23	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Østfold	Styringsmøte	Videokonferanse
07. jun	23	Helsedirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Styringsmøte	Videokonferanse
20. jun	25	Miljødirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Styringsmøte	
30. aug	35	Utdanningsdirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Rogaland	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
05. sep	36	Miljødirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Finnmark	Styringsmøte	
04. okt	40	Utdanningsdirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Troms	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
01. nov	44	Utdanningsdirektoratet	Styringsmøte med Fylkesmannen i Hordaland	Styringsmøte	Hos fylkesmannen
02. nov	44	Utdanningsdirektoratet	Sektorvist styringsmøte på helse- og velferdsområdet	Styringsmøte	Oslo

For en fullstendig oversikt over møter, som også inkluderer planlagte fagmøter, vises det til kalender på FM-Nett.

Budsjettfordeling 2017

Vedlegg 2

I 1000 kroner

Fylkesmannsembetene - Kap. 525, jf kap. 3525	2017
Kap. 525 post 01 – Driftsutgifter	1 838 069
A1. Sum avsatt sentrale midler/avsetninger	18 269
A2. Sum fordelt embetene	1 819 800
Differanse	0

Fylkesmannen i Østfold	I 1000 kroner
Tildeling 2016	74 895
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 614
Priskompensasjon 2017	477
Sum framskrevet budsjett 2017	76 986
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	11 596
Gevinster digital post	-310
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	49
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	1 350
Sum 2017	90 259
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-606
Tildeling 2017	89 653

Fylkesmannen i Oslo og Akershus	I 1000 kroner
Tildeling 2016	169 551
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	3 462
Priskompensasjon 2017	1 078
Sum framskrevet budsjett 2017	174 091
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	24 312
Gevinster digital post	-700
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	388
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	589
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	2 700
Sivil klareringsmyndighet, overføring til JD	-238
Sum 2017	201 142
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-1 350
Tildeling 2017	199 792

Fylkesmannen i Hedmark	I 1000 kroner
Tildeling 2016	88 646
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 594
Priskompensasjon 2017	562
Konsekvensjustert budsjett (tatt ut ekstrabevilgning IKT bevilget 2016)	-4 852
Sum framskrevet budsjett 2017	85 950
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	11 790
Gevinster digital post	-365
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	18
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	900
Nye invest. 1,080 mill, årlige vedlikeh.invest. 0,576 mill, vedlikeh. 0,870 mill, linjeleie 0,280 mill, telefoni 0,208 mill, bemanning/konsulent FRI 1,180 mill, felles ePhorte 1,394 mill., kart/GIS 0,400 mill	5 988
Sum 2017	104 869
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-704
Tildeling 2017	104 165

FRI (Fylkesmennenes Regionale Informasjonsnett). FMHE har ansvar for drift og vedlikehold av FRI og de ulike tjenestene som driftes i og via FRI. Informasjonsforum: Fylkesmannen i Hedmark er tildelt 0,100 mill. for å tilrettelegge for netverksbygging mellom embetene på det kommunikasjonsfaglige området, beløpet er lagt inn under konsekvensjustert budsjett

Fylkesmannen i Oppland	I 1000 kroner
Tildeling 2016	87 781
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 571
Priskompensasjon 2017	558
Sum framskrevet budsjett 2017	89 910
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	11 278
Gevinster digital post	-363
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	32
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	900
Sum 2017	102 345
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-687
Tildeling 2017	101 658

Fylkesmannen i Buskerud	<i>1 100 kroner</i>
Tildeling 2016	77 560
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 493
Priskompensasjon 2017	493
Sum framskrevet budsjett 2017	79 546
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	11 341
Gevinster digital post	-320
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	69
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	900
Sum 2017	92 124
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-618
Tildeling 2017	91 506

Fylkesmannen i Vestfold	<i>1 100 kroner</i>
Tildeling 2016	65 620
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 513
Priskompensasjon 2017	417
Konsekvensjustert budsjett (Informasjonsforum overført FMHE)	-100
Sum framskrevet budsjett 2017	67 450
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	11 296
Gevinster digital post	-271
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	92
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	900
Sum 2017	80 055
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-537
Tildeling 2017	79 518

Fylkesmannen i Telemark	<i>1 100 kroner</i>
Tildeling 2016	63 331
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 272
Priskompensasjon 2017	403
Sum framskrevet budsjett 2017	65 006
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	9 371
Gevinster digital post	-262
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	64
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	675
Sum 2017	75 442
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-506
Tildeling 2017	74 936

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	<i>1 100 kroner</i>
Tildeling 2016	125 092
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	2 572
Priskompensasjon 2017	795
Sum framskrevet budsjett 2017	128 459
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	18 382
Gevinster digital post	-517
Rammekutt som følge av sammenslåingen FMVA og FMAA	-1 800
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	136
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	589
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	1 125
Sum 2017	146 374
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-983
Tildeling 2017	145 391

Fylkesmannen i Rogaland	I 1000 kroner
Tildeling 2016	99 828
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	2 188
Priskompensasjon 2017	635
Sum framskrevet budsjett 2017	102 651
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	15 716
Gevinster digital post	-412
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	106
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	589
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	1 800
Sivil klareringsmyndighet, overføring til JD	-140
Sum 2017	120 310
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-808
TILDELING 2016	119 502

Fylkesmannen i Hordaland	I 1000 kroner
Tildeling 2016	111 053
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	2 307
Priskompensasjon 2017	705
Sum framskrevet budsjett 2017	114 065
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	16 681
Gevinster digital post	-459
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	186
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	589
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	1 800
Sum 2017	132 862
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-892
Tildeling 2017	131 970

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	I 1000 kroner
Tildeling 2016	78 602
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 476
Priskompensasjon 2017	500
Konsekvensjustert budsjett (tatt ut ekstrabevilgning IKT bevilget 2016)	-1 668
Sum framskrevet budsjett 2017	78 910
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	10 917
Gevinster digital post	-325
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	26
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	450
EDU 0,200 mill, redaktør fylkesmannen.no 0,270 mill, drift/forv. digitale tj./skjemaforv.og tilskuddsløsning 0,825 mill, utv./drift Styringsportalen 0,205 mill, SYSAM 0,200 mill, ny årsrapport 1,210 mill	2 910
Sum 2017	93 476
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-628
Tildeling 2017	92 848

Fylkesmannen i Møre og Romsdal	I 1000 kroner
Tildeling 2016	80 455
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 689
Priskompensasjon 2017	511
Sum framskrevet budsjett 2017	82 655
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	11 797
Gevinster digital post	-332
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	78
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	900
Sum 2017	95 686
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-642
Tildeling 2017	95 044

Trippelnett. FMSF har ansvaret for drift og vedlikehold av fellesløsningen Trippelnett med tilhørende tjenester. Likeledes drift og vedlikehold av den elektronisk retthjelpsløsning for alle embetene

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	I 1000 kroner
Tildeling 2016	90 471
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 905
Priskompensasjon 2017	575
Sum framskrevet budsjett 2017	92 951
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	14 124
Gevinster digital post	-374
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	129
Reindriftsforvaltningen, rammeoverføring fra LMD	3 554
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	900
Sum 2017	111 872
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-751
Tildeling 2017	111 121

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	I 1000 kroner
Tildeling 2016	72 953
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 537
Priskompensasjon 2017	464
Sum framskrevet budsjett 2017	74 954
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	11 957
Gevinster digital post	-301
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	17
Reindriftsforvaltningen, rammeoverføring fra LMD	3 883
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	675
Sum 2017	91 773
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-616
Tildeling 2017	91 157

Fylkesmannen i Nordland	I 1000 kroner
Tildeling 2016	99 556
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 975
Priskompensasjon 2017	633
Konsekvensjustert budsjett (tatt ut ekstrabevilgning IKT bevilget 2016)	-1 320
Sum framskrevet budsjett 2017	100 844
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	14 346
Gevinster digital post	-411
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	35
Reindriftsforvaltningen, rammeoverføring fra LMD	3 982
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	900
ePhorte driftssenter	1 320
Sum 2017	121 604
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-816
Tildeling 2017	120 788

Fylkesmannen i Troms	I 1000 kroner
Tildeling 2016	73 331
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 530
Priskompensasjon 2017	466
Sum framskrevet budsjett 2017	75 327
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	10 809
Gevinster digital post	-303
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	75
Reindriftsforvaltningen, rammeoverføring fra LMD	4 263
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	675
Sum 2017	91 434
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-614
Tildeling 2017	90 820

ePorthe helpdesk og testsenter. FMNO har ansvar for drift og vedlikehold av ePhorte helpdesk for embetene samt drift og vdliehold av testsenter.

Fylkesmannen i Finnmark	<i>1 100 kroner</i>
Tildeling 2016	58 527
Kompensasjon lønnsoppgjøret 2017	1 223
Priskompensasjon 2017	372
Sum framskrevet budsjett 2017	60 122
Forenklet modell premiebetaling Statens pensjonskasse	9 213
Gvinster digital post	-242
Fritt rettsråd, pasienter psykisk helsevern (økt antall klagesaker)JD	0
Reindriftsforvaltningen, rammeoverføring fra LMD	10 340
Sikkerhet og beredskapsarbeid (JD)	588
Oppgaver knyttet til tilsyn med barnevernet	450
Sum 2017	80 471
Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform	-540
Tildeling 2017	79 931

Vedlegg 3

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 21 Særskilte driftsutgifter

Hvert embete tildeles et grunnbeløp på 0,5 mill. kroner uavhengig av fylkets elevtall. I tillegg tildeles det midler basert på elevtall i fylket. Elevtallene inkluderer grunnskoleelever og elever i videregående skole, samt elever på friskoler i utlandet. Tildelingen gjelder for 2017.

Embete	Elevtall, skoleåret 2015-2016	Andel av elevmassen, i prosent	Grunnbeløp, i kroner	Tillegg basert på elevtall, i kroner	Samlet tildeling per embete
Oslo og Akershus	185 728*	22,8	500 000	1 937 794	2 437 794
Aust- og Vest-Agder	49 900**	6,1	500 000	520 632	1 020 632
Buskerud	43 140	5,3	500 000	450 101	950 101
Finnmark	11 829	1,5	500 000	123 418	623 418
Hedmark	29 035	3,6	500 000	302 937	802 937
Hordaland	81 987	10,1	500 000	855 412	1 355 412
Møre og Romsdal	42 845	5,3	500 000	447 024	947 024
Nordland	37 575	4,6	500 000	392 039	892 039
Nord-Trøndelag	22 639	2,8	500 000	236 204	736 204
Sør-Trøndelag	47 820	5,9	500 000	498 930	998 930
Oppland	28 257	3,5	500 000	294 820	794 820
Rogaland	79 707	9,8	500 000	831 623	1 331 623
Sogn og Fjordane	18 213	2,2	500 000	190 025	690 025
Telemark	26 533	3,3	500 000	276 832	776 832
Troms	25 332***	3,1	500 000	264 302	764 302
Vestfold	38 268	4,7	500 000	399 269	899 269
Østfold	45 875	5,6	500 000	478 637	978 637
Totalt	814 683	100 %	8,5 mill kroner	8,5 mill. kroner	17 mill. kroner

*Oslo 82 997 elever, Akershus 101 842 elever. I tillegg 889 elever på friskoler i utlandet.

**Aust-Agder 19 020 elever, Vest-Agder 30 880 elever.

***Inkluderer 225 elever på Svalbard.

Vedlegg 4

Kap. 469 Vergemålsordningen, post 01 Driftsutgifter (fordeling per embete)

Embete	Tildeling 2017
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	11 378 111
Fylkesmannen i Buskerud	7 133 713
Fylkesmannen i Finnmark	5 031 150
Fylkesmannen i Hedmark	6 558 309
Fylkesmannen i Hordaland	14 647 166
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	8 208 106
Fylkesmannen i Nordland	8 896 402
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	5 031 150
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	35 890 741
Fylkesmannen i Oppland	6 122 479
Fylkesmannen i Østfold	9 304 844
Fylkesmannen i Rogaland	11 072 764
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	5 031 150
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	10 390 409
Fylkesmannen i Telemark	6 203 229
Fylkesmannen i Troms	5 977 825
Fylkesmannen i Vestfold	7 754 036
SAMLET	164 631 584

Vedlegg 5

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, Post 60 Kommunalt barnevern

	Stillinger videreført 2017	Til sammen tildelt i 2016	Prisjustert tildeling 2017*
Akershus	107,5	75 250 000	77 131 250
Aust Agder	22,8	15 960 000	16 359 000
Buskerud	46,8	32 760 000	33 579 000
Finnmark	21,1	14 770 000	15 139 250
Hedmark	40,3	28 210 000	28 915 250
Hordaland	87,9	61 530 000	63 068 250
Møre og Romsdal	48,2	33 740 000	34 583 500
Nord Trøndelag	29,8	20 860 000	21 381 500
Nordland	51,7	36 190 000	37 094 750
Oppland	34,2	23 940 000	24 538 500
Oslo	120,2	84 140 000	86 243 500
Rogaland	80,4	56 280 000	57 687 000
Sogn og fjordane	19,6	13 720 000	14 063 000
Sør Trøndelag	54,9	38 430 000	39 390 750
Telemark	34,0	23 800 000	24 395 000
Troms	33,4	23 380 000	23 964 500
Vest Agder	33,0	23 100 000	23 677 500
Vestfold	43,9	30 730 000	31 498 250
Østfold	55,4	38 780 000	39 749 500
SUM	965,1	675 570 000	692 459 250

*

1,025 Deflator i Nasjonalbudsjettet, gitt av FIN

Vedlegg 6

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m., post 50 Tilskott til Landbrukets utviklingsfond.

I 2017 er det avsatt 48 mill. kroner til utgreiings- og tilretteleggingstiltak. Midlene skal bidra til å støtte opp om innledende faser og arbeid knyttet til landbruksbasert verdiskaping regionalt. Midlene fordeler seg mellom fylkene slik:

Fylkesmannsembete	Tildeling (i 1000 kroner)
Østfold	1 820
Oslo og Akershus	1 620
Hedmark	3 400
Oppland	3 920
Buskerud	2 160
Vestfold	1 450
Telemark	1 780
Aust-Agder	1 330
Vest-Agder	1 550
Rogaland	3 840
Hordaland	2 900
Sogn og Fjordane	3 840
Møre og Romsdal	3 530
Sør-Trøndelag	3 340
Nord-Trøndelag	4 170
Nordland	3 430
Troms	2 320
Finnmark	1 600
SUM	48 000

Vedlegg 7

Fordeling av midler per embete på Landbruks- og matdepartementets område

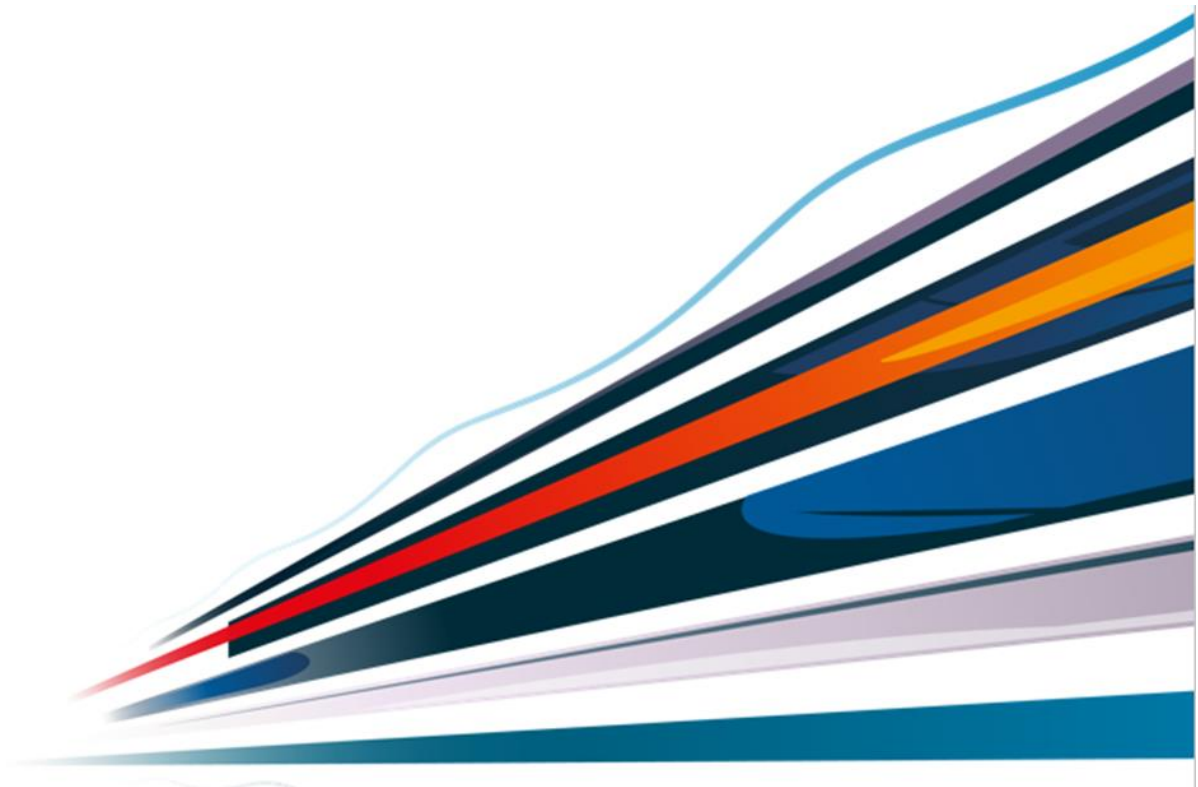
Regionale rammer for tilskuddsmidler innen skogbruk og jordbruk for 2017											
Fylke	Regionale miljøprogram	Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Tilskudd til drenering	Tilskudd til tiltak i beiteområde	Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)		Skogbruksplanlegging med miljøregistrering	Klima- og miljøprogram	Utsiktsrydding	Landbruksvirkosomhet	Stimulerings-tilskudd
					Skogkultur, tynning, miljøtiltak o.a.	Vegbygging og drift m/taubane m.m.					
Østfold	40 500 000	8 900 000		50 000	3 000 000	3 500 000	2 000 000	300 000		1 351 000	
Oslo og Akershus	50 200 000	9 300 000		250 000	2 400 000	1 500 000		440 000		1 351 000	
Hedmark	41 600 000	7 600 000		1 250 000	10 200 000	11 000 000	4 000 000	650 000		4 323 200	684 846
Oppland	52 400 000	7 200 000		1 450 000	7 700 000	10 500 000	2 000 000	380 000		7 160 300	
Buskerud	22 000 000	5 900 000	1 000 000	700 000	6 100 000	10 000 000	1 700 000	390 000		2 161 600	199 897
Vestfold	16 900 000	4 500 000	3 000 000		3 000 000	4 000 000		370 000		1 080 800	
Telemark	11 200 000	2 600 000		250 000	4 000 000	7 000 000	800 000	180 000		1 621 200	927 643
Aust-Agder	4 200 000	1 900 000	1 000 000	200 000	3 600 000	6 000 000		150 000		1 215 900	1 240 055
Vest-Agder	6 300 000	1 800 000	500 000	300 000	2 900 000	6 000 000	1 000 000	130 000		1 621 200	
Rogaland	31 500 000	7 800 000		200 000	1 900 000	4 000 000	500 000	550 000		6 619 900	
Hordaland	19 700 000	5 200 000		600 000	2 000 000	9 000 000	500 000	350 000	1 000 000	5 133 800	1 170 440
Sogn og Fjordane	23 400 000	5 700 000	500 000	1 000 000	1 300 000	9 000 000	500 000	200 000	5 000 000	5 268 900	927 643
Møre og Romsdal	17 100 000	5 300 000	1 000 000	550 000	3 100 000	8 500 000	1 000 000	230 000	5 000 000	5 268 900	1 180 152
Sør-Trøndelag	25 100 000	7 100 000	1 000 000	950 000	5 100 000	8 500 000	3 000 000	400 000		5 809 300	684 846
Nord-Trøndelag	29 100 000	7 100 000		750 000	8 150 000	10 500 000	1 500 000	430 000		4 728 500	684 846
Nordland	19 100 000	5 100 000	3 000 000	850 000	3 000 000	3 000 000	500 000	450 000		6 484 800	2 187 915
Troms	9 100 000	1 200 000		650 000	2 200 000	5 000 000		280 000		2 566 900	1 703 802
Finnmark	3 200 000	800 000			350 000	1 000 000		120 000		1 080 800	2 187 915
Sum	422 600 000	95 000 000	11 000 000	10 000 000	70 000 000	118 000 000	19 000 000	6 000 000	11 000 000	64 848 000	13 780 000

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

Virksomhets- og økonomiinstruks for fylkesmannen

Gjeldende fra 1.januar.2017

Innholdsfortegnelse

1.	<u>INNLEDNING</u>	4
2.	<u>FYLKESMANNENS MYNDIGHET OG ANSVAR</u>	4
3.	<u>DEPARTEMENTETS STYRING AV FYLKESMANNEN</u>	5
3.1	DEPARTEMENTETS OVERORDNEDE ANSVAR	5
3.2	STYRINGSDIALOGEN	6
3.2.1	TILDELINGSBREV	6
3.2.2	ÉTATSSTYRINGSMØTE, SEKTORVISE STYRINGSMØTER OG FAGMØTER	6
3.2.3	LEDERLØNNSKONTRAKT OG LEDERLØNNSSAMTALE	7
3.2.4	ÅRSRAPPORT	7
3.2.5	RAPPORTERING GJENNOM ÅRET	9
3.2.6	OPPFØLGING AV SAKER FRA RIKSREVISJONEN	9
3.3	ANSVAR FOR AVKLARINGER OG INFORMASJONSPLIKT MELLOM DEPARTEMENTENE OG FYLKESMANNEN	9
4.	<u>FYLKESMANNSEMBETETS INTERNE STYRING</u>	10
4.1	FYLKESMANNENS MYNDIGHET OG ANSVAR	10
4.1.1	GODTGJØRELSER/ANDRE UTBETALINGER TIL FYLKESMANNEN	10
4.2	FYLKESMANNENS PLANLEGGING, GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING	10
4.2.1	RISIKOSTYRING	11
4.2.2	EVALUERINGER	11
4.2.3	ARBEIDSGIVERROLLEN	11
4.2.4	REGNSKAPSPRINSIPP OG REGNSKAPSFØRING	11
4.2.5	TILSKUDDS- OG STØNADSFORVALTNING	12
4.3	KRAV TIL FYLKESMANNENS INTERNKONTROLL	12
4.4	KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTETS ØVRIGE KRAV	12
4.4.1	INKLUDERENDE ARBEIDSLIV (IA)	12
4.4.2	HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)	12
4.4.3	LIKESTILLING OG MANGFOLD	12
4.4.4	KOMMUNIKASJON	13
4.4.5	KLART SPRÅK	13
4.4.6	ÉTISKE RETNINGSLINJER	13
4.4.7	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	13
4.4.8	INFORMASJONSSIKKERHET	14
4.4.9	E-FORVALTNING OG IKT	14
4.4.10	ETTERLEVELSE AV REGELVERK FOR OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	14
5.	<u>OVERSIKT OVER FYLKESMANNENS FASTE OPPGAVER</u>	15
5.1	IVERKSETTER AV NASJONAL POLITIKK I FYLKET	15
5.1.1	FOLK OG SAMFUNN	15

5.1.2	BARNEHAGE OG OPPLÆRING	17
5.1.3	FAMILIER, BARN OG UNGE	18
5.1.4	HELSE, OMSORG, BARNEVERN OG SOSIALE TJENESTER	18
5.1.5	MILJØ OG KLIMA	21
5.1.6	LANDBRUK OG MAT	26
5.1.7	KOMMUNAL STYRING	30
5.1.8	AREALFORVALTNING, BY OG SAMFUNNSUTVIKLING	31
5.1.9	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	33
5.1.10	TILSKUDDSFORVALTNING /FORVALTNING AV ØKONOMISKE VIRKEMIDLER	33
5.2	SAMORDNINGSMYNDIGHET	36
5.2.1	FOLK OG SAMFUNN	36
5.2.2	FAMILIER, BARN OG UNGE	37
5.2.3	HELSE, OMSORG, BARNEVERN OG SOSIALE TJENESTER	37
5.2.4	MILJØ OG KLIMA	38
5.2.5	KOMMUNAL STYRING	39
5.2.6	AREALFORVALTNING, BY- OG SAMFUNNSUTVIKLING	40
5.2.7	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	41
5.2.8	TILSYN	43
5.3	RETTSSIKKERHETSMYNDIGHET	45
5.3.1	FOLK OG SAMFUNN	45
5.3.2	BARNEHAGE OG OPPLÆRING	48
5.3.3	FAMILIER, BARN OG UNGE	49
5.3.4	HELSE, OMSORG, BARNEVERN OG SOSIALE TJENESTER	50
5.3.5	MILJØ OG KLIMA	54
5.3.6	KOMMUNAL STYRING	54
5.3.7	AREALFORVALTNING, BY- OG SAMFUNNSUTVIKLING	55
5.3.8	TILSYN	55
5.3.9	KLAGESAKSBEHANDLING	61
5.4	INFORMASJON, KUNNSKAPSINNHEITING, INITIATIV OG FORSLAG	65
5.4.1	BARNEHAGE OG OPPLÆRING	65
5.4.2	FAMILIER, BARN OG UNGE	65
5.4.3	HELSE-, OMSORG, BARNEVERN OG SOSIALE TJENESTER	66
5.4.4	MILJØ OG KLIMA	68
5.4.5	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	68
5.5	ANDRE FASTE OPPGAVER	69
5.5.1	OPPGAVER FOR KONGEHUSET	69
5.5.2	KRAV TIL INFORMASJONSSIKKERHET OG INFORMASJONSTEKNOLOGI FOR FYLKESMANNSEMBETENE	69
5.5.3	DRIFT AV FRI (FYLKESMANNSEMBETENES REGIONALE INFORMASJONSNETT)	70
5.5.4	DRIFT AV TRIPPELNETT OG SENTRAL DRIFT AV FRI RETTSHJELP-ORDNINGEN	70
5.5.5	DRIFT AV EPHORTE HELPDESK OG TESTSENTER FOR FYLKESMANNSEMBETENE	71
5.5.6	DRIFT AV EMBETENES KARTDATABASE OG GIS PROGRAMVARE VIA FRI FOR SAMTLIGE FYLKESMANNSEMBETER	72

1. INNLEDNING

Instruks for fylkesmenn (*Fylkesmannsinstruksen*) gitt ved kgl. res 7. august 1981, endret ved kgl. res 10. november 1988 og 6. juli 1999 er overordnet denne instruks.

Virksomhets- og økonomiinstruksen er fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartement (KMD 21.12.2016, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 3, andre ledd, og trer i kraft fra 01.1.2017. Gjenpart av instruksen er sendt til Riksrevisjonen.

Instruksens virkeområde er virksomhets- og økonomistyring av fylkesmannen. Formålet med fylkesmannens virksomhets- og økonomistyring er at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og at statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte.

Virksomhets- og økonomistyringen hos fylkesmannen skal følge Finansdepartementets Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene) og rundskriv, med de tilføyelser/ presiseringer som departementet har gitt i denne instruksen. Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet gjelder således i sin helhet, også de punkt som ikke er omtalt i denne instruksen.

Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet er ikke gjengitt i denne instruksen, da denne er bygget opp som et supplement til disse dokumentene.

2. FYLKESMANNENS MYNDIGHET OG ANSVAR

Fylkesmannens formål, rolle, tilknytning til KMD og fagdepartementene, forutsetninger og krav til embetets ledelse, krav til organisering og krav til samordning og samhandling er regulert i *Fylkesmannsinstruksen*.

Fylkesmannen er tillagt en rekke oppgaver fra departement, direktorat og tilsyn. Noen oppgaver er faste, enten ved at forvaltningsansvaret er hjemlet i lovverket eller det er oppgaver av varig karakter som fylkesmannen har ansvar for. En oversikt over disse framkommer i kapittel 5 i denne instruksen.

Fylkesmannens myndighets- og ansvarsområder er:

Iverksetter av nasjonal politikk i fylket

Fylkesmannen skal som sektormyndighet medvirke til iverksetting av nasjonal politikk. Dette gjøres gjennom veiledning, dialog og tilsyn med kommunene, fylkeskommunene, innbyggerne og berørte virksomheter.

Samordningsmyndighet

Fylkesmannen skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Fylkesmannen skal ta samordningsinitiativ i fylket overfor andre statlige virksomheter og andre aktører der det er aktuelt, for sikre at nasjonale mål nås på tvers av nivå og sektorer, og for å sikre samordning av statens styring av kommunene.

Rettsikkerhetsmyndighet

Fylkesmannen er klagemyndighet for kommunale enkeltvedtak og vedtak gjort i spesialisthelsetjenesten, og tilsynsmyndighet etter særlovgivningen. I tillegg har fylkesmannen førstelinjeansvaret på flere områder. Fylkesmannen skal sikre likebehandling og rettsikkerhet for alle parter i sin forvaltning av lover og forskrifter.

Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

Fylkesmannen skal holde regjeringen og sentraladministrasjonen orientert om viktige spørsmål i fylket. Fylkesmannen skal ta de initiativ som er påkrevd, og fremme forslag til løsninger i den utstrekning fylkesmannen finner det formålstjenlig. Fylkesmannen skal formidle informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organ om forhold som antas å berøre deres virksomhet.

Fylkesmannen er et ordinært statlig forvaltningsorgan.

3. DEPARTEMENTETS STYRING AV FYLKESMANNEN

3.1 Departementets overordnede ansvar

KMD har det administrative etatsstyringsansvaret for fylkesmannen, i tillegg til å ha samordningsansvaret overfor de øvrige departementene som legger oppgaver til fylkesmannen. KMD har også rollen som fagdepartement på noen saksområder. Det enkelte fagdepartement har finansieringsansvaret for oppgaver innen eget saksområde. Likeledes har de direkte faglig instruksjonsmyndighet over fylkesmannen innen vedkommende departements saksområde. Den enkelte fagstatsråd er konstitusjonelt ansvarlig overfor Stortinget på sine fagområder hvor oppgaver er lagt til fylkesmannen, jf. *Fylkesmannsinstruksen*.

I tråd med intensjonene i Reglementet skal departementets styringsansvar bygge på prinsippene om mål- og resultatstyring og ta utgangspunkt i departementets overordnede kontrollansvar.

Ansvars- og samarbeidsforhold mellom departementene knyttet til finansiering av fylkesmannen, fremkommer i *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, datert august 2009.

3.2 Styringsdialogen

I styringsdialogen med fylkesmannen skal embetets resultater og måloppnåelse vektlegges, samt at embetet kan identifisere og håndtere risikoer som kan hindre måloppnåelse.

Styringsdialogen skal være dokumentert. Tildelingsbrevet inneholder en styringskalender hvor de viktigste elementene i styringsdialogen det enkelte år fremgår.

3.2.1 Tildelingsbrev

Etatsstyringen skjer hovedsakelig gjennom tildelingsbrevet og oppfølgingen og rapporteringen på dette. I tildelingsbrevet formidles og presiseres de mål og resultater departementene forventer som følge av Stortingets vedtak og forutsetninger. Tildelingsbrevet inneholder bevilgninger som stilles til disposisjon, samt en oversikt over embetets budsjettildelinger og fullmakter i budsjettåret.

Det utarbeides et foreløpig tildelingsbrev til fylkesmannen som sendes embetet for tilbakemelding før endelig tildelingsbrev utarbeides. Tilbakemeldingen gir blant annet grunnlag for departementenes vurdering av forholdet mellom oppgaver og ressurser innen fagområdene.

Tildelingsbrevet til fylkesmannen utarbeides av KMD i samarbeid med oppdragsgivende departementer.

Supplerende tildelingsbrev etterfølger det ordinære tildelingsbrevet og gis av KMD eller andre departement, direktorat eller tilsyn som gir oppgaver og /eller midler til fylkesmannen. Belastningsfullmakt skal brukes når budsjettfullmakter ikke kan tildeles ved delegering.

Ved behov for å instruere eller gi styringssignaler til embetene utover tildelingsbrev, skal dette alltid nedfelles skriftlig og gis i egne brev.

3.2.2 Etatsstyringsmøte, sektorvise styringsmøter og fagmøter

Felles etatsstyringsmøte

KMD avholder ett årlig felles etatsstyringsmøte med fylkesmannsembetene i løpet av våren. Tidspunktet vil framgå av tildelingsbrevet. Etatsstyringsmøtet er felles for alle departement som gir oppgaver til fylkesmannen og ledelsen i alle embetene. Ved behov vil fagdepartementet invitere berørte direktorat/tilsyn til å delta i felles

etatsstyringsmøte. Før møtet vil embetet motta en samlet skriftlig tilbakemelding på sin årsrapport. Møtet tar utgangspunkt i kravene som er stilt i tildelingsbrevet og som rapporteres i årsrapporten. Måloppnåelse og rapporterte resultater gjennomgås, og det gis tilbakemelding til embetene på resultatene. Det skrives referat fra etatsstyringsmøtet med kopi til Riksrevisjonen.

Sektorvise styringsmøter

Fagdepartementene, eventuelt direktorat/tilsyn med delebert myndighet, avholder sektorvise styringsmøter ved behov for utdyping og presisering av styringssignaler i tildelingsbrev og denne instruksen. Embetsledelsen skal alltid være representert i de sektorvise styringsmøtene. Møtefrekvens og øvrig deltakelse i møtene avgjøres av fagdepartementet, og møtene skal som hovedregel være varslet i tildelingsbrevet. Det skal skrives referat fra de sektorvise styringsmøtene, som sendes i kopi til KMD og Riksrevisjonen.

Fagmøter

Fagmøter skal dekke behovet for faglige avklaringer, og omfatte tolkning av regelverk, opplæring, saksbehandlingsrutiner, fagkonferanser og lignende. Det stilles ikke krav om at embetsledelsen eller ledelsen i departementene, direktorat eller tilsyn deltar. Det skal ikke gis nye styringssignaler i fagmøtene. Styringssignaler som er gitt i tildelingsbrev eller etatsstyringsmøtet/styringsmøter, kan utdypes eller forklares. Det skal ikke forekomme ressursdiskusjoner i fagdialogen.

3.2.3 Lederlønnskontrakt og lederlønnssamtale

KMD utnevner fylkesmannen på åremål og utarbeider årlig lederlønnskontrakt. Det inngås ny lederlønnskontrakt etter at lederlønnssamtalen er gjennomført.

Departementet innkaller fylkesmannen til lederlønnssamtale en gang i året. Samtalene gjennomføres som regel i vårhalvåret. I lederlønnssamtalen gjennomgås lederlønnskontrakten og oppnådde resultater i tillegg til punkter som skal inn i lederlønnskontrakten for kommende år. DFU-departementene har anledning til å spille inn til lederlønnssamtalene.

3.2.4 Årsrapport

Årsrapporten fra fylkesmannen utarbeides i overensstemmelse med de krav som stilles i tildelingsbrevet og skal gi et dekkende bilde av embetets resultater. KMD sender nærmere presiseringer og beskrivelse av teknisk løsning for utarbeidelse av årsrapport i november det enkelte år.

Årsregnskapet skal være en del av årsrapporten og skal utarbeides i tråd med til enhver tid gjeldende bestemmelser.

Årsrapporten skal ferdigstilles i den elektroniske løsningen for dette innen 1. mars det enkelte år.

Årsrapporten vil være utgangspunkt for det felles etatsstyringsmøtet som gjennomføres om våren.

Årsrapporten skal inneholde følgende deler i nevnte rekkefølge:

- I Fylkesmannens beretning
 - Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse
 - Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året
 - Sentrale forhold i internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater
 - Sted, dato og fylkesmannens signatur

- II Introduksjon til embetets hovedtall
 - Embetet og samfunnsoppdraget
 - Organisasjon og ledelse
 - Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

- III Årets aktiviteter og resultater
 - Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater
 - Herunder:
 - ✓ Gjennomførte evalueringer
 - ✓ Særskilt om oppdrag i tildelingsbrevet/og eller faste oppgaver i VØI
 - Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet
 - Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk
 - Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultatet

- IV Styring og kontroll i embetet
 - Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging. Herunder:
 - ✓ Embetets risikostyring
 - ✓ Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak
 - ✓ Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet
 - ✓ Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)
 - ✓ Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet
 - Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

- V Vurdering av framtidsutsikter

- Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppgavet på sikt
- Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

VI Årsregnskap

- Ledelseskomentarer med fylkesmannens signatur
- Oppstilling av bevilgningsrapportering med noter
- Oppstilling av artskontorrapportering med noter

3.2.5 Rapportering gjennom året

Fylkesmannen skal pr. 31. august rapportere på regnskapstall og prognose for resten av året på kapittel og post. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel. Rapporteringen innebærer også rapportering på resultatområder i samsvar med rutine for ressursrapportering. Vesentlige avvik fra budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

Fast rapportering til statsregnskapet skal skje i tråd med årlige rundskriv fra Finansdepartementet.

Rapporteringen tilpasses de styringsbehov departementene til enhver tid har, og skal framgå av tildelingsbrevet.

3.2.6 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

KMD skal ha kopi av all korrespondanse mellom fylkesmannen og Riksrevisjonen. Fylkesmannen skal rapportere i årsrapporten, eventuelt også i lederlønnsamtalen, hvordan eventuelle merknader fra Riksrevisjonen er fulgt opp, herunder hvilke tiltak som er iverksatt og effekten av disse.

3.3 Ansvar for avklaringer og informasjonsplikt mellom departementene og fylkesmannen

Dersom fylkesmannen vurderer at det er uklarheter i de rammer, målsetninger og føringer som formidles, har fylkesmannen et selvstendig ansvar for å ta opp saken med aktuelt departement.

Fylkesmannen har et selvstendig ansvar for snarlig å informere aktuelt departement dersom det oppstår vesentlige avvik med betydning for måloppnåelsen, herunder budsjett.

Dersom fylkesmannen ser at gjeldende regelverk og ordninger kan ha/har vesentlige utilsiktede konsekvenser, skal virksomheten snarlig informere aktuelt departement om dette. Fylkesmannen skal også uoppfordret gi aktuelt departement beskjed dersom

virksomheten ser mulige forbedringstiltak som departementet kan iverksette (endringer i lov, forskrift, instruks) som kan bidra til å nå overordnede målsetninger. Departementene vil også kunne be om særskilte evalueringer i forbindelse med praksis- og regelverksendringer.

KMD skal holdes orientert om saker av vesentlighet som fylkesmannen tar opp med fagdepartementene.

4. FYLKESMANNSEMBETETS INTERNE STYRING

Departementet har ansvaret for overordnet kontroll med underliggende virksomheter, iht. Bestemmelsene pkt. 1.5.2. Dette skal inngå i den ordinære styringen og oppfølgingen av embetet.

4.1 Fylkesmannens myndighet og ansvar

Fylkesmannen er embetets øverste leder og leder embetet innenfor gjeldende lover, forskrifter, reglementer, retningslinjer, instruksjer og budsjetter.

Fylkesmannen skal fastsette instruksjer for virksomhetens interne virksomhets- og økonomistyring innenfor rammen av denne instruks.

Ledelsen i embetet skal basere seg på gjeldende lederplattform i staten.

Fylkesmannen kan innenfor gjeldende rammer for styring, samhandling og organisering, vurdere hvilken intern organisering av embetet som best understøtter egen måloppnåelse.

4.1.1 Godtgjørelser/andre utbetalinger til fylkesmannen

Det skal foreligge rutiner for kontroll og godkjennelse av utleggsrefusjoner og andre oppgavepliktige tilleggssytelser til fylkesmannen.

4.2 Fylkesmannens planlegging, gjennomføring og oppfølging

Fylkesmannen skal gjennom sin planlegging, gjennomføring og oppfølging sørge for å utnytte tilgjengelige ressurser på en mest mulig formålstjenlig og effektiv måte.

Fylkesmannen skal utarbeide strategi for virksomheten samt interne styringsdokumenter i form av virksomhetsplan, årsplan eller tilsvarende. Det skal også utarbeides budsjett og prognoser for å sikre avviksrapportering og mulighet for oppfølging av regnskap, resultater og måloppnåelse. Risikostyring skal brukes som verktøy i planarbeidet, jf. punkt 4.2.1 Risikostyring.

Strategier og interne styringsdokumenter skal ha både ettårig og flerårig perspektiv. Fylkesmannen må sikre at planer og strategier er i tråd med departementenes mål og prioriteringer. Likeledes at finansieringsordningens krav til ressursdisponering ivaretas.

4.2.1 Risikostyring

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Fylkesmannen skal aktivt bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring. God risikostyring skal gi bedre måloppnåelse innenfor de budsjetttrammer som er stilt til disposisjon. Risikovurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for virksomheten og inngår således som en integrert del av styringen. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreduserende tiltak iverksettes. Det skal gjøres vurderinger av gjenværende risiko og om denne er akseptabel.

I tilbakemelding på foreløpig tildelingsbrev skal embetet gi en vurdering av situasjonen for gjeldende budsjettår. Eventuelle vurderinger av høy risiko for manglende måloppnåelse skal fremkomme i tilbakemeldingen.

Fylkesmannen skal i forbindelse med innspill til det årlige etatsstyringsmøtet sende inn en oversikt over de vesentligste risikomomentene som kan hindre måloppnåelse. Fristen fastsettes i den årlige bestillingen av innspill til etatsstyringsmøtet.

4.2.2 Evalueringer

Det vises til krav i Reglement for økonomistyring i staten § 16 om evalueringer av virksomhetens oppgaveløsning og virkemiddelbruk. Frekvens og omfang av evalueringene skal bestemmes ut fra risiko og vesentlighet. Resultatinformasjonen skal benyttes i virksomhetens planlegging for de påfølgende år.

4.2.3 Arbeidsgiverrollen

Fylkesmannen skal følge opp statlig arbeidsgiverpolitikk, herunder implementere føringer og følge opp rapporteringer på personalområdet.

4.2.4 Regnskapsprinsipp og regnskapsføring

Fylkesmannsembetet skal utarbeide et virksomhetsregnskap i samsvar med kontantprinsippet, bruttoprinsippet, ettårsprinsippet og fullstendighetsprinsippet, jf. Bestemmelsene punkt 3.4.2.

Fylkesmannen avgjør i samråd med departementet eventuelle endringer i regnskapsprinsipp for virksomhetsregnskapet, jf. Bestemmelsene pkt. 3.4.2.

Fylkesmannen skal bruke standard kontoplan som føringskontoplan og skal rapportere til statsregnskapet etter statens kontoplan.

Det vises for øvrig til årlige og varige rundskriv fra Finansdepartementet.

4.2.5 Tilskudds- og stønadsforvaltning

Fylkesmannen skal påse at alle tilskudds- og stønadsordninger som embetet forvalter skal følges opp i samsvar med kapittel 6.3, 6.4 og 6.5/7.3 og 7.4 i Bestemmelsene og de presiseringer og føringer fra departementene som formidles i årlige tildelingsbrev og regelverk for ordningene. Forvaltningen av tilskudds-/stønadsordninger må baseres på embetets vurdering av risiko og vesentlighet.

4.3 Krav til fylkesmannens internkontroll

Fylkesmannen har et selvstendig ansvar for å innrette embetets systemer og rutiner for internkontroll og påse at nødvendige kontrolloppgaver blir utført. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal ligge til grunn. Fylkesmannen skal rapportere umiddelbart til ansvarlig departement dersom det avdekkes vesentlige svakheter, feil eller mangler.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, se kap. 4.2.1.

4.4 Kommunal- og moderniseringsdepartementets øvrige krav

4.4.1 Inkluderende arbeidsliv(IA)

Fylkesmannen skal være en IA- virksomhet og ha en lokal samarbeidsavtale som bygger på ”Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv”.

4.4.2 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Fylkesmannen skal ha et system for å kartlegge og følge opp risiko- og problemområder innen helse, miljø og sikkerhet, jf. Lov av 17. juni 2005 nr 62: Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.

4.4.3 Likestilling og mangfold

Fylkesmannen skal arbeide aktivt for å fremme likestilling, mangfold, universell utforming og hindre diskriminering på grunnlag av kjønn, nedsatt funksjonsevne, alder, religion, nasjonal og etnisk bakgrunn, jf. likestillingsloven [§ 23](#), diskrimineringsloven om etnisitet [§ 20](#), diskriminerings- og tilgjengelighetsloven [§ 24](#) og diskrimineringsloven om seksuell orientering [§ 19](#).

Fylkesmannen skal avgi tilstandsrapportering for de to siste regnskapsårene. Det er tilrettelagt for rapportering på likestilling i den elektroniske årsrapporten gjennom oppsett for rapportering av nøkkeltall i kap. II. Rapporteringen ivaretar tabellen i

veilederen *Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten*. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt for å fremme likestilling.

4.4.4 Kommunikasjon

Kommunikasjonsarbeidet i fylkesmannsembetet skal være basert på Statens kommunikasjonspolitikk og gjeldende regelverk som offentlighetsloven og forvaltningsloven.

4.4.5 Klart språk

Fylkesmannsembetet skal ha klart språk i interne og eksterne dokumenter og i all nettkommunikasjon.

Embetet kan hente veiledning og tips på nettsiden til det sentrale klarspråksprosjektet www.klarspråk.no

4.4.6 Etiske retningslinjer

Embetet skal med utgangspunkt i retningslinjene videreutvikle og styrke den etiske bevisstheten blant de ansatte, og slik legge et godt grunnlag for lederes og ansattes muligheter for etisk refleksjon.

4.4.7 Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap skal inngå som en integrert del av embetets virksomhet, og embetet skal ha en tilfredsstillende beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser. Fylkesmannens ansvar for regional samordning av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, og fylkesmannens ansvar for egenberedskap er fastsatt i *Instruks for fylkesmannens og Sysselmanen på Svalbards arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering*, kgl.res. 19. juni 2015.

Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) med tilhørende forskrifter gjelder for alle forvaltningsorganer som er i besittelse av skjermverdig informasjon eller objekt. Fylkesmannen skal i forbindelse med rapportering per 30. april, sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden i embetet til KMD. Rapporten skal særskilt redegjøre for oppfølgingen av de eventuelle mangler og avvik som embetet har identifisert ved forrige rapportering. Fylkesmannen må vurdere nivå på sikkerhetsgradering på rapport om sikkerhetstilstand som sendes KMD.

Fylkesmannen skal vurdere behov for å sikkerhetsklarere personell jf. Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste med forskrifter.

4.4.8 Informasjonssikkerhet

Fylkesmannen skal ha et dokumentert styringssystem for informasjonssikkerhet (ISMS), basert på anerkjente standarder, f.eks. ISO 27001/27002. Departementet viser til Nasjonal strategi for informasjonssikkerhet av 17. desember 2012. IKT-systemer og informasjonsaktiva skal klassifiseres og risikovurderes for å sikre hensynet til informasjonens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Hendelser som truer eller kompromitterer informasjonssikkerheten skal rapporteres. Status i informasjonssikkerhetsarbeidet i fylkesmannsembetet rapporteres i årsrapporten.

4.4.9 E-forvaltning og IKT

Fylkesmannen skal tilby brukerrettede digitale tjenester som bidrar til å gjøre hverdagen enklere og mer effektiv for næringsdrivende, innbyggere og forvaltning. Brukeren skal ikke behøve å rapportere inn opplysninger forvaltningen allerede kjenner til, tjenester som ikke krever brukernærhet skal være tilgjengelige digitalt, og det skal vurderes om manuelle tjenester kan fases ut der digitale tjenester gir et tilstrekkelig godt tilbud til brukerne.

Det skal legges til rette for at embetets IKT-systemer bruker nasjonale/sektorspesifikke felleskomponenter og registre, og utveksler informasjon digitalt med forvaltningen for øvrig.

4.4.10 Etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser

Fylkesmannen skal ha systemer og rutiner som sikrer etterfølgelsen av regelverket for offentlige anskaffelser. Fylkesmannen må gjennom en strategi for innkjøp og oppfølging av denne sikre nødvendig kompetanse og etablere gode rutiner slik at alle innkjøp gjøres i samsvar med regelverket, og ellers mest mulig effektivt. Det er også viktig at innkjøpsarbeidet inngår i ledelsens internkontroll, slik at uheldig praksis kan korrigeres så snart som mulig.

Fylkesmannen skal med jevne mellomrom evaluere sin innkjøpspraksis.

5. OVERSIKT OVER FYLKESMANNENS FASTE OPPGAVER

Kapittel 2 i denne instruksjonen gir en kort beskrivelse av fylkesmannens myndighets- og ansvarsområder knyttet til fylkesmannens roller. Fylkesmannen er tillagt en rekke oppgaver fra departement, direktorat og tilsyn. Noen oppgaver er faste, enten ved at forvaltningsansvaret er hjemlet i lovverket eller det er oppgaver av varig karakter. En oversikt over disse framkommer i dette kapitlet. Bakgrunnsinformasjon som er den enkelte oppdragsgivers ansvar, skal gi nyttig informasjon til løsning av oppgaven og er ikke en del av denne instruksjonen, men ligger som lenker i den elektroniske styringsportalen.

5.1 Iverksetter av nasjonal politikk i fylket

Nr. oppg.	<i>5.1.1 Folk og samfunn</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.1.1	Oppgaver knyttet til universell utforming <ul style="list-style-type: none">• Gi råd og veiledning til kommunene om hvordan universell utforming kan implementeres i planarbeid og tjenester.• Videreutvikle samarbeidet med fylkeskommunene for å fremme universell utforming innenfor regionen.• Spre kunnskap om virkemidler og finansieringsordninger som er knyttet til Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2015-2019.• Sørg for at universell utforming er kjent i eget embete og blir praktisert innen egen forvaltning og at fylkesmannens kompetanse på universell utforming videreutvikles.	Ja		BLD
5.1.1.2	Fremme likestilling og motvirke diskriminering <p>Som offentlig myndighet skal fylkesmannen fremme likestilling knyttet bl.a. til kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering på de områder fylkesmannen har lovpålagt ansvar for. Fylkesmannen skal være en pådriver for at</p>	Ja		BLD

	kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.			
5.1.1.3	Statsborgerseremonier Organisere statsborgerseremonier.	Ja		JD
5.1.1.4	Ha et bevisst forhold til bruk av samiske språk.	Ja		KMD
5.1.1.5	Konsultere Sametinget eller andre berørte samiske interesser med målsetning om å oppnå enighet.	Ja		KMD
5.1.1.6	Apostiller Behandle saker om apostille og påføre dokumenter apostillestempel. Fylkesmannen skal føre et register eller protokoll med oppgave over foretatte attestasjoner hvor bl.a. nummeret på apostillen skal framgå, dato, navn på underskriver og stilling.	Ja		UD
5.1.1.7	Honorære konsuler Honorær konsul skal ha eksekvatur fra myndighetene i mottakerstaten for å utøve sitt virke. Fylkesmannen skal undersøke om det er noe til hinder for at aktuell kandidat godkjennes som et annet lands honorære konsul i Norge.	Ja		UD
5.1.1.8	Partistøtte: Fylkesmannen i Sogn og Fjordane skal: <ul style="list-style-type: none"> • Behandle søknader og utbetale statlig tilskudd til kommune- og fylkesparti over kap. 520 Tilskudd til de politiske partiene. • Ha overordnet ansvar for register over alle parti og partilag (inkludert fylkes ungdomsorganisasjoner) på lokalt og regionalt nivå. • Forvalte grunndata i samarbeid med SSB. • Drifte, forvalte og utvikle av Partiportalen http://www.partistotte.no/ 	Nei	FMSF	KMD
5.1.1.9	Drifte og forvalte nettsidene til partilovnemnda, www.partilovnemnda.no . Utføre sekretariatsfunksjon for Partilovnemnda og utføre arkivtjenester for nemnda og Partirevisjonsutvalget.	Nei	FMSF	KMD

Nr. oppg.	<i>5.1.2 Barnehage og opplæring</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.2.1	Informere og veilede lokal barnehagemyndighet, offentlige og private barnehageeiere og skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper om innhold, prinsipper og mål i den nasjonale utdanningspolitikken.	Ja		KD
5.1.2.2	Informere, veilede og motivere til deltakelse i statlige strategier og kompetanseutviklingstiltak på barnehage- og grunnopplæringsområdet, samt rekruttere og velge ut deltakere, innhente planer og fordele midler.	Nei		KD
5.1.2.3	Initiere, koordinere og delta i nettverk i fylket samt legge til rette for erfaringsspredning og –deling, .inhente rapporter, oppsummere og rapportere til Utdanningsdirektoratet.	Ja		KD
5.1.2.4	Bistå (Utdanningsdirektoratet) i forbindelse med blant annet nominasjoner, regionale konferanser og høringskonferanser.	Nei		KD
5.1.2.5	Veilede skoler og skoleeiere i arbeidet med prøver og eksamen. Gjennomføre den sentrale sensuren og klagebehandling ved eksamen i tråd med forskrift og retningslinjer. Melde endringer i ansvarsfordelingen mellom embetene på eksamensområdet innen 1. februar hvert år til Utdanningsdirektoratet, post@udir.no , for registrering i Eksamenstjenesten eller i Prøvetjenesten.	Ja		KD
5.1.2.6	Rettkjenne vitnemål fra videregående skoler i Norge når vitnemålet skal brukes som dokument i utlandet.	Ja		KD
5.1.2.7	Følge opp og veilede norske friskoler i utlandet på eksamens- og prøvemarket.	Ja	FMOA	KD
5.1.2.8	Behandle søknader om eksamen i videregående opplæring i utlandet.	Ja	FMAV	KD
5.1.2.9	Ivareta koordineringsansvar for samisk fjernundervisning, og samarbeide om gjennomføring av tiltak i rammeverket for samisk fjernundervisning.	Ja	FMNO FMFI	KD

5.1.2.10	Bidra til utvikling av læremidler og kompetanseutvikling knyttet til læreplanen i finsk som andrespråk, herunder kvensk.	Ja	FMTR FMFI	KD
----------	--	----	--------------	----

Nr. oppg.	<i>5.1.3 Familier, barn og unge</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.3.1	<p>Bidra til kunnskaps- og kompetanseutvikling i tjenester rettet mot utsatte barn og familier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra til at ny kunnskap tas i bruk i de kommunale barnverntjenestene og/eller andre i tjenester rettet mot utsatte barn og familier i kommunen. • Bidra til at erfaringer fra lokalt utviklingsarbeid blir spredd. • Bidra til å opprette og vedlikeholde strukturer for kunnskap- og kompetanseutvikling i samarbeid aktuelle samarbeidspartnere som universitet- og høyskoler, RKBU/RBUP, Bufetat, brukerorganisasjoner med flere. • Bidra med å videreutvikle kommunebarnevernets kartleggings- og analysekompetanse i forbindelse med meldings- og undersøkelsesarbeidet. 	Nei		BLD

Nr. oppg.	<i>5.1.4 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.4.1	Bidra til å gjøre nasjonale strategier, retningslinjer, veiledere og handlings- og tiltaksplaner innen helse- og omsorgsfeltet kjent og implementert.	Ja		HOD
5.1.4.2	Være pådriver for å nå målet om god helse for alle, og likeverdige helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen, inkludert urbefolkning, innvandrerbefolkningen og andre sårbare	Ja		HOD

	grupper som innsatte i fengsel. Dette innebærer blant annet at fylkesmannen påser at aktuelle grupper involveres i planlegging av tjenestene og ved vurdering av kompetansebehov, samt påser at helse- og omsorgstjenestene benytter tolketjenester av god kvalitet.			
5.1.4.3	Ha dialog med kommunen om kapasitet og kvalitet i helsestasjon-, skolehelse- og jordmortjenesten.	Ja		HOD
5.1.4.4	Informere, gi råd og veilede helse- og omsorgstjenesten i kommunene om rekrutterings- og kompetansetiltakene under <i>Kompetanseløft 2020</i> .	Ja		HOD
5.1.4.5	Sikre at det opprettes og godkjennes et tilstrekkelig antall turnusstillinger/-plasser for leger og fysioterapeuter, herunder gjennomføre nødvendige opplærings- og veiledningstiltak.	Ja		HOD
5.1.4.6	Skaffe turnusplasser for fysioterapeuter.	Ja	FMOA FMHO FMTR	HOD
5.1.4.7	Administrere ventelisteordningen for turnusfysioterapeuter.	Ja	FMTR	HOD
5.1.4.8	Bistå i arbeidet med implementering av smitteverntiltak, og i arbeidet mot antibiotikaresistens. Herunder arrangere årlig smittevernkonferanser for kommuner og annet helsepersonell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.	Ja		HOD
5.1.4.9	Bidra til å gjennomføre <i>Omsorg 2020</i> som en helhetlig plan, herunder bl.a. <i>Demensplan 2020</i> , kompetanse- og rekrutteringstiltak under <i>Kompetanseløft 2020</i> , innovasjonssatsing, pårørendeprogram, velferdsteknologiprogram, frivillighetsstrategi og Husbankens investeringsordning til sykehjem, og omsorgsboliger.	Ja		HOD
5.1.4.10	Bistå og gi faglig veiledning til Husbanken i saksbehandling av søknader til investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser, og bla sikre at sykehjem og omsorgsplasser som er innvilget tilskudd er tilpasset personer med demens.			HOD

5.1.4.11	<p>Være en ressurs i styrkingen av det kommunale rus- og psykiske helsearbeidet, herunder identifisere risikoområder med behov for forsterket innsats og påse at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - BrukerPlan tas i bruk i alle kommuner - kommunene rapporterer på IS-24/8 om kommunalt psykisk helsearbeid og rusarbeid. <p>Samarbeide om tverrsektorielle kompetanseutviklingstiltak på rusfeltet med relevante kompetansesentre og drifte tverrfaglige regionale fora og nettverk,.</p> <p>Bistå i planarbeid der rus- og psykisk helse utfordringer inngår og understøtte lokal tjenesteutvikling.</p>	Ja		HOD
5.1.4.12	<p>Bidra til at tjenestene tar i bruk verktøy for innhenting av brukererfaring og brukertilfredshet at brukervedvirkning ivaretas i lokal tjenesteutvikling. Verktøyet skal være tilpasset alle befolkningsgrupper, inkludert aktuelle innvandrergupper.</p>	Ja		HOD
5.1.4.13	<p>Fylkesmannen skal i all sin virksomhet vurdere konsekvenser for befolkningens helse, og fordelingen av denne, der det er relevant, jf. folkehelseslovens § 23.</p>	Ja		HOD
5.1.4.14	<p>Fylkesmannen skal, i samarbeid med aktuelle kompetansemiljøer, helsetjenester og fylkeskommunen, ta initiativ til eller bistå med å arrangere fagdager og kompetansegivende kurs for helsepersonell om arbeid med endring av levevaner.</p>			HOD
5.1.4.15	<p>Fylkesmannen skal sørge for at kommunene får råd og veiledning på barnevernområdet, jf. barnevernloven § 2-3 fjerde ledd.</p> <p>Informasjonsarbeidet omfatter blant annet å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informere og bistå kommunene med å følge opp nasjonale mål og tiltak, og gi informasjon om nytt lovverk, retningslinjer, faglige anbefalinger og veiledere. 	Ja		BLD
5.1.4.16	<p>Særlig oppfølging av kommuner på barnevernsområdet:</p>	Nei		BLD

	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for tett oppfølging av kommuner med risiko for svikt i tjenestetilbudet til utsatte barn og familier. • Kommunene skal ha godt og forsvarlig akuttarbeid i barnevernet. Fylkesmannen har en råd- og pådriverfunksjon overfor kommunene i deres innsats for god kvalitet i akuttarbeidet. • Fylkesmennene skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om veiledningsteamene som skal hjelpe kommuner og barnevernstjenester med særlige utfordringer. • Fylkesmannen skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i planlegging og gjennomføring av regionale dialogmøter rettet mot kommunenes ledelse • Fylkesmannen skal bistå i gjennomføringen av nasjonale kompetansehevende tiltak rettet mot barnevernstjenesten. 			
5.1.4.17	<p>Kommunenes halvårsrapportering på barnevernsområdet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Følge opp og kontrollere kommunenes halvårsrapporteringer på barnevernområdet, samt indikatorene for satsing på kommunalt barnevern, jf. rundskriv Q 31/2014. 	Nei		BLD

Nr. oppg.	<i>5.1.5 Miljø og klima</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.5.1	Ivareta landbrukets sektoransvar ved gjennomføringen av vannforskriften.	Ja		LMD
5.1.5.2	<p>Vannforvaltning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha en miljøfaglig samordningsrolle i prosesser knyttet til kunnskapsgrunnlaget for regionale vannforvaltningsplaner, herunder sikre at karakterisering av vannforekomstene er oppdatert, holde 	Ja		KLD

	<p>fagsystemet Vannmiljø og Vann-Nett oppdatert, videreføre og igangsette delprogram under regionale overvåkingsprogram og ved behov gi råd og veilede andre sektorer, kommuner og vannområder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra i arbeidet i grenseoverskridende vannområder og internasjonale vannregioner. • Iverksette tiltak på eget myndighetsområde i tråd med plan og tiltaksprogram. 			
5.1.5.3	<p>Avgi uttalelser til konsesjonssøknader om vannkraft, søknader om opprustings- og utvidelsesprosjekter og følge opp og avgi uttalelser i prosesser for revisjon av vannkraftkonsesjoner.</p>	Ja		KLD LMD JD
5.1.5.4	<p>Vurdere behov for gjennomføring av og overvåking av kalking i innsjøer, overvåking og vurdering av innsjøer hvor kalking forsøksvis er avsluttet og i samarbeid med Miljødirektoratet sørge for mest mulig optimal kalking i laksevassdrag. Data fra overvåkingen skal registreres i vannmiljøsystemet, og kalkingsdata skal registreres i kalkingsbasen.</p>		FMØF, FMOA, FMHE, FMOP, FMBU, FMVE, FMTE, FMAV, FMRO, FMHO, FMSF	KLD
5.1.5.5	<p>Bistå i Barentssamarbeidets miljøarbeidsgruppe (WGE) under det norske formannskapet, herunder lede vanngruppen og naturverngruppen. Bistå vannregionmyndighetene i samarbeidet med Finland om internasjonal vannregion i tråd med avtale og memorandum fra 2013. Ledet og være sekretariat for Den norsk-finske grensevassdragskommisjonen. Koordinere det grensenære samarbeidet og lede prosjekter under Den norsk-russiske miljøvernkommissjon. Bistå i en norsk-russisk arbeidsgruppe om laksesaker.</p>	Ja	FMFI	KLD
5.1.5.6	<p>Forvalte verneområder der fylkesmannen er forvaltningsmyndighet, herunder bistå og veilede aktører i verneområdeforvaltningen, oppdatere kunnskapsgrunnlag og</p>	Ja		KLD

	bevaringsmål, og holde Miljødirektoratet oppdatert på den økologiske tilstanden i norske Ramsarområder.			
5.1.5.7	Bidra i arbeidet med nytt vern, herunder gjennomføre verneplanprosesser innenfor skogvern og marint vern, bistå Miljødirektoratet ved behov i det forberedende arbeidet med et begrenset suppleringsvern, samt bidra i arbeidet med forskriftsendringer for eksisterende verneområder. Tilrådingene sendes Miljødirektoratet innen avtalte frister.	Ja		KLD
5.1.5.8	Følge opp vedtatte handlingsplaner for truede arter og naturtyper, (herunder Prioriterte arter og Utvalgte naturtyper), sørge for fortløpende oppdatering av kunnskap om arter og naturtyper i relevante fagdatabaser og bidra til å utarbeide faggrunnlag.	Ja		KLD
5.1.5.9	Bistå utredere, sektormyndigheter og ansvarlige myndigheter med å identifisere relevante arter og naturtyper i en tidlig utredningsfase i plan og utbyggingssaker.			KLD
5.1.5.10	Bidra til å ivareta miljøverdier i kulturlandskapet, herunder i utvalgte kulturlandskap.			KLD LMD
5.1.5.11	Innen rovviltforvaltning: <ul style="list-style-type: none"> • Bidra til at de skader som rovviltartene volder husdyr og tamrein blir minst mulig, • Sørge for god kommunikasjon med berørte grupper. • Sørge for en balansert forvaltning og god samordning av landbruks-, dyrevelferds- og miljøvirkemidler. • Være faglig veileder og eventuelt sekretariat for regional rovviltneemnd. • Forvalte betingete fellingstillatelser på rovvilt uten unødig opphold i forbindelse med skadesituasjoner. • Administrere kvotejakt på gaupe og lisensfelling på bjørn, ulv og jerv. • Uten opphold varsle SNO ved felling, eller forsøk på felling, av gaupe, jerv, bjørn, ulv 	Ja		KLD LMD

	<p>eller kongeørn. Gi SNO oppdatert oversikt over godkjente båser for fangst av jerv. Rovviltarbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnda og den regionale forvaltningsplanen for rovvilt.</p>			
5.1.5.12	<p>I viltforvaltningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delta i oppfølging av vedtatte planer og arbeid med rullerende handlingsprogram for de 7 regionale villreinplanene: Setesdal (Heiplanen), Hardangervidda, Nordfjella, Rondane – Sølnekletten, Forollhogna Ottadalen og Dovrefjell. • Utøve myndighet og ivareta oppgaver knyttet til viltforvaltningen, primært arter som ikke er høstbare. • I samarbeid med berørte embeter (OP, MR) har Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ansvaret for forvaltningen av moskus. 	Ja		KLD
5.1.5.13	<p>Samordne og koordinere planlegging og iverksetting av tiltak mot fremmede skadelige organismer i og utenfor verneområder, og behandle søknader om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.</p>	Ja		KLD
5.1.5.14	<p>Innen fiskeforvaltning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utføre oppgaver og saksbehandling for å ivareta bestandene av anadrom laksefisk • samarbeide med fylkeskommunen om innlandsfiskeforvaltningen. • Fylkesmannen i Møre og Romsdal skal ha ansvaret for driften av Herje-anlegget • Fylkesmannen i Østfold skal være sekretariat for fagråd Skagerakkysten 	Ja		KLD
5.1.5.15	<p>Ivareta landbrukets interesser i arbeidet med nye verneområder og i utarbeidelse og oppfølging av faggrunnlaget for arter og naturtyper.</p>	Nei		LMD
5.1.5.16	<p>Ha dialog med SNO om naturoppsyn og tiltak knyttet til blant annet verneområder hvor fylkesmannen er forvaltningsmyndighet, motorferdsel i utmark, laks, handlingsplaner for truede arter mv. Holde SNO lokalt løpende orientert om alle forhold eller hendelser som kan gi grunnlag for anmeldelse eller annen oppfølging.</p>	Ja		KLD

5.1.5.17	Innen friluftsliv: <ul style="list-style-type: none"> • Opptre som grunneier og rettighetshaver for statlig sikret friluftsområder på vegne av staten innen sitt fylke, og bistå Miljødirektoratet ved behov. • Avgjøre søknader om midlertidig omdisponering av statlig sikret friluftsområde i inntil 10 år. • Bidra til drift og videre utvikling av Skjærgårdstjenesten i aktuelle fylker, herunder tilskuddsforvaltning. 	Ja		KLD
5.1.5.18	Innenfor motorferdsel, ivareta oppgaver på eget myndighetsområde og veilede kommunal myndighet	Ja		KLD
5.1.5.19	Ivareta oppgaver innenfor eget myndighetsområde og være pådriver overfor andre myndigheter innenfor luftforurensning og støy, og for å hindre tilførsel og fjerne helse- og miljøfarlige stoffer på land og i sjø, særlig ved prioriterte skipsverft og i prioriterte områder.	Ja		KLD
5.1.5.20	Innen grunnforurensning- og sedimentområdet: <ul style="list-style-type: none"> • Ha dialog med Miljødirektoratet om saker hvor det er betydelig fare for spredning av miljøgifter, eller helsefare som kan forventes å bli kontroversiell eller få prinsipiell betydning. • Ivareta oppgaver knyttet til oppdatering av kunnskapsgrunnlaget for forurensede sedimenter og løpende oppdatere relevante fagdatabaser. 	Ja		KLD
5.1.5.21	Veilede og følge opp kommunal myndighet i grunnforurensningssaker, luftforurensning og støy, herunder bistå kommunene i oppfølging av regelverk for luftkvalitet og aktuelt støyregelverk.	Ja		KLD
5.1.5.22	Ved akutt forurensning gi de interkommunale utvalgene mot akuttforurensning (IUAene) i fylket miljøfaglig bistand etter behov. Veilede kommunale myndigheter ved håndtering av hendelser av lokal karakter. Inngå i Miljødirektoratets kriseorganisasjon under statlige aksjoner mot akutt forurensning.	Ja		KLD

5.1.5.23	Avgjøre søknader om utslipp fra virksomheter innenfor delegerte saksområder, og følge opp eldre tillatelser.	Ja		KLD
5.1.5.24	Ivareta oppgaver på eget myndighetsområde knyttet til utslippstillatelser, forskriftsregulerte industribransjer, miljøgiftanalyser, utslipp av kommunalt avløpsvann og avfall og gjenvinning, inkl. avfallsplaner for havner.	Ja		KLD
5.1.5.25	Veilede og følge opp kommunal myndighet i avløpssaker, og veilede og bistå kommuner, avfallsselskaper og andre aktører i oppfølging av nasjonal avfallspolitikk.	Ja		KLD

Nr. oppg.	5.1.6 Landbruk og mat	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.6.1	Gjennomføre reindriftspolitikken på regionalt nivå: <ul style="list-style-type: none"> – Være et kompetansesenter for næringen for å legge til rette for en effektiv og kunnskapsbasert forvaltning av reindriften – Veilede om økt bærekraftig slakteuttak – Videreutvikle dialog og gjennomføre møter i samarbeidsforumet med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund 	Nei	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.1.6.2	Være vedtaksmyndighet etter reindriftingslovens bestemmelser, herunder: <ul style="list-style-type: none"> – Forberede søknader om gjeterhytter, gjerder og anlegg – Iverksette tiltak ved ulovlig oppførte gjerder, anlegg og gjeterhytter – Iverksette sanksjoner og tvangstiltak etter reindriftingslovens kap. 11 i tett dialog med Landbruksdirektoratet 	Ja	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.1.6.3	Følge opp planlegging, gjennomføring og etterkontroll av prosjekter finansiert over RUF.	Ja	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD

5.1.6.4	Følge opp inngåtte reinbeiteavtaler.	Nei	FMST	LMD
5.1.6.5	Bruksregler og distriktsplaner: - Reagere raskt ved brudd på bruksreglene, i henhold til reindriftslovens bestemmelser - Orienter Landbruksdirektoratet om oppdatering og endringer i bruksregler og distriktsplaner	Ja	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.1.6.6	Grunnlagsdata i <i>Melding om reindrift (MOR)</i>: - Utvikle rutiner for kvalitetssikring og vedlikehold - Orienter Landbruksdirektoratet om manglende samsvar mellom MOR og vedtak truffet i Reindriftsstyret	Nei	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.1.6.7	Utarbeide en plan for gjennomføring av reinpramming vår og høst 2017 i dialog med Landbruksdirektoratet, i henhold til omtale i Prop 77 S (2015-2016) kapittel 7.3.9, samt gjennomføre risikoanalyser knyttet til forhold som kan oppstå dersom planlagt pramming ikke kan gjennomføres.	Nei	FMFI	LMD
5.1.6.8	Utarbeide plan for gjennomføringer av tellinger for reindriftsåret 2017/2018 etter samme mal som for 2016. Frist 1.10.2017 til Landbruksdirektoratet.	Nei	FMFI	LMD
5.1.6.9	Bidra til bevisstgjøring omkring det ansvar offentlige myndigheter har når det gjelder Grunnloven § 108 og folkerettens regler om urfolk og minoriteter, samt følge opp internasjonale konvensjoner og lover knyttet til den grenseoverskridende reindriften.	Ja	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.1.6.10	Gi innspill til endringer og forbedringer i reindriftsavtalen til Landbruksdirektoratet innen 1.11.2017.	Nei	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.1.6.11	Bidra til å øke kunnskapen om reindriftens arealbehov og reindriftens medvirkning i arealprosesser, gjennom dialog med kommunene.	Nei	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	

5.1.6.12	Samhandle med Mattilsynet om beitesituasjonen og dyrevelferdsmessige forhold i landbruks- og reindriftsnæringen.	Nei		LMD
5.1.6.13	Påse at landbrukets ressursgrunnlag ivaretas og at det tas hensyn til dyrka mark.	Ja		LMD
5.1.6.14	Styrke langsiktige investeringer knyttet til oppbygging og skjøtsel av ny skog med hensyn til skogproduksjon og fremtidig verdiskaping.	Ja		LMD
5.1.6.15	Følge opp planer og strategiarbeid knyttet til <i>Regionalt bygdeutviklingsprogram</i> , herunder <i>Regionalt næringsprogram</i> , <i>Regionalt miljøprogram</i> og <i>Regionalt skog- og klimaprogram</i> .	Nei		LMD
5.1.6.16	Starte revidering av Regionalt miljøprogram i tråd med nasjonale føringer og regionale prioriteringer, slik at programmet er ferdig revidert 1.1.2019.	Ja		LMD
5.1.6.17	Følge opp nasjonal handlingsplan for <i>Inn på tunet</i> og bidra til å synliggjøre <i>Inn på tunet</i> som aktuelt tiltak innenfor arbeidet på helse-, omsorgs-, utdannings-, arbeids- og sosialområdet.	Ja		LMD ASD HOD JD KD
5.1.6.18	Motivere og mobilisere til lønnsom næringsaktivitet og verdiskaping i landbruket.	Nei		LMD
5.1.6.19	Koordinere arbeidet med de utvalgte kulturlandskapene i jordbruket og bidra til at kulturlandskap blir brukt som grunnlag for landbruksbasert næringsutvikling.	Ja		LMD
5.1.6.20	Videreutvikle økologisk landbruk som en del av næringsutviklingsarbeidet i fylket.	Ja		LMD
5.1.6.21	Ivareta særskilte satsinger gjennom økologiske foregangsfylker.	Ja	FMOP FMBU FMST FMNT FMVE FMHO FMSF FMOA FMOS	LMD
5.1.6.22	Være en regional pådriver og samarbeide med regionale aktører for å bidra til å oppnå målsettingene om nok og trygg mat, økt matmangfold og interesse for norsk mat.	Nei		LMD

5.1.6.23	Gi innspill om endringer og forbedringer i jordbruksavtalen etter nærmere bestilling fra Landbruksdirektoratet.	Nei		LMD
5.1.6.24	Forvalte midlene til utrednings- og tilretteleggingstiltak.	Ja		LMD
5.1.6.25	Sikre planmessig oppfølging av skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i samråd med kommunene.	Ja		LMD
5.1.6.26	Bidra til økt bruk av skogråstoff til bioenergi og økt bruk av tre.	Nei		LMD
5.1.6.27	Påse at kommunene overvåker skogen av hensyn til skogskader, og melder skader til Skogskader på nett.	Ja		LMD
5.1.6.28	Sikre at kommunene gjennomfører resultatkontroll av skogbruk og miljø. Frist for ajourhold i ØKS 31.12.	Ja		LMD
5.1.6.29	Tydeliggjøre kommunenes lovpålagte kontrollansvar knyttet til foryngelsesplikten i skogbruksloven. Mangelfull kontroll bør få konsekvenser for kommunens tildeling av økonomiske virkemidler på skogområdet. Frist for ajourhold i ØKS 31.12.	Ja		LMD
5.1.6.30	Bidra til videreutvikling av skogsveinettet gjennom veiledning, bistand i arbeidet med kommunale hovedplaner for skogsveier og tilstandsregistrering av eldre veier.	Ja		LMD
5.1.6.31	Administrere skogfondordningen og bistå kommunene med informasjonstiltak rettet mot skogeierne om skatteregler knyttet til ordningen. Kopi av revisjonsberetning sendes Landbruksdirektoratet innen 1.7.2017.	Ja		LMD
5.1.6.32	Bidra til Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) sin årlige rapport om bærekraftig skogbruk.	Nei		LMD
5.1.6.33	Registrere tilskudd til miljøtiltak i skogbruket gjennom fagsystemet ØKS.	Nei		LMD
5.1.6.34	Bidra til at kommunene følger opp nasjonale mål og retningslinjer ved behandling av saker, og behandle klager etter odelsloven, konsesjonsloven, skogbruksloven og jordloven.	Ja		LMD
5.1.6.35	Forvalte regelverket for regulering av svine- og fjørfeproduksjonen, samt kontrollere at	Nei		LMD

	produsentene overholder konsesjonsgrensene og reglene for driftsfellesskap. Kopi av brev der fylkesmannen fatter vedtak om driftsfellesskap skal sendes Landbruksdirektoratet.			
5.1.6.36	Fortløpende orientere Landbruksdirektoratet om saker etter jord- og konsesjonslovgivningen som har vært til behandling hos Sivilombudsmannen.	Nei		LMD

Nr. oppg.	<i>5.1.7 Kommunal styring</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.7.1	Modernisering i kommunene Stimulere til lokal omstilling og modernisering i kommunesektoren ved å gi en del av skjønnsrammen som støtte til fornyings- og innovasjonsprosjekter i kommunene, slik at de kan prøve ut nye løsninger på sine utfordringer. Prosjekter som mottar skjønnsmidler, skal evalueres og formidles.	Ja		KMD
5.1.7.2	Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven, herunder: (1) ROBEK-kommuner jf. §60 nr.1 og 2, (2) kommunale vedtak om garantier over 500 000 kroner, (3) låneopptak for interkommunale selskaper hvor minst en av deltakerkommunene er oppført i ROBEK og (4) vedtekter og eventuelle endringer av vedtektene for kraft/hjemfallsfond jf. rundskriv H-1/11.	Ja		KMD
5.1.7.3	Økonomiforvaltning Fylkesmannen skal veilede/informere kommuner om: (1) økonomibestemmelsene i kommuneloven kapittel 8 og 9,	Ja		KMD

	(2) veiledere på økonomiområdet og tilby kommunene veiledning/opplæring, (3) KOSTRA, kommuneproposisjonen, statsbudsjettet, inntektssystemet, nye/oppdaterte lov- og forskriftsendringer og annen relevant styringsinformasjon. Fylkesmannen skal melde kommuner inn eller ut av ROBEK og fordeler skjønnsmidler etter retningslinjene for skjønnsfordelingen.			
5.1.7.4	Kommuneinndeling <ul style="list-style-type: none"> • Veilede kommuner og andre interessenter om inndelingsloven og prosessene ved grenseendring og grensefastsettelse. • Forberede saker om endring og/eller fastsettelse av kommune- eller fylkesgrenser i tråd med inndelingsloven og rundskriv H-10/15. 	Ja		KMD

Nr. oppg.	<i>5.1.8 Arealforvaltning, by og samfunnsutvikling</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.8.1	Fylkesmannen skal legge til grunn regjeringens føringer i sitt arbeid. Det vises særskilt til hensyn som fremgår av Plan- og bygningslovens formål i §§1-1 og 3-1, <i>Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging</i> og statlige retningslinjer og bestemmelser. Fylkesmannen skal formidle nasjonal politikk og prioriteringer tidlig i den regionale og kommunale planleggingen, veilede om riktig forståelse og praktisering av plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og samarbeide med fylkeskommunen om dette. Fylkesmannen skal påse at konsekvenser for, miljø og samfunn er belyst og i nødvendig grad tatt hensyn til i plan- og utbyggingssaker, herunder at samfunnssikkerhet og klimatilpasning er ivare tatt der det er behov for dette. Fylkesmannen skal følge opp arbeidet med konsekvensutredninger for planer og tiltak	Ja		KMD KLD LMD JD BLD HOD

	som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder at samfunnssikkerhet og klimatilpasning ivaretas der det er behov for dette, og bidra til beslutningsrelevante plan- og utredningsprogram.			
5.1.8.2	Fylkesmannen skal ivareta oppgaver i henhold til rundskriv H-2/14 om bruk av innsigelser, KLDs rundskriv T-2/16 om nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet og DSBs retningslinjer for fylkesmannens bruk av innsigelser på samfunnssikkerhetsområdet skal også ivaretas.	Ja		KMD KLD JD LMD
5.1.8.3	Fylkesmannen skal forvalte de statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.	Ja		KMD LMD KLD
5.1.8.4	Fylkesmannen skal følge opp statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen, og bistå kommunene i arbeidet med ulovlighetsoppfølging.	Ja		KMD KLD
5.1.8.5	Fylkesmannen skal medvirke til at regionale og kommunale kystzoneplaner legger til rette for en balansert bruk og vern av kystsonen, samt at arealbruken på sjø og land sees i sammenheng.	Ja		KMD KLD
5.1.8.6	Fylkesmannen skal medvirke til at jordvernet ivaretas i kommunale og regionale planer, i tråd med Stortingets behandling av regjeringens jordvernstrategi.	Ja		LMD KMD
5.1.8.7	Fylkesmannen skal bidra til at regionale og kommunale planer i fjell og utmark avklarer langsiktige utbyggingsgrenser og sikrer balanse mellom utbygging og vern.	Nei		KMD KLD LMD
5.1.8.8	Fylkesmannen skal følge opp statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging, og bidra til reduserte klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.	Ja		KLD
5.1.8.9	Fylkesmannen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer legges til grunn ved utbygging av fornybar energi og kraftlinjer gjennom oppfølging av enkeltsaker i meldings-, søknads- og detaljplanfasen.	Ja		KLD

5.1.8.10	Følge opp arbeidet med konsekvensutredninger for planer og tiltak som kan få vesentlig virkninger for miljø og samfunn, og bidra til beslutningsrelevante plan- og utredningsprogram.	Ja		KMD KLD LMD
5.1.8.11	Medvirke til at friluftslivsverdier og allemannsretten ivaretas i plan- og enkeltsaker etter plan- og bygningsloven.	Ja		KLD

Nr. oppg.	5.1.9 Samfunnssikkerhet og beredskap	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.1.9.1	Informere og veilede kommunene om mål, innhold og metoder i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.	Ja		JD
5.1.9.2	Gjennomføre øvelser med kommuner, ref TB. I øvelsen skal kommunens kriseorganisasjon og overordnet beredskapsplan øves.	Ja		JD
5.1.9.3	Gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt i kommunene. Tilsynene skal gjennomføres i tråd med veiledning for fylkesmannens tilsyn med kommunal beredskapsplikt.	Ja		JD
5.1.9.4	Klareringsmyndighet Fylkesmannen skal ivareta rollen som klareringsmyndighet etter sikkerhetsloven for fylkesmannsembetene, fylkeskommunene og kommunene. Videre må embetene gjøre nødvendige forberedelser, etter pålegg fra JD, for overgangen til en sivil klareringsmyndighet.	Ja	FMOA FMRO	JD

Nr. oppg.	5.1.10 Tilskuddsforvaltning /forvaltning av økonomiske virkemidler	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.

5.1.10.1	Forvalte tilskudd på folkehelse og helse- og omsorgstjenesteområdet, inkludert informasjon og veiledning om ordningene.	Ja		HOD
5.1.10.2	Forvalte midler til å videreføre arbeidet med å bedre legesituasjonen som tiltak under Kompetanseløft 2020.	Ja	FMFI FMSF	HOD
5.1.10.3	Forvalte midler til veiledningsgrupper i allmenntjenestemedisin og samfunnsmedisin for leger i Nord-Norge.	Ja	FMFI	HOD
5.1.10.4	Forvalte tilskudd til Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt.	Ja	FMOA FMAV FMHO FMST FMTR	HOD
5.1.10.5	Sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalte tilskudd til utvikling av sosiale tjenester og tiltak i kommunene etter sosialtjenesteloven.	Ja		ASD
5.1.10.6	Fordele midler til stillinger i det kommunale barnevernet.	Nei		BLD
5.1.10.7	Forvalte tilskudd på barnehage- og grunnopplæringsområdet, inkludert informasjon og veiledning om ordningene.	Ja		KD
5.1.10.8	Fylkesmannen skal behandle søknader om tilskudd til: <ul style="list-style-type: none"> • Vannmiljøtiltak, kalking (kap. 1420 post 70.1) • Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt (kap. 1420 post 72) • Rovvilttiltak (kap. 1420 post 73) • Friluftsmål, ordningen Skjærgårdstjenesten (kap. 1420 post 78) • Verdiskaping basert på naturarven (kap. 1420 post 81) • Truede arter og naturtyper (kap. 1420 post 82) • Fisketiltak (kap. 1425 post 70) • Vilttiltak (kap. 1425 post 71) 			KLD
5.1.10.9	Veilede og følge opp kommunene i forvaltningen av økonomiske virkemidler og	Ja		LMD

	regelverk knyttet til foretakets inntekter og velferd, og påse at forvaltningen skjer i samsvar med overordnede nasjonale føringer. Kopi av rundskriv/brev vedr. produksjonstilskudd som utarbeides av embetet og kopi av dispensasjonsvedtak knyttet til avløsning ved sykdom og fødsel skal sendes Landbruksdirektoratet.			
5.1.10.10	Utarbeide årlig risikobasert plan for kontroller i henhold til Landbruksdirektoratets veiledninger innen 1.4. Bekreftelse på at kontrollplan er utarbeidet sendes Landbruksdirektoratet.	Ja		LMD
5.1.10.11	Følge opp avvik som avdekkes.	Ja		LMD
5.1.10.12	Samarbeide med Mattilsynet, herunder om informasjonsutveksling, knyttet til tilsyn og kontroll.	Ja		LMD
5.1.10.13	Forvalte regelverk, være vedtaksmyndighet og klageorgan knyttet til erstatningsordninger og tilskuddsordninger innen jordbruk, skogbruk og reindrift, samt miljøvirkemidlene innen jordbruk og skogbruk.	Ja		LMD
5.1.10.14	Prognosere erstatningsomfanget ved skader grunnet klima.	Ja		LMD
5.1.10.15	For å sikre informasjonssikkerheten i systemene skal brukertilganger i fagsystemene gjennomgås to ganger årlig.	Ja		LMD

5.2 Samordningsmyndighet

Nr. oppg.	5.2.1 Folk og samfunn	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.2.1.1	Følge opp og veilede kommuner som har mottatt tilskudd til utvikling av sosiale tjenester og tiltak i kommunene etter sosialtjenesteloven for å sikre forankring, framdrift og faglig kvalitet.	Ja		ASD
5.2.1.2	<p>Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid, <i>Bolig for velferd (2014–2020)</i>. Strategien skal styrke kommunenes arbeid med å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. Et av målene i strategien er at den offentlige innsatsen skal være helhetlig og effektiv. Fylkesmannen skal bidra aktivt til at strategien implementeres i kommunene i tråd med forutsetningene.</p> <p>Fylkesmannen skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sikre samordning av sektorovergrepene oppgaver og se ulike statlige satsinger i sammenheng med <i>Bolig for velferd</i>, f.eks. <i>Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)</i>, strategien <i>Barn som lever i fattigdom</i> og fellesoppdraget <i>Utsatte barn og unge 0 – 24 år</i>. - Legge til rette for helhetlige vurderinger og god samordning i kommunenes arbeid med framskaffelse av boliger og tjenester til vanskeligstilte. - Legge til rette for at kommunene tar boligsosiale hensyn i ordinære planprosesser 	Ja		KMD ASD BLD HOD JD
5.2.1.3	Ha oversikt over utviklingen innen det systematiske folkehelsearbeidet i kommunene og fylkeskommunen.	Ja		HOD

Nr. oppg.	5.2.2 Familier, barn og unge	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.2.2.1	Koordinert innsats for barn og unge (0-24 samarbeidet) Bidra til helhetlig og samordnet tjenestetilbud til barn og unge innen fagområdene barnehage, grunnopplæring, barnevern, helse, sosiale tjenester og arbeidsliv.	Ja		KD HOD ASD BLD JD
5.2.2.2	Veilede kommunene om miljørettet helsevern som integrert del av det lokale folkehelsearbeidet og være pådriver overfor kommuner med skoler og barnehager som mangler godkjenning etter helselovgivningen.	Ja		HOD

Nr. oppg.	5.2.3 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.2.3.1	I dialog med primær- og spesialisthelsetjenesten fremme god samhandling, bidra til rolleavklaring mellom tjenester og nivåer, samt understøtte sammenhengende tjenesteforløp for den enkelte på tvers av fag, tjenester og sektorer.	Ja		HOD
5.2.3.2	Bidra til kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten gjennom å: - bruke Iplos-data til planlegging og styring, og samarbeide med Helsedirektoratet om å arrangere IPLOS-temadager for kommunene annet hvert år. - ta i bruk ny teknologi, ny kunnskap og nye faglige metoder, herunder blant annet velferdsteknologi. - følge opp det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet og samarbeide med KS om tiltak og aktiviteter på regionalt og lokalt nivå.	Ja		HOD

5.2.3.3	Ha oversikt over etablerte koordinerende enheter for habilitering og rehabilitering i kommuner og helseforetak, og understøtte utviklingsarbeidet, og bistå kommunene i arbeid for å utvikle et differensiert tilbud innen habilitering og rehabilitering og koordinering.	Ja		HOD
5.2.3.4	Bidra til samordning og koordinering av kvalitets- og kompetanseutviklingstiltakene i samarbeid med de nasjonale og regionale kompetansemiljøene, bruker- og pårørendeorganisasjonene og spesialisthelsetjenesten på fag- og tjenesteområder med sammenfallende målgruppe.	Ja		HOD

Nr. oppg.	<i>5.2.4 Miljø og klima</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.2.4.1	Veilede og følge opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer på klima- og miljøområdet, herunder statlige planretningslinjer om klima- og energiplanlegging og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.			KLD
5.2.4.2	Gjennom tidlig involvering, høringsuttalelser m.m. bidra til at klima- og miljøhensyn blir ivaretatt i utredninger og planprosesser, herunder konseptvalgutredninger, bypakker, Nasjonal Transportplan, interkommunalt plansamarbeid, regionale planer og annen overordnet planlegging etter plan- og bygningsloven.	Ja		KLD
5.2.4.3	Bidra til å styrke kunnskapen og gjennomføre informasjonstiltak om reduserte utslipp fra jordbruksdrift.	Ja		LMD
5.2.4.4	Samordne arbeidet på klimatilpasning internt og mellom embeter, samt sørge for at klimatilpasning blir integrert i relevante oppgaver.	Ja		KLD JD LMD

5.2.4.5	Synliggjøre positive bidrag og muligheter knyttet til skog og trevirke i klimasammenheng	Nei		LMD
5.2.4.6	Arbeide for økt produksjon og bruk av bioenergi i samarbeid med Innovasjon Norge.	Ja		LMD

Nr. oppg.	<i>5.2.5 Kommunal styring</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmannsembete (FMXX)	Dep.
5.2.5.1	<p>Kommunerettet samordning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ivareta et tverrsektorielt samordningsansvar i forholdet mellom regional statsforvaltning og kommunene, jf. departementets retningslinjer for fylkesmannens samordningsfunksjon og kommunerettet styring (H-2143). • Arbeide for at det i statlige tilsyn tas hensyn til egenkontrollen i kommunene, samt at fylkesmannen tilrettelegger for et hensiktsmessig tilsyn med den enkelte kommune. • Fylkesmannen er i kommuneloven § 60 e gitt mandat til å samordne det statlige tilsynet med kommunene. Samordningen skal bidra til at statens tilsyn med kommunene samlet sett er oversiktlig, enhetlig og forutsigbart. • Fylkesmannsembetene skal gi råd og veiledning til kommunene for å bygge opp om målsettingen i enkelte av de bilaterale avtalene fra konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren. Dette gjelder avtaler der det ligger forventninger om samarbeid mellom KS regionalt og fylkesmannsembetene. 	Ja		KMD

Nr. oppg.	5.2.6 Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.2.6.1	Fylkesmannen skal samordne statlige interesser og bidra til at fylkeskommunen og kommunene får et mest mulig helhetlig bilde av statens forventninger og krav i planleggingen.	Ja		KMD KLD LMD JD HOD BLD
5.2.6.2	Legge til rette for samordning av planlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for å sikre reindriften sammenhengende bruksarealer.	Nei		LMD
5.2.6.3	Bidra til å oppdatere og kvalitetssikre reindriftnæringens arealbrukskart.	Nei	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.2.6.4	Ajourholde informasjonssystem for beitebruk i utmark (IBU).	Nei		LMD
5.2.6.5	Bidra til at reinbeitedistriktene har utarbeidet distriktsplaner som et viktig grunnlag for kommunale og fylkeskommunale planleggingsprosesser.	Ja	FMFI FMTR FMNO FMNT FMST	LMD
5.2.6.6	Formidle nasjonal politikk for jordvern og bevaring av kulturlandskap.	Ja		LMD
5.2.6.7	Bidra til at kommunene etablerer langsiktige utbyggingsgrenser mot de viktigste landbruksarealene, samt stille krav om effektiv utnyttelse av eksisterende og planlagte utbyggingsområder.	Ja		LMD
5.2.6.8	Belyse konsekvenser og utviklingsmuligheter og ivareta landbrukets og reindriftens interesser i arealplansaker, saker etter naturmangfoldloven og ved større tiltak og prosesser.	Ja		LMD
5.2.6.9	Medvirke til at kommunene ivaretar landbrukets interesser i sine klima- og energiplaner.	Nei		LMD
5.2.6.10	Bidra til at kommunene rapporterer gjennom KOSTRA-landbruk.	Ja		LMD

5.2.6.11	Landbrukskompetanse skal ivaretas i plansaker og -prosesser.	Nei		LMD
5.2.6.12	Fylkesmannen skal veilede og støtte kommunene og regionale sektormyndigheter i geodataspørsmål og bidra til at disse har tilgang på oppdatert geografisk informasjon.	Ja		KMD
5.2.6.13	Fylkesmannen skal i samarbeid med Statens kartverk bidra til at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-1 om kart og stedfestet informasjon, som innebærer oppfølging av krav til det offentlige kartgrunnet (DOK).	Ja		KMD
5.2.6.14	Ivareta landbrukets interesser i kartsamarbeidet Geovekst og informere om nytten av Geovekst og Norge Digitalt.	Nei		LMD
5.2.6.15	Følge opp ajourholdet av arealressurskartet (AR5) i samarbeid med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), og bidra til at kommunene holder arealressurskart (AR5) oppdatert.	Nei		LMD
5.2.6.16	Ivareta fylkesmannens interesser i kartsamarbeidet Geovekst med særlig oppmerksomhet mot arbeidet med mer detaljerte høydedata.	Nei		KMD
5.2.6.17	I samarbeid med Statens kartverk påse at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-2 om etablering og ajourhold av kommunalt planregister, og vedlikeholder og ajourholder planer etter gjeldende SOSI-standard.	Ja		KMD

Nr. oppg.	5.2.7 Samfunnssikkerhet og beredskap	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.2.7.1	Ha en oppdatert risiko- og sårbarhetsanalyse for fylket (fylkesROS) med oppfølgingsplan som er utarbeidet i samarbeid med regionale samfunnssikkerhetsaktører, og i tråd med fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks.	Ja		JD HOD
5.2.7.2	Ta initiativ til, bidra i, veilede og samordne sivil beredskapsplanlegging og det sivil-	Ja		JD HOD

	militære samarbeidet i fylket, herunder øvelser og kompetansehevede tiltak.			
5.2.7.3	Ha oppnevnt et fylkesberedskapsråd og benytte dette i den regionale samordningen av samfunnssikkerhetsarbeidet, herunder arrangere minimum ett møte i året og felles øvelse hvert fjerde år.	Ja		JD
5.2.7.4	Ha en revidert beredskapsplan og plan for krisekommunikasjon basert på fylkesROS og utarbeidet i tråd med fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks.	Ja		JD
5.2.7.5	Ha underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak.	Ja		JD HOD
5.2.7.6	Ha systemer for på kort varsel å kunne motta og eventuelt videreformidle varsel og meldinger i henhold til gjeldende rutiner og retningslinjer.	Ja		JD HOD
5.2.7.7	Øve og evaluere egen kriseorganisasjon minimum en gang i året.	Ja		JD HOD
5.2.7.8	Ved uønskede hendelser samordne krisehåndteringen i regionen gjennom fylkesberedskapsrådet, med øvrige aktuelle aktører og med berørte kommuner.	Ja		JD HOD
5.2.7.9	Ved uønskede hendelser benytte krisestøtteverktøyet DSB-CIM.	Ja		JD HOD
5.2.7.10	Sende ukerapport og situasjonsrapport til DSB iht. gjeldende rutiner og retningslinjer.	Ja		JD
5.2.7.11	Varsle Helsedirektoratet om større hendelser i fylket som berører helse- og sosialsektoren.	Ja		JD HOD
5.2.7.12	Ta initiativ til å følge opp evalueringer etter regionale øvelser og uønskede hendelser for å sikre læring og utvikling. Evalueringsrapporter skal sendes til DSB.	Ja		JD HOD
5.2.7.13	Bistå i regionvis innføring av nye brukergrupper for å sikre størst mulig samfunnsmessig gevinst av landsdekkende Nødnett, med spesiell fokus på viktige samfunnssikkerhetsaktører i fylket.	Ja		JD
5.2.7.14	Ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på Landbruks- og matdepartementets område, jf. brev av 20.4.2012.	Ja		LMD
5.2.7.15	Lede arbeidet i beredskapsutvalgene for reindrift og bidra til god dialog og	Nei	FMFI FMTR	LMD

	samhandling med Mattilsynet og Landbruksdirektoratet om beitesituasjonen og dyrevernmessige forhold.		FMNO FMNT FMST	
5.2.7.16	Bidra med skogfaglig kompetanse i regional og lokal skogbrannberedskap.	Ja		LMD
5.2.7.17	Bidra til at skogbrannovervåkning fra småfly opprettholdes og videreføres.	Nei	FMØS FMOA FMHE FMOP FMBU FMVE FMTE FMAV	LMD
5.2.7.18	Ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap innenfor klimaområdet			KLD JD

Nr. oppg.	5.2.8 Tilsyn	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.2.8.1	Fylkesmannen skal årlig legge en plan for å samordne tilsyn på Statens helsetilsyns områder. Planlagte tilsyn registreres i NESTOR. (Helsetilsynet)	Ja		HOD ASD BLD
5.2.8.2	Fylkesmennene innen samme region skal i fellesskap legge en plan for tilsyn med spesialisthelsetjenesten og med Bufetat. Dette arbeidet koordineres av hhv. Kontaktfylkesmannen for helseregion og koordinerende fylkesmann for tilsyn med Bufeat. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.2.8.3	Koordinerende fylkesmann for tilsynet med Bufetat skal samordne det regionale samarbeidet og være bindeleddet til Bufetat i regionen. (Helsetilsynet)	Ja	FMNT FMHO FMTR FMBU FMHE	BLD
5.2.8.4	Statens helsetilsyn har utpekt en fylkesmann i hver helseregion som kontaktfylkesmann for oppgaver som gjelder spesialisthelsetjenesten. For Helseregion Sør-Øst deler tre embeter på oppgaven:	Ja	FMOA FMHE FMAV FMHO FMST	HOD

	Fylkesmannen i Oslo og Akershus (Oslo, Akerhus og Buskerud), Fylkesmannen i Hedmark (Hedmark, Oppland og Østfold) og Fylkesmannen i Agder (Agder, Telemark og Vestfold). De øvrige kontaktfylkesmennene er Fylkesmannen i Hordaland (Helseregion Vest), Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (Helseregion Midt-Norge) og Fylkesmannen i Troms (Helseregion Nord). (Helsetilsynet)		FMTR	
5.2.8.5	Tilsynet med de fylkesovergripende helseforetakene skal samordnes og harmoniseres av fylkesmannen i begge fylkene. Dette gjelder Helse Fonna HF (Fylkesmannen i Hordaland, etter avtale med Fylkesmannen i Rogaland), UNN/Narvik HF (Fylkesmannen i Troms sammen med Fylkesmannen i Nordland), Vestre Viken HF (Fylkesmannen i Buskerud sammen med Fylkesmannen i Oslo og Akershus) og Sykehuset Innlandet HF (Fylkesmannen i Hedmark sammen med Fylkesmannen i Oppland). (Helsetilsynet)	Ja	FMHO FMTR FMNO FMBU FMOA FMHE FMOP	HOD
5.2.8.6	Delta i det regionale/lokale samordningsarbeidet og samordne tilsynsaktiviteten med andre tilsynsetater, herunder HMS-etatene, i tråd med tilsynsmyndighetenes retningslinje for samordnet tilsyn og felles tilsynsprofil.	Ja		KLD

5.3 Rettssikkerhetsmyndighet

Nr. oppg.	5.3.1 Folk og samfunn	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.3.1.1	Gi råd og veiledning til politiet, vegmyndighetene, helsepersonell og publikum i spørsmål om helse i henhold til trafikksikkerhet. Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra førerkortforskriftens helsekrav, samt ta imot meldinger om helsesvikt i forhold til førerkortforskriftens helsekrav og vurdere om politiet skal tilrås inndragning av førerkortet. Førerkortsakene skal registreres i registreringssystemet Trafikk. (Helsedirektoratet)	Ja		HOD
5.3.1.2	Saksbehandling etter ekteskapsloven mv. Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal behandle søknader om godkjenning av ugyldige ekteskap etter ekteskapsloven §§ 16 og 18 a, og brudvigjingslova § 11.	Ja	FMOA	BLD
5.3.1.3	Saksbehandling etter ekteskapsloven mv. <ul style="list-style-type: none"> • Fylkesmannen skal behandle saker som følger av ekteskapsloven og lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner. • Fylkesmannen skal behandle søknader om skiftefritak, jf. ekteskapsloven § 8. • Fylkesmannen skal rettlede forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselfrett. 	Ja		BLD
5.3.1.4	Søknader om fri sakførsel og fritt rettsråd <ul style="list-style-type: none"> • Fylkesmannen skal behandle saker i første instans etter rettshjelpsloven med tilhørende forskrifter. 	Ja		JD

	<ul style="list-style-type: none"> Fylkesmannen skal foreta forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse blir påklaget til Statens sivilrettsforvaltning. Fylkesmannen skal etablere systemer og rutiner som sikrer tilstrekkelig kvalitet i saksbehandlingen. 			
5.3.1.5	<p>Forliksråd</p> <ul style="list-style-type: none"> Fylkesmannen skal foreta oppnevninger av medlemmer og varamedlemmer til forliksrådene etter valg foretatt av kommunestyret og føre tilsyn med de administrative sidene ved forliksrådenes virksomhet, jf. domstoloven § 58, sammenholdt med domstoloven § 1. Fylkesmannen skal kontrollere om valget av forliksrådsmedlemmene er lovlig og utferdige oppnevningen av de som er valgt, jf. domstoloven § 58. Fylkesmannen skal påse at forliksrådsmedlemmene signerer forsikringen og at denne sendes til fylkesmannen, jf. domstoloven § 60. Forsikringene oppbevares av fylkesmannen. Fylkesmannen skal følge opp mangelfull virksomhet eller kritikkverdige forhold på et generelt grunnlag. Fylkesmannen skal følge opp henvendelser fra forliksrådene selv, kommuneadministrasjonen og eventuelt videreformidle henvendelser til Justis- og beredskapsdepartementet. 	Ja		JD
5.3.1.6	<p>Tomtefeste</p> <ul style="list-style-type: none"> Fylkesmannen skal avgjøre enkeltsaker vedrørende krav fra fester om innløsning av festetomter etter tomtefesteloven, herunder behandle søknader om oppreisning for fristoversittelse, og avgjøre hva som skal følge med ved innløsning ved punktfeste og i område der det er festet bort tomter til fritidshus etter en samlet plan. 	Ja		JD

	<ul style="list-style-type: none"> Fylkesmannen skal foreta forberedende saksbehandling og innhente uttalelser for å kunne vurdere om det skal gis samtykke til innløsning av festetomt for visse eldre festesaker. Fylkesmannen skal forberede klagesaker til Statens sivilrettsforvaltning. 			
5.3.1.7	<p>Navneloven</p> <ul style="list-style-type: none"> Fylkesmannen skal behandle klager over vedtak fattet av skattekontorene i henhold til navneloven. Saker om førstegangs navnevalg for barn skal prioriteres fremfor navneendringer for voksne. 	Ja		JD
5.3.1.8	<p>Tros- og livssynsamfunn</p> <p>Behandle saker etter lov om trdomssamfunn og ymist anna med forskrifter og lov om tilskott til livssynssamfunn med forskrifter. Utbetale statstilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.</p>	Ja		KUD
5.3.1.9	<p>Gravferdsloven</p> <p>Behandle søknader om privat gravplass for nedsetting av askeurne, behandle søknader om tillatelse til å spre aske for vinden, behandle klager over enkeltvedtak som er truffet av kommunen i medhold av gravferdsloven.</p>	Ja		KUD
5.3.1.10	<p>Lov om helligdager og helligdagsfred</p> <p>Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra påbud om at utsalgssteder skal holde stengt mens helligdagsfreden varer. Behandle søknader om å få fastsatt forskrift om et område skal regnes som typisk turiststed.</p>	Ja		KUD
5.3.1.11	<p>Konsesjon til anlegg og drift av taubaner</p> <p>Fylkesmannen skal behandle søknader om konsesjon til anlegg og drift av taubaner, jf. lov om anleg av taugbaner og løpestrenger mv datert 14. juni 1912. Behandle søknader og fornying av konsesjon, beslutte å trekke tilbake konsesjoner for taubaner som ikke lenger er i bruk, og dersom</p>	Ja		SD

	konsesjonsinnehaver ikke selv rydder, kan dette besluttes gjort for dennes regning. Avgi uttalelser til SD ved behandling av konsesjoner for anlegg og drift av kabelbaner. Behandle klager på vedtak som gjelder driftstillatelse, eller pålegg om midlertidig driftsstans fattet av Taubanetilsynet, men unntak for vedtak vedr. kabelbaner. Fylkesmannen skal deponere garantierklæring for forsikringsselskap som en forutsetning for konsesjon. Fylkesmannen er ikke klageinstans i økonomiske saker.			
5.3.1.12	Fylkesmannen kan fatte vedtak om fullføring av oppmålingsforretning som kommunen ikke har fullført innen oppgitt frist jf. matrikellova § 35 tredje ledd.	Ja		KMD
5.3.1.13	Fylkesmannen kan pålegge kommunen å tildele vegadresser når det anses nødvendig, jf. matrikelforskriften § 55.	Ja		KMD

Nr. oppg.	<i>5.3.2 Barnehage og opplæring</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.3.2.1	Informere og veilede om barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven og kap. 4 i voksenopplæringsloven med forskrifter.	Ja		KD
5.3.2.2	Gjennomføre tilsyn og klagesaksbehandling og informere og veilede om regelverket innenfor barnehagen og grunnopplæringen til Longyearbyen lokalstyre.	Ja	FMTR	KD
5.3.2.3	Behandle klagesaker, informere og veilede om friskoleloven til norske friskoler i utlandet. Gjøre vedtak om spesialundervisning og utbetale tilskudd til norske friskoler (grunn- og videregående) i utlandet.	Ja	FMOA	KD
5.3.2.4	Forvalte tilskudd og gjennomføre andre oppgaver knyttet til opplæring innenfor kriminalomsorgen.	Ja	FMHO	KD

5.3.2.5	Bidra til at samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager og samiskopplæring i grunnsopplæringen skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.	Ja		KD
5.3.2.6	Bidra til at barn i barnehagen og elever og lærlinger i grunnsopplæringen som har rettigheter som en nasjonal minoritet, får oppfylt disse rettighetene i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.	Ja		KD
5.3.2.7	Bidra til at opplæring i finsk som andrespråk for elever som har rettigheter til dette skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.	Ja	FMTR FMFI	KD
5.3.2.8	Behandle meldte saker om elevenes psykososiale skolemiljø etter opplæringslovens kapittel 9 A og friskoleloven § 2-4.	Ja		KD

Nr. oppg.	<i>5.3.3 Familier, barn og unge</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.3.3.1	Veiledning og informasjon innen familierettens område Fylkesmannen skal veilede og rettlede kommuner og publikum om lover på familierettens område, herunder om mekling.	Nei		BLD
5.3.3.2	Informasjon om biologisk opphav Fylkesmannen skal gi ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling, jf. forskrift 30. november 1999 nr. 1193.	Ja		BLD
5.3.3.3	Saksbehandling etter barneloven Fylkesmannen skal behandle saker etter barneloven med tilhørende rundskriv: <ul style="list-style-type: none"> • Stadfeste avtaler om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær slik at de får tvangskraft, når begge foreldrene ber om det, jf. barneloven § 55 første ledd. 	Ja		BLD

	<ul style="list-style-type: none"> Behandle saker om reisekostnader ved samvær, jf. barneloven § 44 andre ledd. Behandle klager over avslag på opplysninger om barnet, samt krav om tap av opplysningsretten, jf. barneloven § 47 andre og tredje ledd. 			
5.3.3.4	Implementering av barnekonvensjonen Fylkesmannen skal utarbeide en plan for arbeidet med å bistå kommunene med å gjennomføre barnekonvensjonen på alle områder som fylkesmannen har ansvar for. Metodikk og erfaringer fra arbeidet med Sjumilssteget kan benyttes i dette arbeidet.	Nei		BLD
5.3.3.5	Departementet vil vurdere videreføring av Fylkesmannen i Troms sine oppgaver når det gjelder å videreutvikle Sjumilsstegmetoden og å bistå de øvrige embetene i implementeringsarbeidet av barnekonvensjonen i kommunene. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.	Nei	FMTR	BLD

Nr. oppg.	5.3.4 Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.3.4.1	Veilede og gi opplæring til kommuner og helseforetak i anvendelse av lover på folkehelse og helse- og omsorgstjenesteområde.	Ja		HOD
5.3.4.2	Oppfølging av personer mellom 18 og 49 år med langtidsopphold i institusjon.	Ja		HOD
5.3.4.3	Samarbeide med Helsedirektoratet om fortolkning, forvaltning og regelverksutvikling av lover og forskrifter knyttet til helse på petroleumsfeltet, og behandle søknader om godkjenning av petroleumsleger og dykkerleger. Fylkesmannen i Rogaland er også sekretariat for Klagenemnda.	Ja	FMRO	HOD
5.3.4.4	Behandle saker etter vergemålsloven og utlendingsloven kap. 11A.	Ja		JD

	<p>Fylkesmannen er lokal vergemålsmyndighet og skal behandle saker i første instans etter vergemålsloven med tilhørende forskrifter, samt utlendingsloven kapittel 11 A med tilhørende forskrifter.</p> <p>Fylkesmannen skal foreta forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse blir påklaget.</p>			
5.3.4.5	<p>Rekruttering, opplæring og tilsyn med verger og representanter</p> <p>Fylkesmannen skal rekruttere verger og representanter i sitt område, og gi nødvendig opplæring, veiledning og bistand, både løpende og ved oppnevning. Fylkesmannen skal sikre tilstrekkelig tilgang på verger og representanter som kan tiltre på svært kort varsel.</p> <p>Fylkesmannen skal føre tilsyn med vergene og representantene i sitt område.</p>	Ja		JD
5.3.4.6	<p>Fylkesmannen i Oslo og Akershus har ansvar for å bistå øvrige fylkesmannsembeter med opplæring av representanter for enslige mindreårige asylsøkere og gi veiledning om representantordningen. Informasjon som Fylkesmannen mottar i forbindelse med håndtering av transittfasen, og som kan være nyttig for de øvrige fylkesmannsembetene, skal formidles videre så snart som mulig.</p>		FMOA	JD
5.3.4.7	<p>Tilgjengelighet</p> <p>Fylkesmannen skal sikre god tilgjengelighet i førstelinjen.</p>	Nei		JD
5.3.4.8	<p>Prioritering av oppgaver og restanser</p> <p>Fylkesmannen skal gjennomføre risikovurderinger og foreta skriftlige prioriteringer innenfor sin oppgaveportefølje for å sikre at lovpålagte oppgaver blir gjennomført innen rimelig tid.</p> <p>I akutte tilfeller i forbindelse med avhør av barn og særlig sårbare fornærmede og vitner i straffesaker, skal fylkesmannen ha oppnevnt verge så snart som mulig.</p>	Nei		JD

	Fylkesmannen skal ha kontroll på restansesituasjonen.			
5.3.4.9	Kontroll av vergeregnskap Fylkesmannen skal følge opp at alle verger med regnskapsplikt leverer komplett vergeregnskap. Fylkesmannen skal som et minimum kontrollere alle vergeregnskapene i henhold til sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning. Det forutsettes at fylkesmannen i tillegg kontrollerer ytterligere vergeregnskap ut fra en risikovurdering.	Ja		JD
5.3.4.10	Forvaltning av vergetrengendes midler Fylkesmannen skal følge opp at midler over 2 G som tilhører mindreårige eller voksne personer med verge, er tatt til forvaltning, samt at midler under 2 G som fylkesmannen forvalter, blir frigitt der det ikke er truffet vedtak om annet.	Ja		JD
5.3.4.11	Arbeid med datakvalitet Fylkesmannen skal arbeide kontinuerlig med å oppdatere data og forbedre datakvaliteten i saksbehandlingssystemet VERA.			JD
5.3.4.12	Løpende gjennomgang av vergemål opprettet etter gammel lov Fylkesmannen skal i forbindelse med skifte av verge gjennomgå vergemål opprettet etter gammel lov med hensyn til individtilpasning av vergemålet- og mandatutforming.			JD
5.3.4.13	<i>Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen</i> Holde opplæring i loven og forskrifter for ansatte i NAV-kontoret, og eventuelt andre ansatte i kommunen. Opplæringen skal koordineres med NAV fylke.	Ja		ASD
5.3.4.14	<i>Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen</i> Gi NAV-kontoret tilbud om faglig veiledning, og spre erfaringer og resultater fra tilsyn etter loven til NAV-kontor og kommunene i fylket.	Ja		ASD
5.3.4.15	Behandle søknad om fritak fra forvaltningsmessig taushetsplikt etter	Ja		HOD

	tvisteloven § 22-3 og straffeprosessloven § 118.			
5.3.4.16	Motta pasientjournaler etter opphør av virksomhet mv og oppbevare dem dersom vilkårene i forskrift om pasientjournal er oppfylt.	Ja		HOD
5.3.4.17	Fylkesmannen skal i henhold til delegasjon behandle anmodning om samtykke etter straffeprosessloven § 118 og tvisteloven § 22-3 i at kommunalt ansatte i arbeids- og velferdsforvaltningen avgir vitneforklaring for domstolene uten hinder av lovbestemt taushetsplikt.	Ja		ASD
5.3.4.18	Oppnevne medlem til abortnemndene og dekke medlemmets utgifter knyttet til nemndsarbeid. Fylkesmannen har også oppgaver knyttet til oppnevning, drift og administrasjon av de fylkesvise steriliseringsnemndene, samt godkjenning av private sykehus mv. som utfører sterilisering.	Ja		HOD
5.3.4.19	Godkjenne inngrep i forbindelse med donasjon av organer eller uttak av fornybart vev fra personer under 18 år, fra personer som mangler samtykkekompetanse og personer som er uten rettslig handleevne.	Ja		HOD
5.3.4.20	Behandle søknader om dispensasjoner fra forskrift om tillatelse til å utføre kosmetisk kirurgiske inngrep.	Ja		HOD
5.3.4.21	Fylkesmannen har oppgaver knyttet til hjemsendelse av utenlandske borgere med alvorlige psykiske lidelser som befinner seg i Norge og hjemhenting av norske borgere med alvorlige psykiske lidelser som befinner seg i utlandet.	Ja		HOD
5.3.4.22	Fylkesmannen har enkelte oppgaver knyttet til oppnevning og drift av kontrollkommisjonene i det psykiske helsevernet.	Ja		HOD
5.3.4.23	Fritak for taushetsplikt Behandle søknader om fritak for taushetsplikt for ansatte i barneverntjenesten.	Ja		BLD

Nr. oppg.	<i>5.3.5 Miljø og klima</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.3.5.1	Innenfor motorferdsel utføre lovlighetskontroll av kommunens vedtak	Ja		KLD
5.3.5.2	Klagesaksbehandling på vedtak etter frilufsloven			KLD
5.3.5.3	Føre tilsyn og eventuelt stille krav dersom myndighet i enkeltsaker eller mindre tilfeller av akutt forurensning blir delegert til fylkesmannen.			KLD

Nr. oppg.	<i>5.3.6 Kommunal styring</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.3.6.1	<p>Kommunalrett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi veiledning i kommunalrettslige spørsmål. Fylkesmannen skal vise varsomhet og ikke tilrå konkrete løsninger i enkeltsaker, men heller peke på hvilke muligheter som ligger innenfor lovens rammer, siden kommunene har selvstendig ansvar for sin lovanvendelse. • Behandle lovlighetsklager fra medlemmer av kommunestyret og eventuelt foreta lovlighetskontroll av eget tiltak jf. kommuneloven § 59. • Sørge for god og oppdatert kompetanse knyttet til regelverket om modeller for interkommunalt samarbeid. Gi veiledning om muligheter og begrensninger reglene for interkommunalt samarbeid i kommuneloven og IKS-loven gir. 	Ja		KMD
5.3.6.2	<p>Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veilede om forvaltningsrettslige spørsmål og spørsmål knyttet til offentleglova. • Behandle klager etter offentleglova og forvaltningsloven, dvs. klager på 	Ja		KMD

	enkeltvedtak truffet av kommunestyret, jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd og offentleglova § 32.			
--	---	--	--	--

Nr. oppg.	5.3.7 Arealforvaltning, by- og samfunnsutvikling	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.3.7.1	Bærekraftig arealpolitikk og by- og samfunnsutvikling: Fylkesmannen skal etter behov vurdere den juridiske holdbarheten av kommuneplaner og reguleringsplaner.			KMD
5.3.7.2	Fylkesmannen skal behandle krav om saksomkostninger etter forvaltningsloven i plan- og byggesaker.			KMD
5.3.7.3	Fylkesmannen skal bistå Regjeringsadvokaten i rettssaker der Staten v/Kommunal- og moderniseringsdepartementet er saksøkt. Fylkesmannen skal utarbeide utkast til tilsvarende møte som partsrepresentant i slike saker.			KMD
5.3.7.4	Ekspropriasjon på plan- og bygningsrettens område Fylkesmannen skal: <ul style="list-style-type: none"> • avgjøre ekspropriasjonssøknader som førsteinstans etter oreigningsloven § 2 nr.12 og 31. • vurdere å gi samtykke til ekspropriasjon der dette kreves etter plan- og bygningsloven kap. 16. • behandle klagesaker der kommunen har ekspropriasjonshjemmel etter plan- og bygningsloven kap. 16. • avgjøre søknader om forhåndstiltredelse etter oreigningsloven § 25 på bygningsrettens område. 	Ja		KMD

Nr. oppg.	5.3.8 Tilsyn	Lenke til bakgrunns-	Fylkesmanns-embete	Dep.
-----------	---------------------	----------------------	--------------------	------

		info JA/NEI	(FMXX)	
5.3.8.1	<p>Tilsyn med krisesentertilbudet</p> <p>Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller pliktene pålagt etter §§ 2, 3, 4 og 8 i lov om kommunale krisesentertilbud, jf. loven § 9.</p> <p>Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn skal oversendes Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.</p>	Ja		BLD
5.3.8.2	<p>Tilsyn med familievernkontor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fylkesmannen skal kontrollere om virksomheten er i tråd med lover og forskrifter gjennom tilsyn. • Fylkesmannen skal føre tilsyn med virksomhet ved familievernkontor med basis i risikovurderinger. • Risikovurderinger av hele familievernkontorets virksomhet skal ligge til grunn for valg av tema for tilsynet. Tilsynet skal rettes mot sentrale og prioriterte områder med høy risiko for mangler. • Det anbefales at fylkesmannens tilsyn gjennomføres som systemrettet tilsyn. I dette ligger anbefaling om at familievernkontorets arbeid med internkontroll gjennomgås. <p>Tilsyn skal gjennomføres minimum hvert tredje år eller oftere dersom det vurderes som nødvendig. jf. gjeldende retningslinjer.</p> <p>Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn skal oversendes Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.</p>	Ja		BLD
5.3.8.3	<p>Fylkesmannen skal vurdere behov for tilsynsmessig oppfølging etter hendelser og/eller når det er bekymring for om virksomheten drives uforsvarlig eller ulovlig.</p> <p>Fylkesmannen skal også vurdere om helsepersonell har brutt plikter i helselovgivningen. Sakene skal behandles i tråd med Statens helsetilsyns veiledere for tilsynssaker. Saksbehandlingstid og</p>	Ja		HOD ASD BLD

	oppfølging skal reflektere sakens alvorlighet og median saksbehandlingstid skal være 5 måneder eller mindre for saker på ASD og HODs områder. Henvendelser som omfatter fare for liv, helse og overgrep skal alltid følges opp. (Helsetilsynet)			
5.3.8.4	Fylkesmannen skal ha oppmerksomhet på etterlevelse av varslingsplikten etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a i sin dialog med helseforetakene og ved tilsynsvirksomhet overfor disse, og skal på forespørsel delta ved vurderinger av varsel som sendes Statens helsetilsyn. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.3.8.5	Når Helsetilsynet beslutter at fylkesmannen skal følge opp et varsel tilsynsmessig, skal det åpnes tilsynssak som behandles i tråd med veileder og de frister som der er satt. Fylkesmannen skal alltid involvere og vurdere samtale med pårørende i tilsynssaker som er åpnet på grunnlag av varsel i henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a. Kopi av avsluttende brev i tilsynssakene oversendes Statens helsetilsyn. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.3.8.6	Fylkesmannen skal bistå politi- og påtalemyndighet i vurdering av alvorlige hendelser, og mulige overtredelser etter helsepersonelloven og eventuelle brudd på alternativ behandlingsloven. Fylkesmannen skal vurdere om etterforskning bør settes i gang. Saker som er ferdig etterforsket skal fylkesmannen sende til Statens helsetilsyn for vurdering av om det skal begjæres påtale etter helsepersonelloven § 67 eller alternativ behandlingsloven § 9 femte ledd. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.3.8.7	Fylkesmannen skal følge opp varsler fra helseinstitusjon om innleggelse med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 10, om tilbakeholdelse av rusmiddelavhengige, herunder gravide	Ja		HOD

	rusmiddelavhengige uten eget samtykke. (Helsetilsynet)			
5.3.8.8	Planlegging av tilsyn skal bygge på en risikovurdering med utgangspunkt i kunnskap fra tilsyn, klagebehandling og kartlegginger. Fylkesmannen skal sende forslag til tema for landsomfattende tilsyn når Statens helsetilsyn inviterer til det. (Helsetilsynet)	Nei		HOD ASD BLD
5.3.8.9	I tillegg til tilsyn som fremgår av tildelingsbrevets oppdrag, skal fylkesmannen etter egen risikovurdering føre tilsyn med kommunal barneverntjeneste og Bufetat, og avgjør selv form og omfang på tilsynet. (Helsetilsynet)	Ja		BLD
5.3.8.10	Tilsyn med barnevernet: <ul style="list-style-type: none"> Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller sine lovpålagte oppgaver etter barnevernloven, jf. barnevernloven §§ 2-3 fjerde ledd og 2-3 b. Fylkesmannen skal i sitt tilsyn med barneverntjenesten også undersøke spesifikt om familie eller nære nettverk er vurdert ved omsorgsovertakelser. Fylkesmannen skal også føre tilsyn med barneverninstitusjoner og sentre for foreldre og barn, og med omsorgssentre for mindreårige, jf. barnevernloven § 2-3 b, tredje ledd. Tilsynsbesøk skal skje når det kan forventes at barn er til stede. De som gjennomfører tilsynet skal ta kontakt med det enkelte barn og spørre om barnets syn på oppholdet. Fylkesmannen skal også føre tilsyn med lovligheten av andre statlige tjenester og tiltak etter barnevernloven, jf. barnevernloven § 2-3 b, fjerde ledd. 	Ja		BLD

	<p>Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter prioriteres kontroll med bruk av tvang i barneverninstitusjoner og ved omsorgssentre for mindreårige, og øvrig tilsyn som er pålagt i lov eller forskrift.. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.</p> <p>(Helsetilsynet)</p>			
5.3.8.11	<p>I tillegg til tilsyn som fremgår av tildelingsbrevets oppdrag, skal fylkesmannen føre tilsyn med sosialtjenesten basert på egne risikovurderinger. Det totale antall tilsyn som skal gjennomføres fremgår av tildelingsbrevet.</p> <p>Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn. (Helsetilsynet)</p>	Ja		ASD
5.3.8.12	<p>Fylkesmannen skal føre tilsyn med helse- og omsorgstjenester basert på egne risikovurderinger, og avgjør selv form og omfang på dette tilsynet. I tillegg skal fylkesmannen gjennomføre landsomfattende tilsyn med tema bestemt av Statens helsetilsyn.</p> <p>Det totale antall tilsyn som skal gjennomføres fremgår av tildelingsbrevet. Gjennomføring av tilsyn med spesialisthelsetjenesten skal skje koordinert i helseregionen og de landsomfattende tilsynene skal gjennomføres med regionale tilsynslag, jf. oppgave 5.2.8.4. Dersom risikovurderingene som ligger til grunn for tilsyn med spesialisthelsetjenesten gir</p>	Ja		HOD

	<p>grunnlag for å øke antall systemrevisjoner i ett fylke, kan antall systemrevisjoner reduseres tilsvarende i et annet fylke. Ved bruk av andre tilsynsmetoder enn systemrevisjon beregner fylkesmennene omfanget, jf. veileder for NESTOR.</p> <p>Dersom det oppstår prioriteringskonflikt skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter og personell hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter prioriteres kontroll med bruk av tvang innen helse- og omsorgssektoren og øvrig tilsyn som er pålagt i lov eller forskrift. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.</p> <p>(Helsetilsynet)</p>			
5.3.8.13	<p>Fylkesmannen skal gjennomføre stedlig tilsyn der fylkesmannen har godkjent gjeldende vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning, og hvor det ikke tidligere har vært gjennomført stedlig tilsyn. Fylkesmannen skal ut fra en risikovurdering gjennomføre andre stedlige tilsyn der det utføres eller er stor sannsynlighet for at det utføres tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning. Fylkesmannen skal prioritere stedlig tilsyn der det foreligger vedtak om inngripende tvangstiltak. (Helsetilsynet)</p>	Ja		HOD
5.3.8.14	<p>Som hovedregel skal fylkesmannen innhente og bruke erfaring fra barn og voksne som brukere, pasienter og pårørende i planlegging, gjennomføring og avslutning av tilsyn. (Helsetilsynet)</p>	Nei		HOD ASD BLD
5.3.8.15	<p>Fylkesmannen skal kontrollere barneverntjenestenes fristkjema og følge opp med relevante tilsynsaktiviteter. Ved vedvarende fristoversittelser skal fylkesmannen vurdere å ilegge mulkt. Kopi av vedtak om ileggelse av mulkt skal sendes</p>	Ja		BLD

	til Statens helsetilsyn til orientering. (Helsetilsynet)			
5.3.8.16	Fylkesmannen skal vurdere kopi av vedtak etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A i samsvar med gjeldende retningslinjer fra Statens helsetilsyn. Fylkesmannen skal på eget initiativ gjennomgå og overprøve vedtak som har vart mer enn 3 måneder. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.3.8.17	Fylkesmannen skal overprøve vedtak etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven om planlagte skadeavvergende tiltak og tiltak for å dekke grunnleggende behov for personer med psykisk utviklingshemning, og behandle søknader om dispensasjon fra utdanningskrav. Overprøving av vedtak og behandling av søknader om dispensasjon skal skje fortløpende og minst 90 prosent skal være behandlet innen 3 måneder. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.3.8.18	Fylkesmannen skal gjennomgå meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.3.8.19	Gjennomføre tilsyn med barnehageloven og opplæringsloven med tilhørende forskrifter og etter gjeldende metodehåndbok, retningslinjer og omfangskrav.	Ja		KD
5.3.8.20	Gjennomføre risikobasert tilsyn og delta i tilsynsaksjoner etter prioritering i <i>Tilsynsplanen for Miljødirektoratet og Fylkesmannen</i> . Veilede og bistå kommuner, bransjer og virksomheter i oppfølging av forurensningsregelverket.	Ja		KLD
5.3.8.21	Fylkesmannen i Rogaland skal i samarbeid med Petroleumstilsynet føre tilsyn med helsetjenesten på innretninger i norsk olje- og gassindustri med hjemmel i petroleumsløven. (Helsetilsynet)	Ja	FMRO	HOD

Nr. oppg.	5.3.9 Klagesaksbehandling	Lenke til bakgrunns-	Fylkesmanns-embete	Dep.
-----------	----------------------------------	----------------------	--------------------	------

		info JA/NEI	(FMXX)	
5.3.9.1	Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) Fylkesmannen skal behandle klagesaker, gi veiledning om endringer i lov og forskrift og gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter.	Ja		JD
5.3.9.2	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven). Fylkesmannen skal behandle klagesaker, gi veiledning om endringer i lov og forskrift og gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter og organisere etterutdanning for lærere som underviser voksne innvandrere i norsk og samfunnskunnskap.	Ja		JD
5.3.9.3	Fylkesmannen skal behandle klagesaker etter barnevernloven (medforskrifter). (Helsetilsynet)	Ja		BLD
5.3.9.4	Fylkesmannen skal behandle klager etter pasient- og brukerrettighetsloven, tannhelsetjenesteloven, folkehelseslovens kapittel 3 (miljørettet helsevern) og sosialtjenesteloven i henhold til veiledere for saksbehandling fra Statens helsetilsyn. Minst 90 prosent av klagesakene skal ha en saksbehandlingstid på 3 måneder. (Helsetilsynet)	Ja		ASD HOD
5.3.9.5	Fylkesmannen skal behandle klager etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A i samsvar med gjeldende retningslinjer fra Statens helsetilsyn. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.3.9.6	Fylkesmannen skal behandle klager på meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner etter kapittel 9 i helse- og omsorgstjenesteloven. Fylkesmannen skal forberede eventuelle klagesaker for fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. (Helsetilsynet)	Ja		HOD

5.3.9.7	Behandle klager på enkeltvedtak etter alkohollovens § 1-8 og kapittel 3, 4 og 7	Ja		HOD
5.3.9.8	Behandle klager knyttet til barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven og kap. 4 i voksenopplæringsloven med forskrifter, jf. forvaltningsloven.	Ja		KD
5.3.9.9	Fylkesmannen er klageinstans i avkjørselssaker for riksveger, jf. vegloven § 11. Fylkesmannen vil dermed være klageinstans for vedtak som regionvegkontoret fatter i henhold til vegloven §§ 40, 41, 42 og 43 for riksveger.	Ja		SD
5.3.9.10	Fylkesmannen skal behandle klagesaker etter relevante miljølover med tilhørende forskrifter hvor fylkesmannen er tillagt myndighet som klageinstans.	Ja		KLD
5.3.9.11	Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak etter matrikkellova jf. matrikkellova § 46. Tvist om gjennomføring av oppmålingsarbeid avgjøres av fylkesmannen, jf. matrikkellova § 47.	Ja		KMD
5.3.9.12	Fylkesmannen skal behandle enkelte førsteinstansvedtak og klager over kommunens vedtak etter plan- og bygningsloven, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • forberede klagesaker til KMD • behandle begjæringer om utsatt iverksettelse av vedtak etter forvaltningsloven § 42, og krav om sakskostnader etter forvaltningsloven § 36. Klager etter plan- og bygningsloven skal avgjøres av fylkesmannen innen 12 uker. Fylkesmannen skal prioritere saker der en klage er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42. For disse sakene gjelder en tidsfrist for behandlingen på 6 uker.	Ja		KMD
5.3.9.13	Behandle klager på vedtak om tvungen legeundersøkelse og vedtak om behandling uten eget samtykke etter psykisk helsevernloven. Fylkesmannen skal avgjøre om de formelle og materielle vilkårene er	Ja		HOD

	tilstede og fatte vedtak om opphevelse, oppør eller stadfestelse av vedtakene.			
--	---	--	--	--

5.4 Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

Nr. oppg.	<i>5.4.1 Barnehage og opplæring</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.4.1.1	Formidle viktig informasjon til sentrale myndigheter om virkningen av statlig politikk innenfor barnehage- og grunnopplæringsområdet.	Nei		KD
5.4.1.2	Formidle funn fra gjennomførte tilsyn til lokal barnehagemyndighet, offentlige og private barnehageeiere og skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper.	Nei		KD
5.4.1.3	Bidra til god bruk og kvalitet i statistikk- og kvalitetsvurderingssystemene på barnehage- og grunnopplæringsområdet.	Ja		KD
5.4.1.4	Følge opp norske friskoler i utlandet i GSI.	Ja	FMOA	KD
5.4.1.5	Sørge for at friskoler (grunnskoler) får levert riktige individdata til korreksjonsordningen innen gitt frist, og at kommunene har godkjent individdataene innen sin frist.	Nei		KD KMD

Nr. oppg.	<i>5.4.2 Familier, barn og unge</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.4.2.1	Ta initiativ overfor kommuner med utfordringer når det gjelder levekårssituasjonen for barn og unge, særlig enslige, mindreårige flyktninger. Vurdere behovet for større satsinger i fylket.	Ja		BLD JD HOD ASD

Nr. oppg.	5.4.3 Helse-, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.4.3.1	Delta i utformingen og gjennomføringen av viktige kompetanse- og utviklingsløp i arbeids- og velferdsforvaltningen der sosiale tjenester inngår. Utarbeide felles kompetanseplan med NAV fylke. Iverksette kompetansehevende tiltak gjennom opplæring og faglige tiltak. Tiltakene må forankres på tvers av ansvarslinjene og være samordnet.	Ja		ASD
5.4.3.2	Følge med på og anvende data om levekårsutviklingen i fylket og i kommunene.	Ja		ASD
5.4.3.3	Samarbeide med NAV Fylke om å etablere og følge opp samarbeidsavtaler med universitetene og høyskolene når det gjelder innhold i studietilbud og eventuelle lokale forsøks- og utviklingstiltak.	Ja		ASD
5.4.3.4	Fylkesmannsembetene i Rogaland, Sør-Trøndelag, Østfold og Buskerud skal samarbeide med NAV fylke og utvalgte høyskoler i spredning av erfaringer fra <i>Praksis og kunnskapsutvikling i NAV kontorene</i> .	Ja	FMRO FMST FMOS FMBU	ASD
5.4.3.5	Fylkesmannen skal basert på tilsynserfaringer gi innspill til årlig melding til Stortinget om kvalitet og pasientsikkerhet. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.4.3.6	I samarbeid med fylkeskommunen informere om opplæringstilbud innen tannhelse til personell i pleie- og omsorgstjenesten.	Ja		HOD
5.4.3.7	Gjennom dialog skal fylkesmannen bidra til å styrke forankring av kvalifiseringsprogrammet hos politisk og administrativ ledelse i kommunene. Arbeidet med kvalifiseringsprogrammet skal koordineres med NAV fylke.	Ja		ASD
5.4.3.8	Fylkesmannen skal opprette og videreutvikle faglige nettverk for kompetanse- og erfaringsutveksling i arbeidet med	Ja		ASD

	kvalifiseringsprogrammet og økonomisk rådgivning.			
5.4.3.9	Tilby opplærings- og kompetansetiltak innen økonomisk rådgivning. Være tilrettelegger for direktoratet ved gjennomføring av oppfølgingskurs.	Ja		ASD
5.4.3.10	Fylkesmannsembetene i Oslo og Akershus, Hordaland og Sør-Trøndelag har et særskilt ansvar for å bistå samtlige embeter med kompetansehevende tiltak innenfor økonomisk rådgivning.	Ja	FMOA FMHO FMST	ASD
5.4.3.11	Fylkesmannen skal bistå Statens helsetilsyn ved overvåking av streik som kan medføre fare for liv og helse, og skal innhente informasjon og vurdere konsekvensen ved streik i henhold til de frister som Statens helsetilsyn til enhver tid setter. (Helsetilsynet)	Nei		HOD
5.4.3.12	Fylkesmannen skal registrere planlagte tilsyn i NESTOR og ajourføre gjennomføring av tilsynene fortløpende. Fylkesmannen skal fortløpende registrere klage- og tilsynssaker og lovregulert kontroll ved bruk av tvang i NESTOR. Registreringen skal være ajour senest 5 virkedager etter utløpet av hvert tertial (31/12, 30/4 og 31/8), slik at fylkesmennene og Statens helsetilsyn kan ta ut nasjonale statistikker for å vurdere saksbehandlingstid og omfang av tilsyn, herunder tilsyn der feil ikke er rettet. (Helsetilsynet)	Ja		HOD ASD BLD
5.4.3.13	Kopi av all korrespondanse som er knyttet til hendelser relatert til blodbankvirksomhet eller til virksomheter som håndterer humane celler og vev, for eksempel hornhinner, stamceller og celler til bruk i assistert befruktning, skal oversendes Statens helsetilsyn. (Helsetilsynet)	Ja		HOD
5.4.3.14	Fylkesmannen har oppgaver som er av stor betydning for gjennomføring av psykisk helsevern, herunder oppgaver knyttet til godkjenninger av institusjoner og poliklinikker, dispensasjoner for faglig	Ja		HOD

	ansvarlig og oversikt og kontroll med pasienter i privat forpleining.			
--	---	--	--	--

Nr. oppg.	5.4.4 Miljø og klima	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.4.4.1	Gi råd og veilede kommunene i klima- og miljø saker, herunder bidra til å spre informasjon om støtteordningen Klimasats. Bidra til at klima- og miljøhensyn og klima- og miljødata blir formidlet, forankret og integrert i alle sektorer.	Ja		KLD

Nr. oppg.	5.4.5 Samfunnssikkerhet og beredskap	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.4.5.1	Holde sentrale myndigheter og regionale aktører orientert om status for samfunnssikkerhetsarbeidet i fylket, og ta opp spørsmål som har betydning utover fylkesgrensen.	Ja		JD

5.5 Andre faste oppgaver

Nr. oppg.	<i>5.5.1 Oppgaver for Kongehuset</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.5.1.1	Forberede, gjennomføre og evaluere kongelige besøk i fylket i samråd med Det kongelige hoff.	Ja		
5.5.1.2	Forestå utdeling av Kongens fortjenestemedalje. Gi informasjon om ordner og medaljer som utdeles av H.M.Kongen. Dele ut ordner etter anmodning fra Ordenskanselliet. Formidle lokal presseomtale, leserinnlegg av interesse for Det kongelig hoff.	Ja		

Nr. oppg.	<i>5.5.2 Krav til informasjonssikkerhet og informasjonsteknologi for fylkesmannsembetene</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.5.2.1	Ivareta embetets informasjonssikkerhet etter personopplysningsloven med forskrifter. Dokumentere krav og rapportering gjennom bruk av Risk- Manager.	Ja		KMD
5.5.2.2	Følge opp de anvisninger og forordninger som Fylkesmannen i Hedmark har for de felles etablerte IKT tjenestene og systemene.	Ja		KMD
5.5.2.3	Følge opp de retningslinjer som Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har for drift og utvikling av embetenes ulike nettsider, herunder informere eksterne brukere om elektroniske tjenester som embetene i felleskap tilrettelegger for tjenestebrukere og publikum.	Ja		KMD
5.5.2.4	Embetet skal holde oversikt over antall programvarelisenser som er i bruk i eget embete grunnet dokumentasjonskrav i de ulike programvareselskapenes lisensvilkår, som KMD har avtale med for bruk i embetene.	Nei		KMD

Nr. oppg.	5.5.3 Drift av FRI (Fylkesmannsembetenes regionale informasjonsnett)	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.5.3.1	Være ansvarlig for drift og sikkerhet for <i>Fylkesmennenes regionale informasjonsnett</i> , herunder telefoniløsninger og maskinell drift av sentral ePhorteløsning. Embetet skal til enhver tid sørge for oppdaterte ROS analyser, dokumentasjon av løsninger og teknisk arkitektur samt ajourholde de ulike faggrupper under FRI.	Nei	FMHE	KMD
5.5.3.2	Være avtaleforvalter for telefoniavtalen med Statens Servicesenter i Engerdal (SSIE)..	Nei	FMHE	KMD
5.5.3.3	Være avtaleforvalter og systemteknisk ansvarlig for drift av Risk-Managersystemet for embetene.	Nei	FMHE	KMD
5.5.3.4	Varsle planlagte driftsavbrudd og vedlikehold via e-post med 7 dagers varsel. Øvrige driftsavbrudd, herunder uforutsette hendelser varsles via e-post eller SMS så raskt som mulig til de øvrige embetene. Oppetidskrav er satt til 98%.	Nei	FMHE	KMD
5.5.3.5	Oppetidskrav for felles driftstjenester, herunder kartpoolløsning, GISbase, Riskemanager, ePhorte og nettverk med øvrige systemer er 98%.	Nei	FMHE	KMD

Nr. oppg.	5.5.4 Drift av Trippelnett og sentral drift av fri rettshjelp-ordningen	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.5.4.1	Drifte og forvalte løsningen Trippelnett, embetenes internett, ekstranett og intranett sider, samt være ansvarlig for avtalene med system og skjemaleleverandører.	Ja	FMSF	KMD
5.5.4.2	Ha redaktøransvar for nyheter og fellestekster på samtlige språk som formidles gjennom portalen fylkesmannen.no	Ja	FMSF	KMD

5.5.4.3	Drifte, forvalte og videreutvikle løsningen Fritt rettsråd med etablerte tilleggstjenester/integrasjoner, herunder gi veiledning og opplæring til brukerne og markedsføre løsningen mot nye brukere, samt informere og følge opp oppgraderinger med brukere av systemet.	Ja	FMSF	KMD
5.5.4.4	Sørge for ansvarlig informasjonssikkerhet for både Trippelnettløsningene og Fritt Rettsråd løsningen.	Ja	FMSF	KMD
5.5.4.5	Varsle planlagte driftsavbrudd og vedlikehold via e-post med 7 dagers varsel. Øvrige driftsavbrudd, herunder uforutsette hendelser varsles via e-post eller SMS så raskt som mulig til de øvrige embetene og øvrige oppdragsgivere.	Nei	FMSF	KMD
5.5.4.6	Oppetidskrav for felles driftstjenester, herunder Fritt rettsråd, skjemaløsninger og integrasjoner med øvrige systemer er 98%.	Nei	FMSF	KMD

Nr. oppg.	<i>5.5.5 Drift av ePhorte helpdesk og testsenter for fylkesmannsembetene</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.5.5.1	Drifte og utvikle ePhorte helpdesk og testsenterfunksjon i tråd med embetenes behov og ønsker. Ved behov hjelpe FMHE med drift av sentral ePhorte serverinstallasjoner. I tillegg tilrettelegge for faste kontaktpersoner og opplæring av disse i hvert enkelt embete.	Nei	FMNO	KMD
5.5.5.2	Samarbeide med KMD om avtaleforvaltning av avtalen med leverandør.	Nei	FMNO	KMD
5.5.5.3	Være ansvarlig for alle uttestinger i ePhorte og integrasjoner som skal være mot ePhorte, og for oversikt over all ePhorte lisensieringer som er i bruk i embetene.	Nei	FMNO	KMD
5.5.5.4	Tilrettelegge for gode løsninger for innmeldinger og oversikter over innmeldte feil og feilrettinger.	Nei	FMNO	KMD

Nr. oppg.	<i>5.5.6 Drift av embetenes kartdatabase og GIS programvare via FRI for samtlige fylkesmannsembeter</i>	Lenke til bakgrunnsinfo JA/NEI	Fylkesmanns-embete (FMXX)	Dep.
5.5.6.1	Sørge for størst mulig tilgjengelighet til tjenestene overfor brukerne og formidle nødvendig kartgrunnlag og data til embetene.	Ja	FMOS FMHE	KMD
5.5.6.2	Utrede tekniske og programmessige spørsmål fra brukere og utviklere, og etablere driftsfunksjon ift FRI og faggrupper for de ulike tjenester som kartbasen skal inneholde.	Nei	FMOS FMHE	KMD
5.5.6.3	Tilrettelegge for videre utvikling av felles karttjenester for embetene.	Nei	FMOS FMHE	KMD